

Program ukupnog razvoja Općine Bibinje

2013. – 2018.

Analiza stanja. SWOT analiza. Strategija razvoja Općine Bibinje

Nositelj: Općina Bibinje
Trg Tome Bulića 2
23 205 Bibinje

Izrađivač : ZADRA d.o.o.
Grgura Budislavića 99, 23000, Zadar

2012.

Sadržaj

I. Uvod.....	3
II. Osnovna analiza.....	4
2.1. Prostorna obilježja Općine Bibinje.....	4
2.2. Stanovništvo.....	6
2.3. Infrastruktura	8
2.4. Gospodarstvo	13
2.5. Društvene djelatnosti.....	28
2.6. Institucije razvojnog upravljanja.....	35
2.7. Imovina i financiranje Općine Bibinje.....	42
III. SWOT analiza.....	46
IV. Strategija razvoja Općine Bibinje	49
4.1. Vizija	49
4.2. Ciljevi, prioriteti i mjere razvoja	51
4.3. Razvojne mjere	59
4.4. Provedba i praćenje PUR-a	73
V. Zaključak	85

I. Uvod

Program ukupnog razvoja (PUR) je temeljni strateški dokument razvoja lokalne zajednice, formiran u svrhu planiranja, provedbe, kontrole i ocjenjivanja ukupnog razvitka u periodu od pet godina. To je razvojni dokument koji određuje što sve u narednim godinama treba učiniti da život u Bibinjama bude uspješniji, bogatiji i ljepši. Služi kao vodič i okvir lokalnoj samoupravi u procesu razvoja. Osim toga, potencijalnim investitorima daje uvid u strategiju zajednice u koju žele ulagati, dok je za donatore osnovni dokument na temelju kojega odlučuju o raspodjeli bespovratnih sredstava. Njegova svrha je:

- sveobuhvatni održivi razvoj zajednice
- optimalno korištenje resursa
- postizanje zadanih ciljeva razvoja
- zadovoljstvo stanovnika zajednice

Općinska uprava Bibinja prepoznala je važnost Programa te je inicirala njegovu izradu. U vremenu u kojem se nalazimo Program je iznimno bitan dokument budućeg razvoja općine jer doprinosi definiranju razvojnog puta općine u sljedećih nekoliko godina. To je još važnije ako znamo da se RH nalazi netom pred ulazak u EU zbog čega jedinice lokalne samouprave moraju pripremiti vlastite kapacitete na procese koji slijede. One općine i gradovi koje se uspiju kvalitetnije pripremiti bit će u prednosti u realiziranju projekata i iskorištavanju sredstava namijenjenih regionalnom razvoju.

Općina Bibinje nalazi se u vrlo specifičnom, prelaznom periodu kada su njeni, već pokrenuti kapitalni projekti pred realizacijom, što će u svakom pogledu izmijeniti gospodarsku ali i društvenu sliku općine. Prije svega to su projekti poslovne zone Lonići, izmještanja željeznice, izgradnja sustava odvodnje, zatim nacionalno važan projekt grada Zadra luka Gaženica koji će zasigurno imati značajan utjecaj na Bibinje. Osim ovih, „teških“, kapitalnih projekata općina je u fazi pripreme i brojnih drugih projekata u području društvenog djelovanja, turizma i poljoprivrede (npr. školski paviljon, društveni centar, uređenje trga, šetnica itd.). Samim time, nameće se nužnost kvalitetnog planiranja i koordiniranja ovih projekata kako bi ovo prijelazno „razvojno“ razdoblje u životu Bibinja ostavilo za sobom pozitivne efekte na lokalno stanovništvo i ukupnu kvalitetu života općine.

U izradi Programa primijenjena je suvremena, participativna razvojna metodologija tako da su uz stručnjake ZADRA-e sudjelovali i svi zainteresirani Bibinjci. Posla se prihvatilo u ožujku 2012. godine. Prvo se analiziralo stanje bibinjskog gospodarstva, društvenih djelatnosti i infrastrukture. Analiza je ukazala na brojne pozitivne procese ali i na razvojne probleme koje je trebalo detaljno raspraviti. To je učinjeno preko zajedničkih radionica i tematskih sastanaka na kojima su sudjelovali predstavnici gospodarstva, društvenih djelatnosti, općinske uprave, nevladinih udruga i ostalih interesnih skupina kojima je stalo do razvoja Bibinja.

Na radionici, a i kasnije, tijekom mnogih razgovora i sastanaka s gospodarstvenicima, društvenim djelatnicima, članovima općinske uprave Bibinja uočeni su glavni razvojni problemi, a zatim su određeni i razvojna vizija i ciljevi koje treba doseći kako bi se problemi uklonili. Na kraju su predložene mjere i projekti koje treba početi odmah rješavati kako bi se ostvarili zacrtani ciljevi.

II. Osnovna analiza

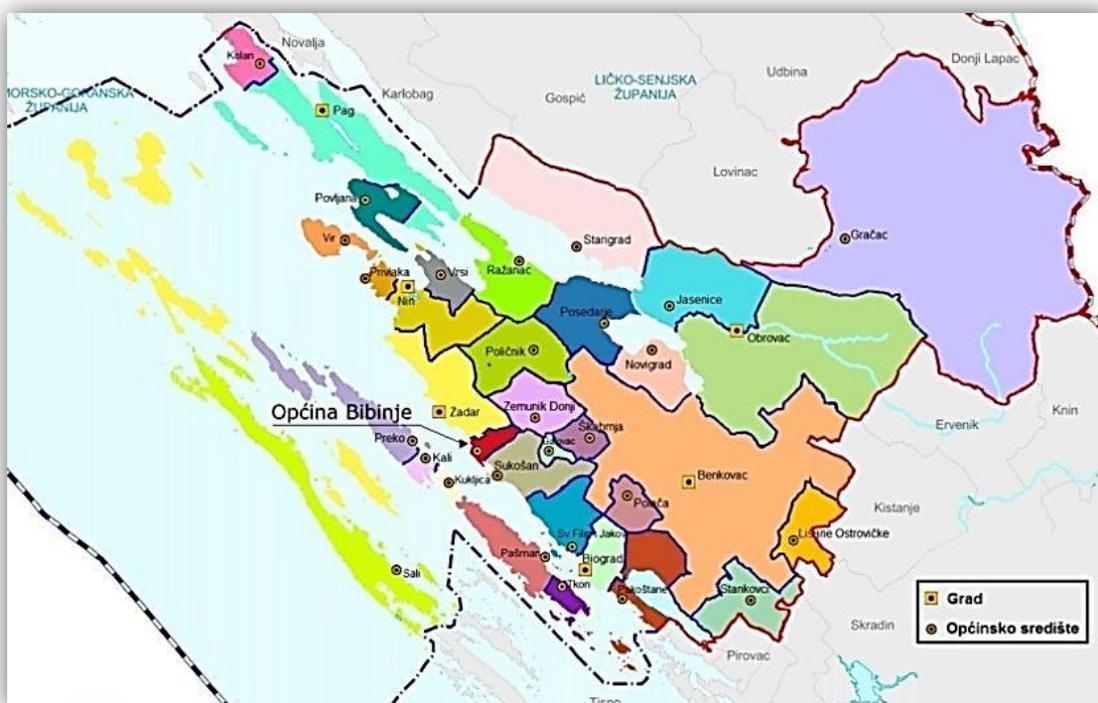
2.1. Prostorna obilježja Općine Bibinje

Općina Bibinje smještena je na obali jugoistočno od Grada Zadra i svrstava se u urbanu regiju Zadarske županije¹. Osim s područjem Grada Zadra, graniči sa Općinama Sukošan na jugoistoku i Zemunik Donji na sjeveroistoku. Područje općine obuhvaća i obalu Zadarskog kanala te neposredno zaleđe u pravcu jugozapada i sjeveroistoka. Sama Općina Bibinje sastoji se od jednog istoimenog naselja smještenog na vrlo povoljnom položaju uz more na blagim obroncima razmjerno niske uzvisine. Stara povijesna jezgra Bibinja nalazi se na malom poluotoku koji je oblikom gotovo identičan zadarskom poluotoku.

Od cjelokupne površine Zadarske županije koja iznosi 3.643,33 km², prostoru Općine Bibinje pripada 12,89 km² teritorija odnosno 0,35%. Po svojoj veličini, Općina Bibinje nalazi se na 22. mjestu među 28 općina Županije.

Prostor općine može se podijeliti na tri reljefne mikro cjeline: obalni dio, nisko vapnenačko bilo i zaobalje gdje se nalaze poljoprivredne površine. Nisko vapnenačko bilo odvaja obalni dio Općine od zaobalja. Najviša kota u Općini je na brdu Križ, 154 m nadmorske visine.

Slika 1: Položaj Općine Bibinje u Zadarskoj županiji

Izvor: Internet, obrada: ZADRA

¹ Prema posljednjem popisu stanovništva gustoća stanovništva općine Bibinje iznosi 312 stanovnika na km² što prema široko prihvaćenoj OECD klasifikaciji svrstava općinu Bibinje u urbano područje. Prema OECD klasifikaciji područja se klasificiraju kao ruralna ili urbana temeljem praga od 150 stanovnika na km².

Prostor Općine Bibinje je pod utjecajem sredozemne, umjereno tople kišne klime sa suhim i vrućim ljetima, te blagim zimama. Bitno obilježje ove klime je pravilna izmjena godišnjih doba po čemu se razlikuje od većine ostalih klima. U lokalnim okvirima značajnu ulogu ima široko ravničarsko zaleđe, Ravni kotari, najširi ravničarski pojas u hrvatskom primorju, koji ublažava utjecaj četrdesetak kilometara udaljenog Velebita. Zimi se u obalnom dijelu općine mjere nešto više temperature nego u zaobalju uzrokovane utjecajem mora kao termoregulatora i smještajem naselja zaštićenog od bure. Zahvaljujući ravničarskom zaleđu i udaljenosti od Velebita, te zaklonjenom smještaju naselja podno niskog vapnenačkog bila, utjecaj bure (NE) je ovdje znatno oslabljen. Jugo i bura prevladavaju zimi, a maestral ljeti.

Prema biljnom pokrovu prostor karakterizira mediteranska šuma koja se sastoji od hrasta crnike, te različitih vrsta borova i čempresa.

Minski sumnjiv prostor

Kao posljedica Domovinskog rata u Zadarskoj županiji još uvijek postoje područja zagađena minama koja uzrokuju niz gospodarskih razvojnih i socijalnih problema.

Minski sumnjiva područja u Općini Bibinje su predio uz cestu od Babinduba do zračne luke, dio područja brdo Križ (UPU-om predviđena zona sportsko-rekreacijske namjene), te područje Gromice (UPU-om predviđena poslovna zona), što ukupno iznosi 825.563 m² minski sumnjivog područja Općine Bibinje.

Slika 2: Minski sumnjivi prostor Općine Bibinje

Izvor: HCR, stanje na dan 27. siječanj 2012.

2.2. Stanovništvo

Stanovništvo je temeljni čimbenik društvenog, gospodarskog i kulturnog života i razvitka svakog društva, a posebno lokalne zajednice. Ono je osnovna proizvodna snaga, nezamjenjiv element gospodarskog procesa.

Zadarska županija broji 170.398² stanovnika prema Popisu stanovništva iz 2011. godine. U odnosu na Popis stanovništva iz 2001. godine to je porast od 5% na razini županije.

Prema Popisu stanovništva iz 2011. godine Općina Bibinje ima 4.019 stanovnika dok je 2001. godine općina imala 3.923 stanovnika što je porast od 2,4 %. Od ukupnog broja stanovnika 1.973 je muškaraca, a 1.950 žena. U sljedećoj tablici dat je pregled kretanja broja stanovnika od 1991. godine na ovamo.

Tablica 1: Promjene broja stanovnika u Općini Bibinje 1991.-2011. godine

Godine	Broj stanovnika	PORAST/PAD U % (1991. -2011.)
1991.	3.777	/
2001.	3.923	3,9
2011.	4.019	2,4

Izvor: Državni zavod za statistiku, obrada: ZADRA

Kao što je vidljivo iz gornje tablice u razdoblju 1991. - 2011. godine broj stanovnika općine Bibinje je u stalnom porastu te se ukupni broj stanovnika u tom razdoblju povećao za 242 osobe. Iako je razdoblje obilježeno ratnim zbivanjima broj stanovnika je kontinuirano rastao.

U Općini Bibinje živi pretežito hrvatsko stanovništvo sa 97,35% u ukupnom broju stanovnika, što je više i od prosjeka županije u kojem živi 93,3 % hrvatskog stanovništva.

Tablica 2: Narodnosna struktura stanovništva Zadarske županije i Općine Bibinje

Narodnost	Zadarska županija	%	Bibinje	%
Hrvati	151.188	93,3	3.819	97,35
Srbi	5.716	3,53	8	0,20
Albanci	629	0,39	12	0,31
Bošnjaci	266	0,16	9	0,23
Ostali	282	0,18	4	0,10
Ostale narodnosti	3.964	2,44	71	1,81
Ukupno	162.045	100,00	3.923	100,00

Izvor: Popis stanovništva 2011. godine

Vitalni indeks (broj živorođenih na 100 umrlih) Zadarske županije u 2010. godini je iznosio 101,4 dok je općina sa najvišim vitalnim indeksom u županiji upravo općina Bibinje (156,7). Razlozi ovog vrlo pozitivnog demografskog trenda vjerojatno leže u pozitivnim životnim uvjetima za mlade obitelji, te većem udjelu ekonomski aktivnih, mladih ljudi u

² Prvi rezultati po naseljima; Državni zavod za statistiku, 2011.

stanovništvu općine. Time su Bibinje primjer općine sa pozitivnim demografskim kretanjima što je svakako kapital za budućnost Bibinja.

U tablici niže možemo vidjeti kako stanovništvo Općine Bibinje pripada mlađem tipu populacije. Najveći broj stanovnika spada u dobnu skupinu od 0-19 godina. Zatim slijedi najveći udio tzv. zrelog stanovništva (35-59 godina) sa 31% stanovnika, te dobna skupina od 20-34 godine sa 24% u ukupnom broju stanovnika.

Tablica 3: Stanovništvo općine Bibinje po glavnim dobnim skupinama

Spol	Ukupno	0-19	20-34	35-59	>60	Nepoznato
Svega	3.923	1.152	933	1.217	574	47
Muškarci	1.973	591	460	636	260	26
Žene	1.950	561	473	581	314	21

Izvor: Popis stanovništva 2001. godine

Nadalje, Bibinje imaju vrlo izraženi pokazatelj gustoće stanovništva (broj stanovnika na km²), te su u usporedbi s ostalim općinama Zadarske županije **općina sa najvišom gustoćom stanovništva.**

Tablica 4: Gustoća stanovništva RH, Zadarske županije i Općine Bibinje

Teritorij	(stanovnici / km ²)
Republika Hrvatska	75,9
Zadarska županija	46,7
Bibinje	311,7

Izvor: Popis stanovništva iz 2011. godine, obrada: ZADRA

Vrlo važan demografski razvojni faktor je ekonomski aktivno stanovništvo. Budući da u RH još ne raspolažemo najnovijim podacima o ekonomskoj aktivnosti, korišten je podatak o ekonomskoj aktivnosti stanovništva u općini Bibinje u 2001. godini. Premda se radi o nešto starijim podacima, sudeći prema blagom porastu u broju stanovnika i ostalim demografskim pokazateljima za vjerovati je kako se struktura aktivnog stanovništva nije značajno promijenila u odnosu na 2001. godinu. Tako je zabilježeno **42 % aktivnog stanovništva** (1.648), 24,4 % osoba s osobnim prihodom (959) i 33,5 % uzdržavanih (1.316) na području općine. Udio aktivnog stanovništva je nešto manji od RH prosjeka koji iznosi 44% stanovništva, ali i nešto veći od prosjeka županije koji je na 40%. Migracije su važan pokazatelj utjecaja urbanih naselja na tržište radne snage na lokalnome području, ali i razvijenosti lokalnog gospodarstva.

Tako je vrlo značajan podatak DZS-a o zaposlenosti lokalnog stanovništva, prema kojemu **većina zaposlenih Bibinjaca radi u drugom mjestu stanovanja (72%),** a u mjestu stanovanja radi svega 28% stanovništva. Razlog ovakve strukture zaposlenosti je prvenstveno zapošljavanje lokalnog stanovništva općine u gradu Zadru, koji je urbano središte županije i koji zbog neposredne blizine značajno „privlači“ radnu snagu općine. Utjecaj grada značajan je i u svim drugim gospodarskim segmentima na području općine i to je svakako faktor o kojem se mora voditi računa u planiranju razvoja Bibinja.

Najveći broj zaposlenih stanovnika je u prerađivačkoj industriji, zatim trgovini na veliko i malo, pa potom slijede osobe koje rade u inozemstvu.

Paralelno s promjenama koje nastaju u strukturi stanovništva po ekonomskoj aktivnosti, djelatnostima i zanimanju, nastaju i promjene u strukturi stanovništva prema obrazovnim karakteristikama.

U Općini Bibinje prema Popisu stanovništva iz 2001. godine od ukupnog broja stanovništva starog 15 i više godina bez školske spreme bilo je 1,12% stanovnika, a nepotpuno osnovno obrazovanje imalo je 4,61% stanovništva.

Najbrojnije je stanovništvo sa srednjoškolskim obrazovanjem, 63,49% (najviše sa školom za KV i VKV radnike). Zatim slijedi stanovništvo s osnovnim obrazovanjem 32,35%, a manji broj je onih sa završenom gimnazijom, visokom i višom školom.

2.3. Infrastruktura

Prometna povezanost

Područjem Općine Bibinje prolazi Jadranska turistička cesta, državna cesta D8, prometnica od interesa za Zadarsku županiju i Republiku Hrvatsku. Sa te prometnice koja uglavnom tangira naselje odvajaju se glavni kolni ulazi u Bibinje. Općinom Bibinje prolaze:

- **državne ceste:** D8: Zadar-Split (dionica Zadar-Bibinje, dužine 3,1 km), D502: Zadar-Zemunik-Smilčić-Karin (dionica Babindub-Zračna luka, dužine 2,8 km).
- **Županijske ceste:** Ž6038: Luka Gaženica-D8, Ž6039: Ž6038-Bibinje-D502 (duljine kolnika 6,1 km)
- **Lokalne ceste:** L63103: Ploče-Ž6039, L63104: Ž6039-Debeljak-Donje Raštane, L63106: Bibinje-D8, L63107: Bibinje-T.N. "Padrele", L63158: D8-T.L. Dalmacija.

Područjem Općine prolazi brza spojna cesta koja spaja Zadar sa zračnom lukom i sa čvorom Zadar 2 na Jadranskoj autocesti kod Zemunika Gornjeg.

Zemljopisno povoljan položaj i dobra prometna povezanost stvara klimu za razvoj poduzetništva jer je dobro povezana sa nacionalnim i međunarodnim transportnim pravcima:

- Zračna luka Zadar - udaljena 7 km
- Autocesta A1 - udaljena od Općine Bibinje 16 km
- Grad Zadar - udaljen 4 km.

Trendovi:

Broj stanovnika Općine Bibinje je u stalnom porastu

Bibinje su općina sa najvišim vitalnim indeksom u županiji

Udio aktivnog stanovništva je manji od RH prosjeka

Većina zaposlenih Bibinjaca radi u drugom mjestu stanovanja

Mali je broj onih sa završenom gimnazijom, visokom i višom školom

Željeznički promet

Kroz Općinu Bibinje čitavom njenom dužinom prolazi željeznička pruga Knin-Zadar. Kategorija pruge je odlukom o razvrstavanju magistralnih željezničkih pruga razvrstana u magistralnu pomoćnu prugu. Pruga je jednokolosječna i neelektrificirana. Na području općine nalazi se i kolodvor Bibinje. Obzirom da željeznička pruga predstavlja opasnost za stanovnike predlaže se njeno ukidanje kroz naselje i planira se nova trasa pruge koja ga obilazi.

Zračni promet

Na području općine nalazi se dio poletno-sletne staze Zračne luke Zadar tako da je razvoj zračnog prometa od značaja i za općinu. Zračna luka Zadar smještena je u Zemunik Donjem u neposrednoj blizini priključka na autocestu Zagreb-Split (Zadar 2). Zračna luka je luka 4E kategorije i služi za zadovoljenje potreba putničkog prometa, ali ima i sve veću ulogu u prijevozu tereta.

Pomorski promet

Luke na području općine smještene su u sklopu građevinskog područja naselja u kojim se odvija javni, komunalni, tranzitni, nautički i sportski terminal te promet ribarskih i turističkih brodova. Najznačajniju ulogu ima luka posebne namjene - luka nautičkog turizma tipa marina za prihvatanje nautičkih plovila, Marina Dalmacija koja je jednim svojim dijelom na području općine.

Luka Bibinje - uvala Jaz je od lokalnog značaja, formirana je unutar postojeće uvale naselja i služi za privez plovila lokalnog stanovništva. Duž obalnog područja izgrađeno je i u funkciji je više privezišta.

Telekomunikacijski i poštanski sustav

U Općini Bibinje u funkciji je lokalna komutacija koja udovoljava suvremenim telekomunikacijskim potrebama. Kapacitet komutacije je 1536 pretplatnika, uz mogućnost jednostavnog proširenja do krajnjeg kapaciteta od 2048 pretplatnika. Poboljšanje fiksne telefonske mreže i povećanje njenih kapaciteta izgradnjom planiranih gospodarskih sadržaja osobito turističkih vršit će se sukladno ritmu eventualne izgradnje. Možemo zaključiti kako je **telefon i brzi Internet dostupan u cijeloj općini**, te je trenutna situacija po tom pitanju zadovoljavajuća.

Infrastrukturna opremljenost

Dobra prometna povezanost općine sa nacionalnim i međunarodnim transportnim pravcima

Postojeća željeznička pruga predstavlja opasnost za stanovnike, stoga se planira premještanje

Predviđa se izgradnja nove TS Zadar-Istok

Stvoreni su osnovni preduvjeti za početak etapne izgradnje mjesne kolektorske mreže (odvodnja)

Na području općine poštansku službu vrši Hrvatska pošta - Centar pošta Zadar putem poštanskog ureda 23205 Bibinje. Prema planovima razvoja HP-CP Zadar na području Općine Bibinje ne predviđa se otvaranje novih poštanskih ureda.

Energetski sustav

Preko područja Općine Bibinje od elektroenergetskih objekata naponskog nivoa 110 i 35 kV prelaze slijedeći vodovi:

- DV 110 kV Bilice-Biograd-Zadar,
- DV 110 kV Obrovac-Zadar,
- KB 110 kV Podmorski Rt Rožica (Bibinje) - otok Ugljan
- DV 35 kV "Talijanac" Zadar-Biograd
- KB 35 kV podzemni TS Zadar IV-Rt Rožica (Bibinje),

U skladu s planom razvoja HEP-a na području općine Bibinje je predviđena **izgradnja nove TS 110/10(20) kV Zadar-Istok**, s lokacijom u neposrednoj blizini DV 110 kV Biograd-Zadar koja bi bila kao priključna točka za buduću kV Kukljica, a ujedno napajala bi mrežu Bibinja, istočnog dijela Zadra i Sukošana. Izgradnjom nove TS zadovoljit će se sve buduće potrebe nove poslovne zone Lonići i državne luke Gaženice za električnom energijom.

Postojeće stanje temeljnih elektroopskrbnih objekata višeg naponskog nivoa, od 20, 35 i 110 kV u općini je povoljno i zadovoljit će sve potrebe budućeg gospodarskog razvoja u planskom razdoblju. Niskonaponska mreža i TS 10/04 kV kompletirat će se i izgrađivati usporedno s izgradnjom novih gospodarskih subjekata i potrošača električne energije.

S druge strane možebitni problem je kontinuirani rast cijena električne energije. Stoga preostaje mogućnost ulaganja u obnovljive izvore energije i time zadovoljavanje djela potreba za električnom energijom iz takvih sustava.

Plinifikacija

U prvoj fazi plinifikacije planirana je plinifikacija većih urbanih središta, tj. gradova Zadra, Biograda i Benkovca i ostavljena je mogućnost da se do izgradnje magistralnog plinovoda Bosiljevo-Split i mreže distributivnih visokotlačnih plinovoda opskrba ostvaruje miješanim odnosno isparenim ukapljenim naftnim plinom (tzv. satelitska plinska opskrba - za veća konzumna područja). Opskrba Bibinja ostvariti će se iz MRS Bibinje. Planom je naznačena trasa za izgradnju visokotlačnog distributivnog plinovoda, trase niskotlačnih plinovoda i lokacija redukcijske stanice Bibinje.

Vodopskrba

Na području Općine Bibinje nema izvora vode značajnijih za vodopskrbu. Općina koristi i u budućnosti će koristiti sve one resurse koje koristi Zadar. Planirana potrošnja prema kojoj se dimenzioniraju objekti sustava, proizlazi iz planskog stanja ponajprije turizma, a zatim i drugih gospodarskih sadržaja. Za Općinu Bibinje su već **izgrađeni objekti koji nadilaze potrebe planske potrošnje**.

Okosnicu vodoopskrbe čini cjevovod Pudarica-Gaženica-Bibinje-Sukošan-Sveti Petar-Sveti Filip i Jakov-Biograd. Ovaj cjevovod je sastavni dio vodovodne mreže Zadra, Bibinja, a od mjesta priključka crpne postaje i vodospremnika za marinu Dalmacija.

Postojeće stanje vodoopskrbnog sustava omogućuje još naglašeniji razvitak općine. Za širenje Bibinja na više zone treba dodatno ulagati u objekte vodoopskrbe, važno je napomenuti da su to lokalni objekti te da nema potrebe za gradnjom novih magistralnih objekata izuzev sudjelovanja u gradnji vodospremnika i uređaja za kondicioniranje. Treba imati u vidu da je ovaj dio sjeverne Dalmacije relativno siromašan vodom, što je posebno izraženo u sezoni, te je nužno racionalno trošenje vode. Zbog toga se ne smiju planirati vrste industrije ili gospodarski objekti koji zahtijevaju velike količine vode. Široko prisutan problem je dotrajalost cijevi zbog čega se gube značajne količine vode. Stoga je potrebno servisiranje starih cijevi koje se odvija zadanom dinamikom prema raspoloživim sredstvima.

Odvodnja otpadnih voda

Sakupljanje i dispozicija otpadnih voda iz svih stambenih i gospodarskih objekata na ovom području vrši se **isključivo preko septičkih jama**. Iste su uglavnom nekvalitetno izgrađene s vodo propusnim stjenkama i dnom, pa se otpadne tvari direktno procjeđuju u podzemlje i obalno more.

Ovakvom dispozicijom obalno more postaje krajnji prijamnik svih otpadnih voda s prostora općine. Na taj način štetne tvari iz otpadnih voda **negativno utječu na biosustav mora** i cjelokupni obalni pojas, naročito na okolni kupališni prostor.

Uz jugoistočnu granicu općine, u marini Dalmacija izgrađen je razdjelni sustav odvodnje kojim je riješeno sakupljanje, pročišćavanje i dispozicija fekalnih otpadnih voda. Nakon mehaničkog tretmana ove otpadne vode disponiraju se podmorskim ispustom dužine 1447 m u podmorje na dubinu od ' 30 m.

Gospodarski razvoj općine Bibinje temelji se u prvom redu na razvoju turizma, male privrede i poljoprivrede. Planiranim porastom stanovništva i razvojem gospodarstva povećat će se opasnost od štetnih posljedica za sve vitalne elemente prirodne okoline, naročito za obalno more i biološke zajednice u njemu. Općina je svjesna ovih prijetnji stoga je izrađena dokumentacija sustava odvodnje otpadnih voda Bibinje-Sukošan. Ovim projektom već su stvoreni osnovni preduvjeti za početak etapne izgradnje (planirano 5

Pritisci na okoliš

Dispozicija otpadnih voda iz svih stambenih i gospodarskih objekata na području općine vrši se isključivo preko septičkih jama

Na području općine izviru vodotoci Potok i Kvandrova jaruga, ali kategorizacija vodotoka nije izvršena

Na „divljim“ odlagalištima otpad se odlaže bez ikakve kontrole

faza) adekvatne mjesne kolektorske mreže, čime bi se u sljedećih nekoliko godina u većoj mjeri riješilo pitanje odvodnje za područje općine.

Uređenje vodotoka i voda, melioracijska odvodnja

Na području općine izvire vodotoci Potok i Kvandrova jaruga. **Kategorizacija vodotoka nije izvršena**, ali kako su to vodotoci u krškom području trebali bi biti prve kategorije. Izgradnja i uređenje zemljišta uz te vodotoke treba se izvoditi u skladu s posebnim vodoprivrednim uvjetima. Vodotok Potok formira se kod izvora Svrda u Starom polju, teče u pravcu Sukošanskog polja, pored lokaliteta Gaj, Rude, Huma i Brižine i ulijeva se u more u uvali Vodotić u Sukošanu.

U donjem dijelu toka korito je usječeno u obradivo poljoprivredno zemljište. Postojeća korita potrebno je regulacijskim radovima povezati na način da se u kontinuitetu provedu oborinske i druge površinske vode sa slivnog područje do mora.

Gospodarenje otpadom

Trenutno općina ne organizira zbrinjavanje komunalnog otpada³, te je to povjereno privatnom koncesionaru koji odvozi i odlaže komunalni otpad na deponij grada Zadra. No na području općine Bibinje **postoje "divlja" odlagališta** gdje se otpad (građevinski, tehnički i dr.) odlaže bez ikakve kontrole i čiji broj nije utvrđen. Ta odlagališta zdravstveno, ekološki i estetski opterećuju okoliš.

Građevinski otpad predstavlja veći problem zbog količine i selekcioniranja budući se odlaže neorganizirano na mnogim mjestima, a problem je veći što taj otpad zbog svojeg volumena i fizikalnih svojstava trajno mijenja prostor na koji je odložen. Otpad iz poljoprivredne djelatnosti uglavnom završava na poljima gdje se biološki razgradi kao ostatak žetve ili stajsko gnojivo.

RAZVOJNE POTREBE

- *Izmjestiti željezničku prugu izvan naselja*
- *Izgradnja kanalizacijske mreže*
- *Izgradnja dalekovoda (TS-a)*
- *Promijeniti stare i dotrajale vodoopskrbne cijevi*
- *Saniranje divljih odlagališta*

RAZVOJNA OGRANIČENJA

- *Željeznička pruga predstavlja opasnost za stanovništvo (prolazi kroz naselje)*
- *Potrebno je dodatno ulagati u objekte vodoopskrbe*
- *Nedovoljna razvijenost kanalizacijske mreže*
- *Postojanje divljih odlagališta na području općine*

³ Komunalni otpad je otpad iz kućanstva te otpad koji nastaje čišćenjem javnih površina i otpad sličan otpadu iz kućanstva koji nastaje u gospodarstvu, ustanovama i uslužnim djelatnostima.

2.4. Gospodarstvo

Unutar prostora Zadarske županije Općina Bibinje organizirana je kao jedna od 34 jedinice lokalne samouprave. Za većinu administrativnih, gospodarskih i društvenih usluga, stanovništvo Općine Bibinje gravitira prema Gradu Zadru.

Budući da je prostorni plan razvoja Zadarske županije predvidio kako je potrebno jačati druge županijske centre uz grad Zadar, a i zbog same potrebe za širenjem prostora grada, Općina Bibinje u skoroj budućnosti ima priliku postati novi „gospodarski“ centar i jedna od naj snažnijih općina Zadarske županije.

Jedan od ciljeva prostornog razvoja područja Općine Bibinje (definiranih prostornim planom Bibinja) jest razvijanje gospodarstva na principima održivog razvoja: uvažavanjem prostornih i ekoloških ograničenja. Utvrđivanje gospodarske strukture po prostorno-razvojnim cjelinama područja Općine Bibinje ima za ciljeve brži rast gospodarskih djelatnosti, prvenstveno u sektoru turizma, poljodjelstva i uslužnih djelatnosti, razvijanje proizvodnje, intenzivno i neposredno ulaganje u vodoopskrbu i odvodnju, te izgradnju prateće strukture.

Položaj Općine Bibinje uz luku Gaženica, Jadransku turističku cestu, spojnu brzu cestu Gaženica- čvor Zadar2, te željeznicu i zračnu luku predstavlja povoljne geoprometne prilike za razvoj gospodarskih djelatnosti. Povoljan prometni položaj Općine Bibinje predstavlja evidentan potencijal za gospodarski razvoj Općine, Grada Zadra i Zadarske županije u cijelosti. Neupitno najveći utjecaj na gospodarski rast očekuje se od Nove luke Gaženica.

Općina ima dva osnovna pravca razvoja - jedan je kroz turizam, a drugi kroz poslovne zone Lonići i Gromica.

Osim prometnog značaja, Općina Bibinje sadrži i prirodne potencijale poput mediteranske klime, plodne poljoprivredne površine, i smještaja na dugoj i razvedenoj obali.

Prema Prostornom Planu uređenja Općine Bibinje, općina je turistička destinacija i zona malog i srednjeg poduzetništva. Stoga je evidentno kako je važan preduvjet gospodarskog razvoja Općine Bibinje razvoj triju gospodarskih grana: **poduzetništva, poljoprivrede i turizma.**

Općina ima dva osnovna pravca razvoja - jedan je kroz turizam, a drugi kroz poslovne zone Lonići i Gromica. Izgradnjom i razvojem zona dugoročno će se riješiti potrebe poduzetnika za poslovnim prostorom, omogućiti poduzetnicima poslovno povezivanje, racionalizacija poslovanja i zajedničko korištenje pripadajuće infrastrukture. Položaj i poticajno okruženje formula su uspjeha investicijskog ciklusa Općine Bibinje.

Zaposlenost i nezaposlenost

Pri analizi statističkih informacija o tržištu rada vrijedno je spomenuti kako je područje Općine Bibinje usko vezano uz gospodarske veze i dnevne migracije s Gradom Zadrom, zbog čega se područje svrstava u područje Zadarske urbane regije. Ova činjenica uvelike

utječe i na zaposlenosti lokalnog stanovništva, čija je pretežna zaposlenost zabilježena u Gradu Zadru.

Prema podacima HGK u tablici niže, vidljiv je **rast zaposlenih pri poslovnim subjektima na području Općine Bibinje**, što ne možemo reći za područje grada Zadra i županije. Tablicom su dati pregledi i drugih odabranih općina/gradova radi usporedbe podataka o zaposlenosti. Većina gradova i općina Zadarske županije za 2009. i 2010. godinu bilježi značajan pad zaposlenosti, što nije slučaj za Bibinje, Benkovac, Nin, Vir, Poveljanu i Kolan. Broj zaposlenih u Općini Bibinje, naime, porastao je za 15,58% u odnosu na prethodnu godinu.

Tablica 5: Broj zaposlenih u izabranim općinama/gradovima i prema broju poslovnih subjekata

Grad/Općina	Broj poslovnih subjekata	Broj zaposlenih		indeks
		2009.	2010.	
Općina Bibinje	35	77	89	115,58
Grad Zadar	1.800	13.326	13.212	99,14
Grad Benkovac	90	697	759	108,89
Grad Nin	37	161	212	131,68
Zadarska županija	3.005	20.037	19.761	98,62

Izvor: HGK-ŽK Zadar, obrada ZADRA

Visina prosječne neto plaće za prosinac 2010. godinu za područje Republike Hrvatske iznosila je 5.450 Kn, dok je za područje Zadarske županije iznosila 4.707 Kn. Prema visini prosječne plaće, unutar županije vodeći je Grad Zadar sa prosječnom plaćom 5.083 kn, za 3,58% većom u odnosu na 2009. godinu. Općina Bibinje nalazi se na 19. mjestu, sa visinom prosječne plaće 3.431 kn. Pritom je vidljivo i smanjenje prosječne plaće za Općinu Bibinje za čak 12,82% u odnosu na 2009. godinu.

Tablica 6: Prosječne plaće zaposlenih prema općinama/gradovima (zaposleni u poslovnim subjektima)

Grad/Općina	Prosječne plaće		Indeks
	2009.	2010.	
Općina Bibinje	3.871	3.431	88,65
Grad Zadar	4.907	5.083	103,58
Grad Benkovac	4.330	4.156	95,98
Grad Nin	4.254	3.468	81,52
Zadarska županija	4.630	4.707	101,68

Izvor: HGK-ŽK Zadar, obrada ZADRA

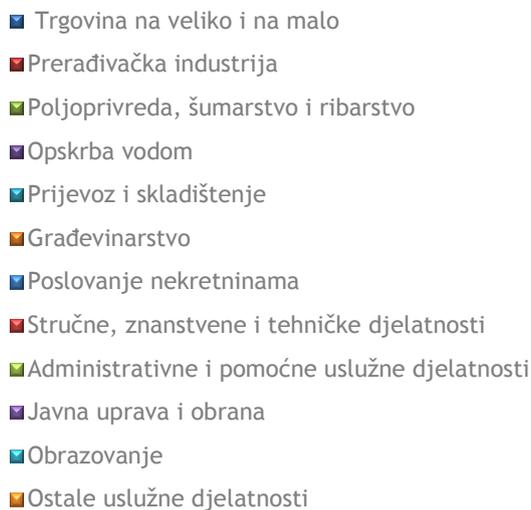
Prema podacima DZS-a moguće je vidjeti stanje zaposlenosti na dan 31.03.2010. u pravnim osobama (uključen javni i privatni sektor) po općinama.

Prema tim podacima najveći broj zaposlenih sa područja općine, njih 53 radi u području obrazovanja (30%). Sljedeća djelatnost po broju zaposlenih je **trgovina na veliko i malo, koja zapošljava 32 od 176 osoba**. Zatim slijedi prerađivačka industrija koja zapošljava 20 stanovnika te se može označiti kao potencijalna grana za daljnji razvoj na području općine.

Situacija je nešto drugačija nego u županiji gdje je na prvom mjestu po broju zaposlenih trgovina na veliko i malo.

Slika 3: Struktura zaposlenih prema NKD područjima

Zaposleni u pravnim osobama prema područjima NKD 2007. tanje
31.03.2010.

Izvor: DZS, Statistička izvješća 1449/2011.

Općina Bibinje sa 324 nezaposlene radno sposobne osobe čini 6,83% od sveukupnog broja nezaposlenih stanovnika Zadarske županije. Prema podacima HZZ-a moguće je ustanoviti kako je broj nezaposlenih tokom posljednjih godina kontinuirano rastao u cijeloj RH, pa tako i u Zadarskoj županiji i Općini Bibinje. Isto tako, upozoravajuća je dinamika porasta nezaposlenosti, koja upućuje na još veću nezaposlenost u godinama koje slijede, osim ako ne dođe do značajnijih promjena.

Tablica 7: Registrirana nezaposlenost po godinama

Republika					
Hrvatska	236.741	263.174	302.425	305.333	334.351
Zadarska županija	9.410	10.037	10.672	10.310	11.827
Općina Bibinje	284	310	325	306	337

Izvor: HZZ- PS Zadar, obrada ZADRA

Rezultati poslovanja

Najvažniji gospodarski pokazatelji, odnosno rezultati poslovanja, upućuju na informaciju kako gospodarstvo Općine Bibinje prati trendove usporavanja gospodarske aktivnosti (poslovni subjekti), prisutne na razini Zadarske županije ali i cijele RH. Posljednji objavljeni rezultati HGK iz 2010. godine svjedoče o padu prihoda na području cijele županije (za 5,4 % manji u odnosu na prethodnu godinu). Rashodi premašuju prihode, što je slučaj i kod Općine Bibinje. U isto vrijeme ostvareni gubitak je veći od iskazane dobiti (dobit: 993.978; gubitak: 3.242.515). Iz izvješća možemo zaključiti kako **gotovo svi financijski pokazatelji ukazuju na krizno razdoblje gospodarstva cijele županije.**

Robna razmjena s inozemstvom

U priopćenju o robnoj razmjeni RH sa inozemstvom i pripadajućim konačnim podacima za 2010. DZS-a vidljivo je kako na području Općine Bibinje **uvoz drastično premašuje izvoz.**

Općina Bibinje **ne bilježi značajan izvoz**, međutim, izgradnjom poduzetničkih zona očekuju se pozitivne promjene po pitanju izvoza.

Tablica 8: Robna razmjena RH s inozemstvom, po županijama, gradovima i općinama (Izvoz)

	IZVOZ		Indeks 10/09
	2009.	2010.	
Republika Hrvatska	55.272.198	64.891.583	117,4
Zadarska županija	1.029.472	1.058.330	103,5
Grad Zadar	255.239	172.003	67,4
Općina Bibinje	31	11	35,3

Izvor: DZS, 2010, Obrada ZADRA, Izraženo u tisućama kuna

Tablica 9: Robna razmjena RH s inozemstvom, po županijama, gradovima i općinama (Uvoz)

	UVOZ		Indeks 10/09
	2009	2010	
Republika Hrvatska	111.751.098	110.296.840	98,70
Zadarska županija	966.187	1.020.567	105,63
Grad Zadar	390.902	341.283	87,31
Općina Bibinje	17.836	9.118	51,1

Izvor: DZS, 2010, Obrada ZADRA

Općina Bibinje je na devetom mjestu prema uvozu općina u Zadarskoj županiji. U 2010. u ukupnoj strukturi uvoza u Zadarskoj županiji Općina Bibinje sudjeluje s 1,87%.

Usporedbom dviju tablica je vidljivo kako uvoz značajno nadmašuje izvoz. Međutim činjenica je kako značajnijeg izvoza sa područja općine niti nema da bi se mogao usporediti sa količinom uvoza.

Investicije

Vrlo važan pokazatelj ekonomske budućnosti nekog područja su investicije. Prema dostupnim podacima HGK investicije u dugotrajnu imovinu značajno opadaju iz 2009. u 2010. godinu. Rezultati pomanjkanja investicija ne mogu se osjetiti odmah, već se negativne posljedice osjete u razdoblju od nekoliko godina.

Na području županije **investicije su se smanjile za 63% u odnosu na prethodnu 2009. godinu.** Vodeći je grad Zadar koji bilježi smanjenje od prošlogodišnjeg iznosa investicija u dugotrajnu materijalnu imovinu za čak 72%. Iznos od 2.925.380 kn investicija Općina Bibinje čini tek 0,40% u strukturi ukupnih investicija u dugotrajnu materijalnu imovinu na području Zadarske županije.

Tablica 10: Investicije u dugotrajnu materijalnu imovinu za područje Općine Bibinje

	2009	2010	Indeks
Grad Zadar	1.599.470.034	442.635.527	24,67
Općina Bibinje	10.050.168	2.925.380	29,11
Zadarska županija	1941.979.191	717.051.979	36,92

Izvor: HGK, ŽK Zadar, 2010.

Poduzetništvo

Poduzetnička aktivnost je pokretač svakoga gospodarstva, od najviše globalne razine, nacionalne i regionalne, pa do županijske i općinske.

U Općini Bibinje najčešći oblici poduzetništva su u formi društva s ograničenom odgovornošću i obrta. Tu su dakako i obiteljska poljoprivredna gospodarstva.

Posljednji podaci HGK Zadar zaključno s mjesecom veljačom 2012. godine bilježe 5014 aktivnih poslovnih subjekata na području Zadarske županije, od kojih su 74 registrirana na području Općine Bibinje. Od ukupnog broja aktivnih poslovnih subjekata, njih 2652 na prostoru Zadarske županije su predala GFI-POD za prethodnu godinu, od kojih je 38 registrirano na području Općine Bibinje. Svi poslovni subjekti na području Općine Bibinje su mala poduzeća. **Spomenutih 38 registriranih poduzeća zapošljava 94 osobe**, čija je prosječna plaća za 2010. godinu bila 3.431 HRK.

Od spomenutih firmi najviše ih je registrirano u području trgovine na veliko i malo, zatim slijedi građevinarstvo te druge uslužne djelatnosti.

Tornado Commerce d.o.o. tvrtka je koja zapošljava 19 zaposlenika, što ju čini poslovnim subjektom s najvećim brojem zaposlenih u Općini Bibinje. Poslovni subjekt ujedno se nalazi na 83 mjestu prema ukupnom prihodu poslovnih subjekata u Zadarskoj županiji. Prema broju zaposlenika, tvrtku prate Čičvarda Šindija d.o.o. sa 14 zaposlenih, te Bibinjac d.o.o. sa 13 zaposlenih, te Fren d.o.o. i Blitvenica d.o.o. sa po 5 zaposlenih osoba.

Prema bazi podataka Obrtnog registra Ministarstva poduzetništva i obrta, na području Općine Bibinje nalaze se 73 obrta u stanju aktivnog rada tokom cijele godine. Broj aktivnih obrta svjedoči o značajnoj lokalnoj obrtničkoj aktivnosti Bibinja. S druge strane uvidom u podatke o registriranim zadrugama vidljivo je kako na području općine nema registriranih zadruga. Rezultati toga su vjerojatno ne konkurentnost poljoprivredne proizvodnje (manji posjedi i mala, pojedinačna poljoprivredna proizvodnja), ali vrlo vjerojatno i nesklonost ka udruživanju u zadruge u svim područjima djelatnosti ne samo poljoprivredi.

Poduzetničke zone

Razvoj poduzetničkih zona jedna je od mjera gospodarske politike Republike Hrvatske koja obećava ravnomjeran gospodarski rast na području cijele države.

U procesu formiranja poslovnih zona kao instrumenta kojim se želi podržati razvoj poduzetništva, vrlo važnu ulogu imaju lokalna vlast, državna poduzeća i privatne kompanije. U realizaciji razvoja koncepta poslovnih zona vrlo je važna uska suradnja javnog i privatnog sektora, naročito između županija, općinske uprave i gospodarskih subjekata sa prijedlogom plana aktivnosti. Naime, ovakvo sinergijsko djelovanje javnog i privatnog interesa jača kapacitete lokalnog i regionalnog razvoja.

...vrlo je važna uska suradnja javnog i privatnog sektora, naročito između županija, općinske uprave i gospodarskih subjekata.

Ulaganjem u poduzetničke zone omogućava se interesno umrežavanje poduzetnika, povećava broj novih registriranih poduzeća, privlači strani kapital, osigurava kvalitetniji transfer znanja, vještina i tehnologija, te konkurentnost lokalnog gospodarstva... istovremeno dolazi do gospodarske disperzije iz gradske jezgre grada Zadra u gospodarstvo Općine Bibinje

Ulaganjem u poduzetničke zone na području Općine Bibinje omogućava se interesno umrežavanje poduzetnika, povećava broj novih registriranih poduzeća, privlači strani kapital, osigurava kvalitetniji transfer znanja, vještina i tehnologija, te konkurentnost lokalnog gospodarstva u odnosu na domaće i gospodarstvo susjednih zemalja. Istovremeno dolazi do gospodarske disperzije iz gradske jezgre grada Zadra u gospodarstvo Općine Bibinje.

Poduzetničke zone unutar Općine Bibinje imaju izražen gospodarski potencijal, koji, kako bi bio u potpunosti funkcionalan, mora zadovoljiti infrastrukturne kriterije opremljenosti: **izgrađenu energetska infrastrukturu, komunalnu infrastrukturu, prometnu infrastrukturu i telefonske priključke.** Prema Prostornom planu Općine Bibinje, na području se planiraju zone poslovno-proizvodne i proizvodno-poslovne namjene. Prvu skupinu sadržavaju zone Lonići (48,28 ha), Sridnjak (24,89 ha) i Zgon (0,61 ha), od kojih je zona Lonići u izgradnji. Skupinu

proizvodno-poslovne namjene čine lokacije Gaženica (3,85 ha), Brig (1.80 ha) i Gromica (120,53 ha), od kojih je zona Gromica u izvedbi urbanističkog plana uređenja.

Vrlo važan projekt **poduzetničke zone Lonići** prostire se na 50 hektara zemljišta. Unutar zone nalazi se 49 parcela sa površinama od 3.000 m² do 39.971 m² spremnih za prodaju. Zona je namijenjena poslovno-proizvodnim djelatnostima.

Projekt poduzetničke zone Lonići bavi se rješavanjem prostornih problema poduzetnika, omogućavanjem modernog i sigurnog razvoja, te otvaranjem **više stotina novih radnih mjesta za lokalno stanovništvo**, i kao takav će **potaknuti razvoj gospodarstva na području općine** i osigurati ravnomjeran napredak Zadarske županije. Poduzetnička zona Lonići **obećava gospodarsku preobrazbu Općine Bibinje** ali i cjelokupne Zadarske županije.

Slika 4: Poslovna zona Lonići - pogled iz zraka

Izvor: Općina Bibinje, 2011.

Izgradnja komunalne infrastrukturne u poslovnoj zoni Lonići u Bibinjama izbila je na samu Jadransku magistralu. Sustav odvodnje otpadnih i oborinskih voda spojen je na zadarski kanalizacijski sustav. Zona je spojena s vodoopskrbnim pravcem, postavljene su instalacije struje i telekomunikacija, intenzivno se uređuje glavna, ukopana prometnica i veliki ulaz u zonu. Zbog **izuzetne atraktivnosti poslovne zone naslonjene na grad Zadar** interes investitora je **izuzetno velik**.

Poduzetničku zonu Lonići odlikuje izuzetno atraktivan geoprometni položaj uz Jadransku magistralu D8 na zapadnom dijelu Općine Bibinje. Zona je naslonjena na pomorsku luku Gaženica i brzu cestu Zadar 2-Gaženica, što ju čini vrlo atraktivnom. Imajući u vidu **snažan utjecaj luke Gaženica** na okolno područje, potencijal poduzetničke zone je neupitan.

Od ukupno 49 parcela zasad je prodano 26 parcela. Ugovorena vrijednost radova u jednoj od najkonkurentnijih zona u županiji, koja se nalazi uz Jadransku magistralu na zapadnom ulazu u Bibinje iz pravca Zadra, iznosi oko 15 milijuna kuna. Kada ova prva faza uređenja zone bude gotova, sve će biti spremno za početak njihova rada.

Druga zona po važnosti i pripremljenosti dokumentacije je poduzetnička zona Gromica. **Poduzetnička zona Gromica** prostire se na površini 250 ha i predviđena je za poslovno-proizvodnu namjenu. Nalazi se kod čvorišta Babindub, na povoljnom geoprometnom položaju uz samu spojnu cestu autoputa sa Gradom Zadrom. Nadalje, zona se nalazi u neposrednoj blizini Zračne luke Zadar (200 m), luke Gaženica (4 km), željezničkog kolodvora (3 km) i najveće marine na hrvatskoj obali Jadrana, marine Dalmacija Bibinje-Sukošan(4km).

Trenutno stanje ponuđenog zemljišta predmetom je izrade Urbanističkog plana uređenja proizvodno-poslovne zone Gromica, koji će detaljnije odrediti sadržaj zone. To će biti proizvodno - poslovni pogoni, ali i tereni za proizvodnju alternativnih izvora energije, skladištenje tekućih tereta itd.

Općina Bibinje prepoznala je interes investitora, te stvara preduvjete neophodne uspješnom poduzetništvu. Time Općina Bibinje želi doprinijeti gospodarskim i socijalnom razvoju unutar općine. U svrhu stvaranje ugodnije investicijske klime oformljen je i tim ljudi na usluzi sadašnjim i budućim ulagačima.

Turizam

Zahvaljujući povoljnim preduvjetima za razvoj turizma u Općini Bibinje - mediteranskoj klimi, razvedenosti obale, kulturno-povijesnoj baštini i prirodnim ljepotama, ova grana gospodarstva je postala jedna od najvažnijih odrednica razvoja općine i jedan od glavnih izvora prihoda općinskog proračuna i poduzetništva. Početak razvoja turizma datira u pedesetim godinama 20. st. a izgradnjom Marine Dalmacija u uvali između Bibinja i susjedne općine Sukošan te završetkom Domovinskog rata bilježi se kontinuirani rast dolazaka i noćenja stranih i domaćih turista.

Potencijal poduzetničkih zona u Bibinjama

Skora otvaranja novih firmi na području općine i nova radna mjesta za lokalno stanovništvo

Nova zona potpuno će izmijeniti gospodarsku sliku općine

Zona Lonići se „naslanja“ na grad i čini vrlo atraktivan prostor za investitore

Snažan pozitivan utjecaj pomorske luke Gaženica

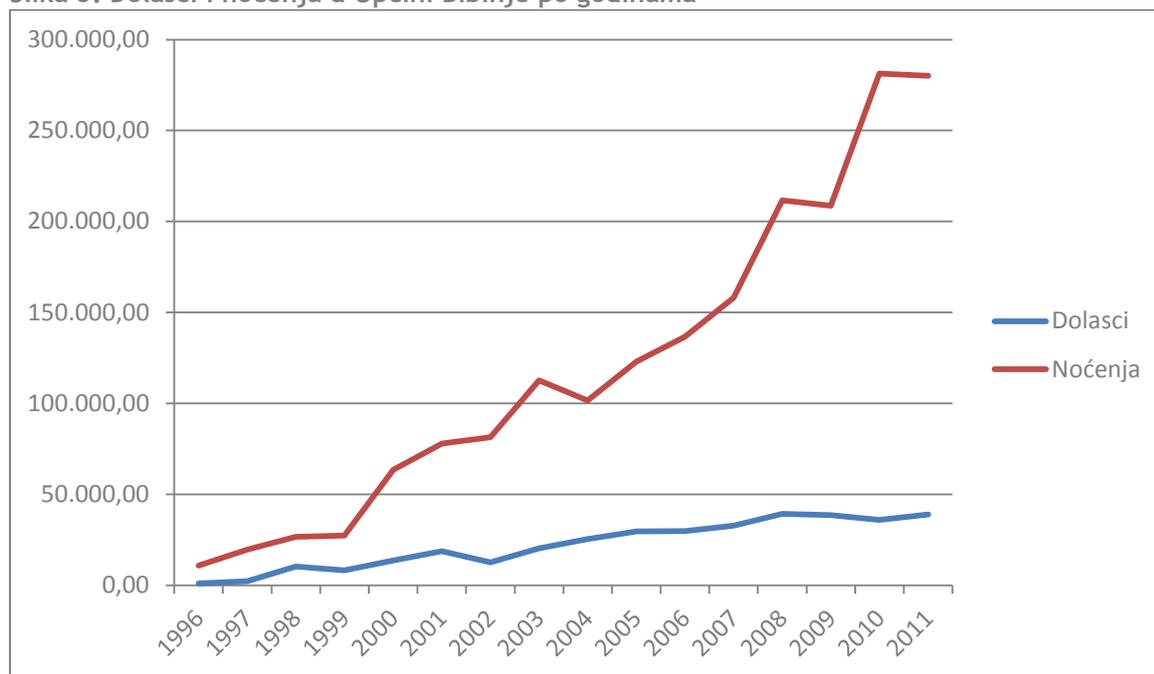
Općina je već pristupila planiranju proširenja i novih poslovnih zona (Gromica)

Tablica 11: Dolasci i noćenja po godinama u Općini Bibinje

Godina	Dolasci			Noćenja		
	Domaći	Strani	Ukupno	Domaći	Strani	Ukupno
1996	460	498	958	8.223	2.642	10.865
1997	798	1.322	2.120	5.095	8.530	19.545
1998	2.712	7.552	10.264	9.424	17.157	26.581
1999	1.211	6.961	8.172	9.889	17.445	27.335
2000	2.408	11.231	13.639	25.238	38.243	63.481
2001	3.414	15.348	18.762	21.269	56.602	77.871
2002	3.138	9.334	12.472	29.380	52.043	81.423
2003	3.715	16.547	20.256	36.645	76.194	112.653
2004	2.650	22.795	25.445	19.415	82.370	101.597
2005	2.292	27.250	29.542	21.604	101.428	123.032
2006	2.325	27.350	29.675	20.374	116.281	136.655
2007	2.708	30.072	32.780	24.372	133.787	158.159
2008	2.844	36.397	39.241	29.957	181.683	211.640
2009	2.697	35.874	38.571	30.134	178.447	208.581
2010	3.167	32.740	35.907	34.396	246.940	281.336
2011	3.113	35.845	38.958	29.374	250.633	280.007

Izvor: TZO Bibinje

Slika 5: Dolasci i noćenja u Općini Bibinje po godinama

Izvor: TZO Bibinje, obrada: ZADRA

Slika 6: Marina Dalmacija

Izvor: Internet

Marina Dalmacija, koja se prostire na 70 ha površine na kopnu i moru, i ima **1200 potpuno opremljenih vezova u moru, preko 500 vezova na kopnu** te sve dodatne sadržaje, ujedno je i najveća luka nautičkog turizma na istočnoj obali Jadranskog mora. Upravo je izgradnja marine bila presudna za snažni razvoj turizma općine.

Porast broja gostiju uvjetovao je aktivnosti za poboljšanje turističke ponude, te slijedom toga lokalno stanovništvo ulaže u izgradnju apartmana, uređenje soba, kuća za odmor te u razvoj ugostiteljskih usluga.

Smještaj je moguć u više od 1000 registriranih soba i apartmana sa 4000 turističkih ležajeva te također u 10 dobro opremljenih kampova smještenih u neposrednoj blizini mora, dok hotelskih kapaciteta nema. Ugostiteljski objekti - restorani, konobe, barovi nalaze se većinom uz šetnicu na obali (lungomare).

Turizam Općine Bibinje ima karakteristiku ljetno odmorišnog, kupališnog turizma te je izričito sezonalnog karaktera.

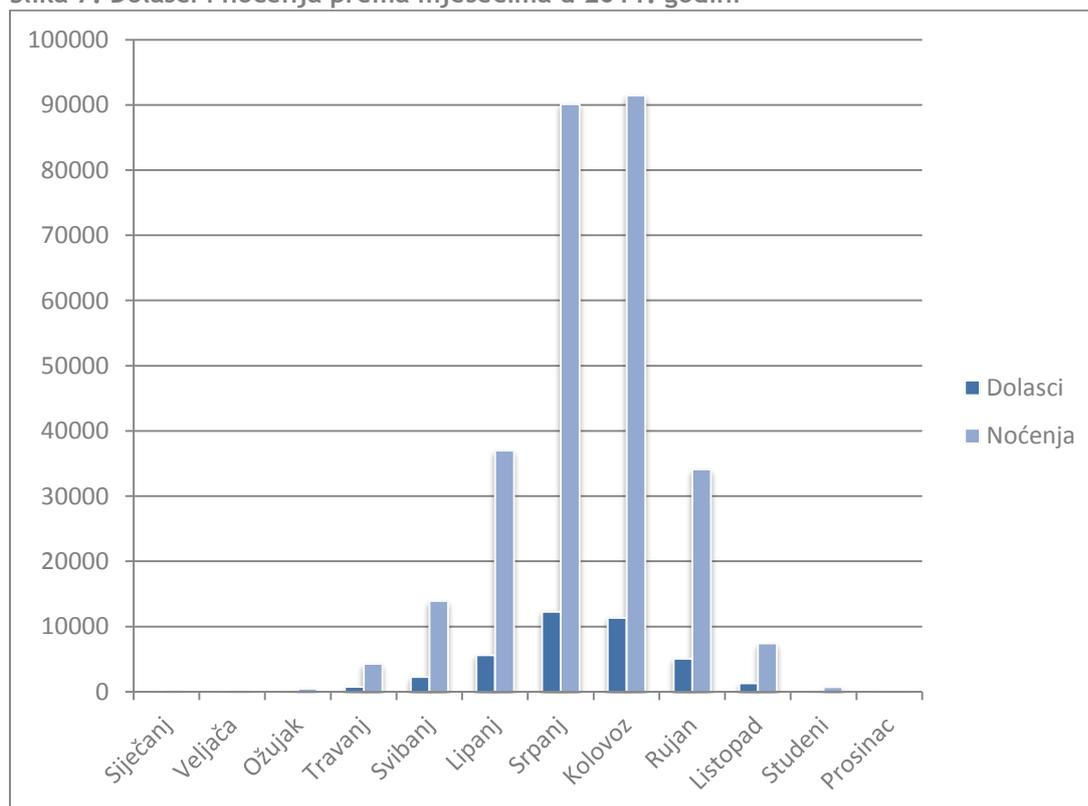
*Smještaj je moguć u više od
1000 registriranih soba i
apartmana sa 4000 turističkih
ležajeva te također u 10 dobro
opremljenih kampova
smještenih u neposrednoj
blizini mora*

Tablica 12: Dolasci i noćenja prema mjesecima u 2011. godini

	Dolasci 01.01. - 31.12.2011.	Noćenja 01.01. - 31.12.2011.
Siječanj	1	139
Veljača	6	201
Ožujak	59	466
Travanj	776	4.291
Svibanj	2.310	13.937
Lipanj	5.648	37.008
Srpanj	12.287	90.136
Kolovoz	11.368	91.444
Rujan	5.079	34.110
Listopad	1.307	7.438
Studeni	105	756
Prosinac	12	81

Izvor: TZO, Bibinje

Slika 7: Dolasci i noćenja prema mjesecima u 2011. godini

Izvor: TZO, Bibinje

Temeljem analize turizma Općine Bibinje zaključuje se da planiranje i realizacija turističkih proizvoda, programa i aktivnosti treba temeljiti na vrednovanju postojećih turističkih resursa (Marina Dalmacija, privatni smještaj, auto-kampovi, ugostiteljski objekti) te integrirati i valorizirati kulturne specifičnosti i vrijednosti općine (klapsko pjevanje, kulturne i vjerske manifestacije i običaji, domoljublje i doprinos u Domovinskom ratu) kroz turizam.

Slika 8: Plaža u Bibinjama ljeti

Izvor: TZ Općine Bibinje

Turizam Općine Bibinje izričito je sezonalnog karaktera... zato se planiranje novih turističkih sadržaja treba temeljiti na vrednovanju postojećih turističkih resursa te integraciji i valorizaciji kulturne specifičnosti i vrijednosti općine (klapsko pjevanje, kulturne i vjerske manifestacije i običaji, domoljublje i doprinos u Domovinskom ratu)

Potrebno je osmisлити cjelogodišnje programe pomoću kojih će biti moguće unaprijediti kvalitetu turističke ponude, te utjecati na produženje turističke sezone.

Posljednjih godina raste turistička potražnja za kreativnim turizmom - oblik turizma koji se razvio iz kulturnog turizma, a uključuje učenje osobite vještine za vrijeme godišnjeg odmora koja pripada kulturi receptivne zemlje odnosno zajednice.

Uzevši u obzir kulturne osobitosti općine moglo bi se promišljati o školama klapskog pjevanja, školama ribolova i sudjelovanje u ribolovu sa iskusnim bibinjskim ribarima, škole jedrenja, škole glagoljice i dr. Ovaj tip ponude dodatno bi obogatio turističku ponudu a mogao bi se planirati u vansezonskim periodima.

Poljoprivreda

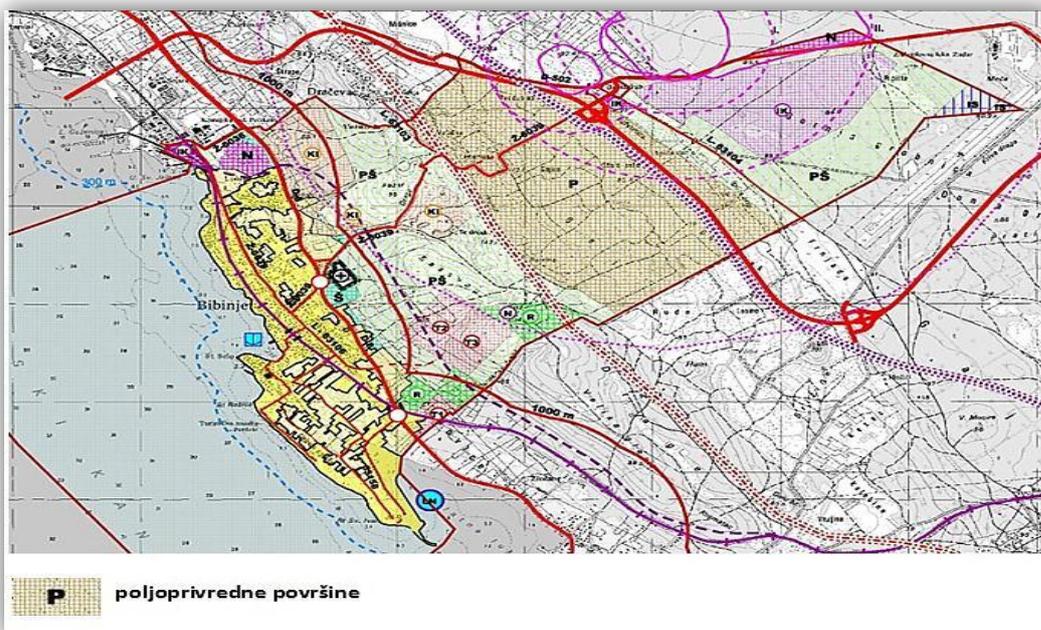
Poljoprivreda je u prošlosti na području Općine Bibinje bila osnovna gospodarska djelatnost. Stanovnici ovog područja bavili su se ratarstvom, povrtlarstvom, stočarstvom i ribarstvom. Danas poljoprivreda više nije primarna privredna grana, ali ipak snažna povezanost sa zemljom održava poljodjelstvo kao sekundarnu, dopunsku djelatnost, ponajviše putem vinogradarstva i maslinarstva.

Tijekom Domovinskog rata, poljoprivredne površine u zaleđu općine nisu se obrađivale, a nakon oslobođenja, opasnost od mina i ljudske žrtve na ovom prostoru doprinijele su zapuštanju poljoprivredne djelatnosti. Mogućnosti razvoja poljoprivrede daleko su veće od do sada korištenih.

Na ukupnoj površini općine, koja iznosi 12,89 km² i čini 0.35% ukupne površine Zadarske županije, poljoprivredne površine zauzimaju 3,93 km². Od toga, obradivo je 392,7 ha, odnosno 30,46% površine općine. Najzastupljeniji tipovi tla su smeđa tla, crvenica i antropogena tla flišnih i krških sinklinala. Poljoprivredi, kao bitnoj pokretačkoj grani gospodarstva, namijenjen je cjeloviti prostor sjeveroistočno od naselja. Poljoprivredne površine na tom području isključivo su u privatnom vlasništvu i vrlo su usitnjene što onemogućuje intenzivniju i konkurentnu poljoprivrednu proizvodnju.

Slika 9: Površine namijenjene isključivo za poljoprivrednu proizvodnju

Izvor: Prostorni plan Općine Bibinje

Nedovoljno korištenje resursa, male parcele poljoprivrednog zemljišta i loš plasman poljoprivrednih proizvoda, temeljne su zapreke bržem razvoju poljoprivrede. Bavljenje poljoprivredom za većinu stanovništva općine više nije ni dopunska već tek rekreativno-dopunska djelatnost. Poljoprivredna proizvodnja je ekstenzivna, nespecijalizirana i nekonkurentna u uvjetima nerazvijenog - neorganiziranog tržišta poljoprivrednim proizvodima. Na području općine postoji veliki broj neobrađenih poljoprivrednih čestica.

Prema podacima iz Agencije za plaćanje u poljoprivredi iz 2010. godine, na području Općine Bibinje registrirano je 79 OPG-a i 1 poljoprivredni obrt. U ARKOD sustav se do 2012. godine upisalo 65 različitih poljoprivrednih gospodarstava. Broj registriranih čestica u tom sustavu je 220 sa prosječnom površinom 1017,6 m². Niti jedno od njih nema registriranu ekološku proizvodnju.

Tablica 13: Uporaba zemljišta prema evidenciji ARKOD sustava

Namjena	Broj ARKOD čestica
Oranica	58
Staklenik/plastenik	17
Livada	4
Pašnjak	8
Vinograd	22
Maslinik	99
Voćne vrste	9
Citrusi	1
Miješani trajni nasadi	2

Izvor: Agencija za plaćanje u poljoprivredi, 2012. godine

Važno je napomenuti da nisu svi poljoprivredni proizvođači upisani u ARKOD sustav, već samo oni koji za svoju poljoprivrednu proizvodnju ostvaruju poticaje, stoga se ARKOD podaci i podaci iz APPRRR razlikuju.

Tablica 14: Kulture po površinama

Kultura	Površina
Maslina	12,2541 ha
Vinova loza	1,5924 ha
Smokva	0,4482 ha
Trešnja	0,1477 ha
Šljiva	0,1015 ha
Breskva	0.0779 ha
Badem	0.0558 ha
Mandarina	0.0559 ha
Orah	0.0126 ha
Ostalo voće	0.891 ha
Povrće	0.0937 ha
Cvijeće	0.024 ha

Izvor: Agencija za plaćanje u poljoprivredi, 2010. godine

Voćarska proizvodnja je, zbog nedostatka prikladnih površina i lokacija, slabo razvijena. U novije vrijeme uzgaja se sve veći broj **stabala masline koja s obzirom na ekološke uvjete ima idealne preduvjete za intenzivan uzgoj i daljnji razvoj.**

Usitnjenost posjeda ograničavajući je faktor u razvoju vinogradarstva. Na zapadnom dijelu polja moguća je proizvodnja sorti za kvalitetna vina, a na istočnom dijelu, koje je površine cca 280 ha, oko 70% može se koristiti za uzgoj vinove loze. Na području Općine ne postoje uvjeti za proizvodnju stolnog grožđa. Stočarske djelatnosti slabo su razvijene, a zastupljene su ovčarstvo, svinjogojstvo i peradarstvo.

Dugogodišnje nekorištenje poljoprivrednog zemljišta preduvjet je za **razvoj ekološke poljoprivrede.** Do sad, na području općine nije registriran niti jedan ekološki proizvođač. Općina bi, zainteresiranim ekološkim proizvođačima mogla dati potporu u vidu najma zemljišta za eko uzgoj ili kroz različite vidove potpora. **Cjelokupna poljoprivredna površina je u privatnom vlasništvu** stoga je teško planirati poljoprivrednu proizvodnju, međutim, kroz poticaje i subvencije, **moguće je težiti okrupnjavanju i usmjeravanju poljoprivredne proizvodnje.**

Zahvaljujući svome turističkom karakteru, dobrom položaju i blizini Zadra, postoje povoljne mogućnosti za plasman poljoprivrednih proizvoda kroz turizam koje treba iskoristiti. Poljoprivredna proizvodnja bi se trebala redefinirati, intenzivirati te **usmjeravati ka razvoju tradicionalnih oblika agrarne djelatnosti na principima ekološke proizvodnje** uz provođenje potrebnih mjera osuvremenjivanja proizvodnih procesa. Uloga općine u tom procesu primarno je da zaštiti i očuva sve kvalitetne poljoprivredne površine od prenamjene. Nadalje, ona treba poticati oživljavanje seoskih gospodarstava na osnovama suvremenih proizvodnih i potrošačkih trendova, a upotrebu biokemijskih sredstava svesti na održivu mjeru kao **zalog proizvodnje "zdrave hrane".**

RAZVOJNE POTREBE

- *Ulaganjima u poslovne zone stvoriti preduvjete za održivi gospodarski razvoj*
- *Osmisliti programe podrške i edukacije za poduzetnike*
- *Produženje sezone pomoću novih turističkih programa i proizvoda temeljenih na lokalnim vrijednostima*
- *Nova ulaganja u turističku infrastrukturu*
- *Educiranje i pružanje raznih oblika potpora lokalnim poljoprivrednicima*

RAZVOJNA OGRANIČENJA

- *Gospodarska kriza, nelikvidnost i nepovoljno gospodarsko okruženje*
- *Nedovoljna zainteresiranost za poljoprivrednom proizvodnjom posebno prema eko načelima*
- *Izrazita sezonalnost turističke ponude i struktura gostiju koja je orijentirana takvoj vrsti ponude*

2.5. Društvene djelatnosti

U razmatranju plana razvoja Općine Bibinje potrebno je posebnu pažnju posvetiti institucijama društvenih djelatnosti. Pod tim se podrazumijeva status i razvoj:

- predškolskog odgoja i školstva
- funkcioniranje sustava zdravstvene zaštite i socijalne skrbi
- sustav zaštite i spašavanja
- objekte i institucije koje svojim djelovanjem i postojanjem promiču kulturni i športski život općine

Predškolski odgoj i školstvo

Zadarska županija ima 37 osnovnih, 21 srednju školu i Sveučilište. Osnovni problem školstva na svim razinama je rad u dvjema smjenama te nedostatak osoblja nekih struka, poglavito profesora matematike, fizike i informatike.⁴

Jedna od vrlo bitnih razvojnih faktora Općine Bibinje je pozitivan prirodni prirast. Općina Bibinje je mjesto sa puno mladih i djece te su stoga vrtići, škole i razna druga obrazovna infrastruktura posebno važni za razvoj općine.

U Bibinjama u funkciji predškolskog obrazovanja postoje 2 dječja vrtića - dječji vrtić "Leptirići" čiji je osnivač Općina Bibinje i drugi je vrtić Sv. Male Terezije (u Zagrebu je matični vrtić, a u Bibinjama podružnica). Oba vrtića obuhvaćaju samo program predškolskog obrazovanja. U ovom trenutku nema potrebe za izgradnjom novih vrtića jer postojeći vrtići imaju dovoljno kapaciteta. Međutim uočen je problem nedostatka tematskih igrališta za najmlađe uzraste na čemu se trenutno aktivno radi.

Na području Općine Bibinje djeluje 1 centralna osnovna škola. Prvi službeni zapisi koji govore o razvitku škole u Bibinjama, prvi puta je zabilježen 3.12.1883. godine. Tada je škola nosila ime "Pomična učionica". Od 5.lipnja 1991.g.škola nosi naziv Osnovna škola Stjepana Radića Bibinje. Škola je prvi puta svečano otvorena 30.listopada 1989.g.

Školska zgrada ima sveukupno 13 učionica, 10 pripadajućih kabineta, školsku knjižnicu, kuhinju, zbornicu te upravni trakt. Godine 1997. počela je izgradnja nove školske-sportske dvorane, a dovršena je godine 2003.

U osnovnoj školi "Stjepan Radić" ukupan broj učenika u školskoj godini 2011./12. je 389. Ukupan broj nastavnika u osnovnoj školi "Stjepan Radić" je 33. Škola je dobro opremljena nastavnim pomagalicama i informatičkim opremom.

⁴ Županijska razvojna strategija Zadarske županije 2011-2013.

Slika 10: Osnovna škola Stjepan Radić, Bibinje

Izvor: www.os-stjepanaradica-bibinje.com

Zdravstvo i socijalna skrb, sustav zaštite i spašavanja

Pitanja zdravstva i zdravstvene zaštite regulirana su na nacionalnoj razini. Zdravstvena zaštita na županijskoj razini pokrivena je Općom bolnicom Zadar, Županijskim zavodom za javno zdravstvo, ljekarnama i privatnom praksom liječnika. Glavni problemi zdravstva u Zadarskoj županiji su nedostatak ljudi i nedostatak prostora.

Na području Općine Bibinje, registrirano je ukupno 4.029 zdravstveno osiguranih osoba.⁵

Osnovnu (primarnu) zaštitu pružaju dva tima opće medicine čime je dostatno pokriveno područje općine. Također, u općini postoje dvije stomatološke ordinacije. Radno vrijeme ambulanti i ordinacija usklađeno je s potrebama svih kategorija zdravstvenih usluga.

Na području Zadarske županije djeluju tri centra za socijalnu skrb i pet domova socijalne skrbi. Međutim oni nisu dovoljni za zbrinjavanje svih kojima je potrebna socijalna skrb, pogotovo u ruralnim područjima. Moguća je značajnija aktivnost izvaninstitucionalne skrbi kroz službu kućne njege. Time bi se djelomično zbrinula starija populacija.

Važan demografski segment koji u ovom trenutku nije pokriven odgovarajućom socijalnom brigom jest mladež.

Općina Bibinje svake godine iz proračuna sufinancira programe socijalne skrbi kojima se osigurava i ostvaruje pomoć za podmirenje osnovnih životnih potreba socijalno ugroženim, nemoćnim i drugim osobama koje same ili uz pomoć članova obitelji zbog nepovoljnih osobnih, gospodarskih, socijalnih i drugih okolnosti ne mogu iste zadovoljiti.

Općina pomaže obitelji sufinanciranjem nabave ogrijeva, stipendije i školarine, pomoć za novorođenu djecu, sufinanciranje cijene vrtića za djecu s poteškoćama u razvoju, sufinanciranje cijene vrtića.

⁵ Broj osiguranih osoba po gradovima i općinama, stanje na dan 31.12. 2011.

Sustav zaštite i spašavanja je riješen u skladu sa Zakonom o vatrogastvu i Zakonom o zaštiti i spašavanju. DVD Bibinje osnovano je 2007. godine. DVD ima odličnu suradnju s okolnim DVD-ima, pa su i intervencije pravovremene i učinkovite.

Kulturna baština

Kulturna bogatstva predstavljaju važan dio identiteta Općine Bibinje i dokaz su samog postojanja mjesta te života i rada lokalnog stanovništva. Potrebno je provesti sve nužne radnje kako bi se kulturnu baštinu, kao naslijeđe prošlih generacija sačuvala i za buduće generacija. Međutim, kulturna baština je također i važan element razvojnih procesa. **Održivim korištenjem ovih resursa može se znatno doprinjeti razvoju gospodarstva, a samim time i podignuti kvalitetu života. Valorizacija kulturne baštine kroz turizam dobar je način održivog razvoja.**

Na području Općine Bibinje brojni kulturno povijesni spomenici svjedoče o životu stanovništva ovog mjesta u prošlosti. U cilju očuvanja kulturnog naslijeđa Prostornim planom uređenja općine Bibinje (PPUO) utvrđen je popis dobara - područja i pojedinačnih građevina s određenim ili predloženim stupnjem zaštite. Među njima su: crkva sv. Roka, crkva sv. Ivana, crkva sv. Ivana na Punt, crkva sv. Jelene u Gaženici, crkva Uznesenja BDM, Kapela Svih Svetih na groblju. Zatim, arheološka nalazišta: Petrina s ostacima naselja i crkve sv. Petra (8. st.), Lonići - ostaci rimskog vodovoda na potezu Vrana-Zadar, Lipauska (Banska punta) - ostaci antičke rimske arhitekture na žalu i obali. Pregled je dat tablicom:

Z - kulturno dobro upisano u Registar nepokretnih kulturnih dobara

P - preventivno zaštićeno

E - evidentirano kulturno dobro koje treba istražiti i zaštititi

ZPP - zaštita Prostornim Planom

Tablica 15: Popis dobara - područja i pojedinačnih građevina s određenim ili predloženim stupnjem zaštite

1.0. Povijesna naselja i dijelovi naselja	
1.1. Seoskih obilježja	Stupanj zaštite
1. Povijesna jezgra naselja (Staro Selo)	Z-2991
2.0. Povijesne građevine i sklopovi	
2.1 Sakralne građevine	Stupanj zaštite
1. Crkva sv. Roka u povijesnoj jezgri, izgrađena 1673., obnovljena 1854. - jednobrodna građevina s kvadratnom sakristijom istaknutom u prostoru	Z-2624
2. Crkva sv. Ivana u povijesnoj jezgri (15. st.), preuređena u izložbeni prostor - zbirka sakralnih predmeta	E
3. Crkva sv. Ivana na Punt (12. st.), obnovljena 1988./89. god.	E
4. Crkva sv. Jelene u Gaženici, dislocirana s područja industrijske luke	E
5. Crkva Uznesenja BDM, izgrađena 1985.	ZPP
6. Kapela Svih Svetih na groblju, izgrađena 1996.	ZPP
3.0. Arheološka baština	
3.1. Kopneni/podmorski arheološki lokaliteti	Stupanj zaštite
1. Petrina s ostacima naselja i Crkve sv. Petra (8. st.)	P-1559
2. Lonići - ostaci rimskog vodovoda na potezu Vrana-Zadar	E
3. Lipauska (Banska punta) - ostaci antičke rimske arhitekture na žalu i obali	E

Izvor: Prostorni plan Općine Bibinje

Uz nepokretne spomenike kulture, kulturno-povijesnu vrijednost imaju glagoljaške knjige točnije pet (5) Glagoljaških kodeksa koji se čuvaju u obnovljenoj srednjovjekovnoj crkvi sv. Ivana, koja je preuređena u preuređena u izložbeni prostor - zbirku sakralnih predmeta.

Slika 11: Ulica u staroj jezgri Bibinja

Izvor: TZ Bibinje

Slika 12: Predmeti iz etnografske zbirke

Izvor: Općina Bibinje

Stanovništvo Bibinja ponosi se svojim odnosom prema Bogu, čovjeku i Domovini. Privrženost katoličkoj vjeri duboka je i istinska o čemu svjedoče i brojne manifestacije religioznog karaktera koje se odvijaju u mjestu, kao što su Bibinjska koleda, procesija Uskrsnog Velikog petka, fešta sv. Roka, zavjetno hodočašće sv. Šimi u Zadar (prva nedjelja u lipnju i prva nedjelja u rujnu) te Zavjetno hodočašće u Karavaj na otok Murter za Marijin zagovor.

Slika 13: Procesija u Bibinjama na feštu SV. Roka

Izvor: TZ Bibinje

Kulturni i vjerski život uz župu sv. Roka sa pripadajućim crkvama unaprjeđuje i djelovanje Karmelićanki iz samostana božanskog Srca Isusova. Stanovništvo se iznimno ponosi tradicijom crkvenog i klapskog pjevanja i djelovanju KUD-a Ivan Goran Kovačić, klape Bibinje, ženske klape Garofuli, klape Roko, klape Bibanum i folklorne skupina "Veseli Bibinjci".

Slika 14: Klapska pjesma

Izvor: TZ Bibinje

Osim ovih klapa, prepoznatljivosti bibinjskog pjevanja doprinose i istaknuti estradni umjetnici Tomislav Bralić koji djeluje kao član klape Intrade i samostalno te pjevač Ivica Sikirić Ičo. Velik doprinos klapskoj pjesmi u Bibinjama dao je pjesnik Ante Sikirić - Krivin, pisac brojnih glazbenih hitova od kojih se posebno se ističe pjesma „Kroacijo, iz duše te ljubim“ za koju je napisao tekst i glazbu. O vrijednosti klapskog pjevanja u Bibinjama govori i velika posjećenost manifestacije Raspivano Bibinje - susret dalmatinskih klapa koji se održava već preko trideset godina.

Važna odrednica kulturnog života je i ljubav prema Domovini. Od samog početka Domovinskog rata stanovništvo općine se aktivno uključeno u obranu domovine, a tijekom kojeg su poginuli branitelji: Franko Lisica, Alfredo Lisica, Dragan Lisica Taki, Zvonimir Sikirić i Mladen Bugarija Cuki.

U spomen na njih ali i na cijeli Domovinski rat, na brdu Križ iznad Bibinja koje je i samo bilo poprište ratnih događanja (oslobođeno 22. - 23. svibnja 1992.), općina planira izgraditi Spomen područje Domovinskog rata sa otvorenim i zatvorenim muzejom Domovinskog rata te sa ostalim sadržajima koji će ovo područje dodatno valorizirati.

Slika 15: Ljetna manifestacija u Bibinjama (Susret klapa)

Izvor: TZ Bibinje

Kulturni život općine upotpunjavaju i razne svjetovne manifestacije koje se odvijaju tijekom cijele godine. Uz već prije spomenuti susret dalmatinskih klapa "Raspivano Bibinje", tradicionalno se organiziraju „Bibinjski Maškari“, „Smotra folklor i običaja zadarskog i bibinjskog kraja“, „Ljetne ribarske fešte i dramske priredbe“ te velika fešta „Pozdrav ljetu“.

Društva koja upotpunjavaju kulturni život općine i koja aktivno sudjeluju u organizaciji raznih manifestacija i događanja su (uz prethodno spomenut KUD i klape)⁶: udruga "Bibinjski maškari", šahovski klub „Goran“, ronilački klub sv. Roko, udruga umirovljenika, Klub odbojke na pijesku, ženski odbojkaški klub, NK Bibinje, NK Veterani, planinarsko društvo „Babulj“, karate klub „Petrina“, odbojkaški klub "Goran" te dobrovoljni davatelji krvi Bibinje. Spomenuta društva se okupljaju u prostorima Doma kulture i u prizemlju općinske zgrade. U Domu kulture postoje i izložbeni prostori koji se koriste za povremene izložbe. Općinska knjižnica još uvijek ne postoji ali je donesena odluka o njenom osnivanju u što skorije vrijeme. U prizemlju općine smještena je i etnografska zbirka a od ostalih muzejskih prostora vrijedna je zbirka sakralnih predmeta smještena u crkvi Sv. Ivana Krstitelja. Kulturni život općine će obogatiti i Katolički dom za mlade koji je u izgradnji.

Kao spomen marljivom radu stanovništva općine bilo bi potrebno dodatno turistički valorizirati još uvijek aktivnu prvu uljaru u Starom selu - Sikirića uljara.

⁶ Prema Registru udruga RH na području općine registrirano je 25 udruga. Najviše udruga je registrirano u području kulture i športa, čak njih 22. Ostalo su: DVD Bibinje, Matica umirovljenika Općine Bibinje u Udruga mladeži Bibinja

RAZVOJNE POTREBE

- *Omogućiti bolju integraciju mladih u društveni život Bibinja*
- *Jačanje identiteta općine Bibinje temeljem kulturnih specifičnosti i vrijednosti*
- *Očuvanje i valorizacija kulturno-povijesne baštine kroz turizam*
- *Planiranje i realizacija kulturno turističkih programa, aktivnosti i proizvoda temeljenih na specifičnostima - klapskom pjevanju, vjerskom životu, kulturnim manifestacijama, domoljublju i doprinosu u Domovinskom ratu*
- *Izgradnja spomen područje Domovinskog rata na brdu Križ*
- *Korištenje međunarodnih razvojni programa i fondova u svrhu financiranja obnove i valorizacije kulturne baštine te jačanje ljudskih kapaciteta za pripremu i provedbu projekata financiranih iz EU i ostalih fondova.*
- *Definirati ograničenja pri izgradnji i uređenju objekata u povijesnoj jezgri naselja (Staro selo)*
- *Poticati sudjelovanje mladih u radu kulturno umjetnička društva*

RAZVOJNA OGRANIČENJA

- *Nedostaju tematska igrališta za najmlađe uzraste*
- *Kulturna baština nije u dovoljnoj mjeri očuvana, zaštićena i turistički valorizirana*
- *Neadekvatani izložbeni prostor*
- *Nedovoljna suradnja između raznih kulturnih dionika za pravovremeno planiranje organizacije kulturnih manifestacija i aktivnosti*

2.6. Institucije razvojnog upravljanja

Struktura državne administracije

Temeljem odredbi Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi, kojim se uređuju jedinice lokalne samouprave i jedinice područne (regionalne) samouprave, i Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj, na području Republike Hrvatske nalazi se 20 županija, 127 gradova, 429 općina i Grad Zagreb kao glavni grad RH, koji je posebna i jedinstvena, teritorijalna i ustrojna jedinica, čije se ustrojstvo uređuje Zakonom o Gradu Zagrebu.

Utjecaj na upravljanje razvitkom Općine Bibinje imaju mnoge državne, županijske i općinske institucije, javna poduzeća koja upravljaju infrastrukturnim i prometnim sustavima, institucije koje obavljaju komunalne djelatnosti, i ustanove koje obavljaju djelatnosti u oblasti zdravstva, obrazovanja, socijalne skrbi, kulture i športa.

Temeljem Zakona o sustavu državne uprave i Zakona o ustrojstvu i djelokrugu ministarstava i drugih središnjih tijela državne uprave, kojim se uređuje ustrojstvo i poslovi državne uprave i način njihova obavljanja, osnovana su i tijela državne uprave; ministarstva, državni uredi, državne upravne organizacije, i uredi državne uprave u županijama. Obavljanje poslova državne uprave nadzire i usklađuje Vlada Republike Hrvatske.

Ministarstva su, uz državne urede i državne upravne organizacije, jedno od središnjih tijela državne uprave. Predstavnik i upravitelj radom ministarstva je ministar, koji je ujedno i član Vlade.

Ministarstva Republike Hrvatske su kako slijede:

1. Ministarstvo financija
2. Ministarstvo obrane
3. Ministarstvo vanjskih i europskih poslova
4. Ministarstvo unutarnjih poslova
5. Ministarstvo pravosuđa
6. Ministarstvo uprave
7. Ministarstvo gospodarstva
8. Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova Europske unije
9. Ministarstvo poduzetništva i obrta
10. Ministarstvo rada i mirovinskog sustava
11. Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture
12. Ministarstvo poljoprivrede
13. Ministarstvo turizma
14. Ministarstvo zaštite okoliša i prirode
15. Ministarstvo graditeljstva i prostornog uređenja
16. Ministarstvo branitelja
17. Ministarstvo socijalne politike i mladih
18. Ministarstvo zdravlja
19. Ministarstvo znanosti, obrazovanje i sporta
20. Ministarstvo kulture

Državni uredi su kako slijede:

1. Državi ured za trgovinsku politiku
2. Državni ured za središnju javnu nabavu
3. Državni ured za upravljanje državnom imovinom
4. Državni ured za Hrvate izvan Republike Hrvatske

Državne upravne organizacije su kako slijede:

1. Državna geodetska uprava
2. Državni hidrometeorološki zavod
3. Državni zavod za intelektualno vlasništvo
4. Državni zavod za mjeriteljstvo,
5. Državni zavod za statistiku,
6. Državni inspektorat,
7. Državni zavod za radiološku i nuklearnu sigurnost,
8. Državna uprava za zaštitu i spašavanje.

U širem smislu poslove državne uprave i poslove vezane uz iste obavljaju i sljedeće državne upravne jedinice:

1. Uredi Vlade Republike Hrvatske
2. Državne agencije
3. Komisije Vlade Republike Hrvatske
4. Pravne osobe pri Vladi Republike Hrvatske
5. Građanski servis Vlade Republike Hrvatske "Otvorena vrata"
6. HITRO.hr - servis za ubrzanu komunikaciju građana i poslovnih subjekata s državnom upravom

Svaka od gore navedenih državnih institucija osniva vlastite područne urede, ako za to postoji potreba, a njihove funkcije su da provode Zakon, donose provedbene propise, obavljaju nadzor i slične stručne poslove. Upravni sustav na državnoj razini u okviru političkog sustava uređen je sljedećim propisima:

1. Ustav Republike Hrvatske
2. Poslovnik Hrvatskog Sabora
3. Zakon o Vladi
4. Zakon o sustavu državne uprave
5. Zakon o ustrojstvu i djelokrugu ministarstva i drugih organa državne uprave

Državni uredi u Zadarskoj županiji

Za poslove državne uprave osnivaju se uredi državne uprave kao prvostupanjski uredi u jedinicama područne (regionalne) samouprave, dok su gradovi i općine postale jedinice lokalne samouprave.

Ured državne uprave Zadarske županije tijelo je državne uprave koje obavlja poslove državne uprave u I. stupnju, na području Zadarske županije. Spomenuti poslovi nisu u nadležnosti Središnjeg tijela državne uprave, odnosno ministarstava i državne upravne organizacije. Uredom državne uprave upravlja Predstojnik Ureda, koji brine o provedbi zakona i drugih propisa, nadzire zakonitost i pravovremenost obavljanja poslova, provodi neposredan nadzor nad radom Ureda.

Osnovne unutarnje ustrojstvene jedinice Ureda državne uprave u Zadarskoj županiji su:

1. Služba za imovinsko-pravne i zajedničke poslove

Ustrojstvene jedinice službe su:

- I. Odsjek za imovinsko-pravne odnose
- II. Odsjek za opće, kadrovske, administrativne, pomoćno-tehničke poslove i poslove nadzora
- III. Odsjek za planske, materijalno-financijske i računovodstvene poslove, te
- IV. Odsjek za informatičke poslove

2. Služba za gospodarstvo

Ustrojstvene jedinice službe su:

- I. Odsjek za gospodarstvo
- II. Odsjek za turizam i pomorstvo

3. Služba za društvene djelatnosti

Ustrojstvene jedinice službe su:

- I. Odsjek za rad, zdravstvo i socijalnu skrb
- II. Odsjek za prosvjetu, kulturu, informiranje, šport i tehničku kulturu
- III. Odsjek hrvatskih branitelja

4. Služba za opću upravu

Ustrojstvene jedinice službe su:

- I. Odsjek za udruge građana i popise birača
- II. Odsjek za osobna stanja građana i matičarstvo
- III. Odsjek za obnovu

Sjedište ureda državne uprave Zadarske županije je u gradu Zadru, dok se ispostave Ureda državne uprave Zadarske županije nalaze u Benkovcu, Biogradu, Gračacu, Obrovcu i Pagu.

Županijske institucije i odjeli

U sklopu Zadarske županije djeluju sljedeći upravni odjeli:

- Upravni odjel za proračun, financije i opće poslove
- Upravni odjel za zdravstvo i socijalnu skrb
- Upravni odjel za gospodarstvo
- Upravni odjel za turizam i pomorstvo
- Upravni odjel za poljoprivredu
- Upravni odjel za društvene djelatnosti
- Upravni odjel za prostorno uređenje, zaštitu okoliša i komunalne poslove
- Upravni odjel za provdbu dokumenata prostornog uređenja i gradnje
- Upravni odjel za razvoj i infrastrukturu
- Upravni odjel za samoupravu i upravu

Ustanove i trgovačka društva Zadarske županije su kako slijede:

ŠKOLE: OŠ Benkovac, OŠ Biograd na Moru, OŠ Braće Radić - Pridraga, OŠ Braće Ribar - Posedarje, OŠ Galovac, OŠ Ivana Gorana Kovačića, Lišane Ostrovičke, OŠ Jurja Barakovića - Ražanac, OŠ Jurja Dalmatinca - Pag, OŠ Nikole Tesle - Gračac, OŠ Novigrad, OŠ Obrovac, OŠ Pakoštane, OŠ Petra Lorinija - Sali, OŠ Petra Zoranića -Jasenice, OŠ Petra Zoranića - Nin, OŠ Petra Zoranića - Stankovci, OŠ Polača, OŠ Poličnik, OŠ Privlaka, OŠ Starigrad - Paklenica, OŠ Stjepana Radića - Bibinje, OŠ Sukošan, OŠ Sv. Filip i Jakov, OŠ Valentina Klarina - Preko, OŠ Vladimira Nazora - Škabrnja, OŠ Vladimira Nazora - Neviđane, OŠ Zemunik, Ekonomsko-birotehnička i trgovačka škola - Zadar, Gimnazija Franje Petrića - Zadar, Gimnazija Jurja Barakovića - Zadar, Gimnazija Vladimira Nazora - Zadar, Glazbena škola Blagoje Bersa - Zadar, Hotelijersko-turistička i ugostiteljska škola - Zadar, Medicinska škola Ante Kuzmanića - Zadar, Obrtnička škola Gojka Matuline - Zadar, Prirodoslovno-grafička škola - Zadar, Srednja škola Bartula Kašića - Pag, Pomorska škola - Zadar, Srednja škola Biograd na Moru, Srednja škola Gračac, Srednja škola kneza Branimira - Benkovac, Srednja škola Obrovac, Poljoprivredna, prehrambena i veterinarska Stanka Ožanića - Zadar, Srednjoškolski đački dom, Strukovna škola Vice Vlatkovića - Zadar, Škola za tekstil, dizajn i primijenjenu umjetnost - Zadar, Tehnička škola - Zadar,

OSTALE USTANOVE:
 Narodni muzej Zadar, Kazalište lutaka Zadar, Opća bolnica Zadar, Specijalna bolnica za ortopediju Biograd na Moru, Psihijatrijska bolnica Ugljan, Dom zdravlja Zadarske županije, Dom za starije i nemoćne osobe Zadar, Zavod za javno zdravstvo, Županijska lučka uprava, Županijska uprava za ceste, Javna ustanova za upravljanje zaštićenim dijelovima prirode Zadarske županije, Zavod za prostorno uređenje Zadarske županije, Ljekarna Zadar, Zavod za hitnu medicinu Zadarske županije, Ceste Zadarske županije d.o.o. (suvlasnik), Eko d.o.o. Zadar (suvlasnik), Razvojna agencija Zadarske županije (suvlasnik), Zračna luka Zadar d. o. o. (suvlasnik).

Razvojna agencija Zadarske županije - Zadra d.o.o.

Razvojna agencija Zadarske županije registrirana 2006. godine. Osnivači Razvojne agencije Zadarske županije su: Zadarska županija (51 % temeljnog kapitala), Grad Zadar (36 %), Grad Benkovac (5 %), Grad Biograd na moru (2,5 %), Grad Pag (2 %), Grad Nin (2 %) i Grad Obrovac (1,5 %). Razvojna agencija Zadarske županije ima za cilj stvaranje sustava za osmišljavanje i koordinaciju novog razvojnog ciklusa Zadarske županije (uključujući Općinu Bibinje), što uključuje razvojne programe, a sve u funkciji regionalnog razvoja, stvaranja pozitivne klime za ulaganje u poduzetništvo i sa ciljem ostvarenja dobiti za žitelje Zadarske županije. Uloga Razvojne agencije je pomaganje malog i srednjeg poduzetništva za područje cijele županije i to putem financijske podrške, razvijanja poduzetničke

infrastrukture, informiranja postojećih i potencijalnih poduzetnika, savjetodavnih usluga i pomoć pri rješavanju svakodnevnih poslovnih problema vezanih uz rast i razvoj poduzetništva, te poduzetnička izobrazba i stručno usavršavanje.

Sukladno potrebama gospodarstva u županiji Razvojna agencija Zadarske županije provodi sljedeće aktivnosti:

- financiranje i kreditiranje (Jamstvena shema, povlašteni krediti)
- razvoj gospodarskih zona i infrastrukture (povezivanje zona, pomoć u upravljanju zonama, financiranje i razvoj infrastrukture, promocija i marketing)
- promocija ulaganja (traženje i dovođenje stranih i domaćih investitora,
- osigurati ONE - STOP shop za potencijalne investitore)
- edukacija (edukacija gospodarstvenika, edukacija zaposlenika lokalne samouprave, edukacija malih i srednjih poduzetnika)
- izrada i vođenje razvojnih programa (izrada svih vrsta razvojnih projekata u županiji, izrada investicijskih projekata i poslovnih planova)
- promocija i marketing (nastup na sajmovima, organiziranje skupova i okruglih stolova, web promocija, tiskani i ostali materijali, neposredno informiranje poduzetnika)
- međuregionalna suradnja (zajednički i samostalan nastup prema EU fondovima)

Lokalna akcijska grupa „Laura“

Lokalna akcijska grupa “Laura” osnovana je 2009. godine s ciljem identifikacije lokalne razvojne strategije, sudjelovanja u poticanju ruralnog razvitka kroz povezivanje i sudjelovanje u LEADER projektima, te zajednička aktivnost u prikupljanju sredstava i njihova pravilna raspodjela prema namjeni za koju su dobivena, a sve u cilju unaprjeđenja kvalitete života u ruralnom području Zadarske županije (dva grada i jedanaest općina) i održavanja broja stanovnika kroz održiv, integrirani lokalni razvoj. Svrha uspostavljanja LAG-a je potaknuti i pružiti pomoć članovima udruge da razmišljaju o dugoročnom potencijalu svog ruralnog područja. LAG djeluje u cilju: ojačavanja gospodarskog okruženja, kako bi se doprinijelo stvaranju radnih mjesta; poboljšanju prirodnog i kulturnog nasljeđa; jačanju kapaciteta zapošljavanja, poticanja zapošljavanja i povećanja broja radnih mjesta unutar svojih zajednica.

LAG “Laura” djeluje na području Zadarske županije i pokriva područje grada Benkovca i Biograda na Moru, te općina **Bibinje**, Galovac, Lišane Ostrovičke, Pakoštane, Pašman, Polača, Sukošan, Sv. Filip i Jakov, Škabrnja, Stankovci i Tkon, ukupno trinaest gradova i općina. Osim 13 jedinica lokalne uprave, članovi LAG-a su i iz poslovnog i civilnog sektora, ukupno 35 članova.

Ostale institucije, odjeli i organizacije lokalne razine, važni za razvoj Općine Bibinje

Od važnijih institucija koje djeluju na području županije, a važne su za stanovništvo općine Bibinje, izdvojene su sljedeće:

- Hrvatska poljoprivredna komora
- Hrvatska poljoprivredna agencija
- Sveučilište u Zadru
- Zavod za prostorno uređenje
- Hrvatska obrtnička komora
- Hrvatska gospodarska komora
- Hrvatske šume

- Hrvatske vode
- Javna ustanova za zaštićene dijelove prirode
- Lovački savez Zadarske županije
- Turistička zajednica Zadarske županije
- Hrvatski zavod za zapošljavanje

Općina Bibinje i njen djelokrug

Općina Bibinje jedinica je lokalne samouprave sa sjedištem u Bibinjama. Općinu kao pravno tijelo zastupa načelnik na području koje je određeno Zakonom. Pravni okvir za funkcioniranje Općine Bibinje kao jedinice lokalne samouprave čine:

- Statut Općine Bibinje
- Poslovnik Općinskog vijeća Općine Bibinje

Sukladno Zakonu, prema Statutu Općine Bibinje uređuje se samoupravni djelokrug općine Bibinje, njezina obilježja, javna priznanja, ustrojstvo, ovlasti i način rada tijela i službi, provođenje referenduma i konzultiranje građana, oblici suradnje s drugim jedinicama samouprave u zemlji i inozemstvu, financiranje i druga pitanja značajna za ostvarivanje prava i obveza općine.

Samoupravni djelokrug općine obavlja sljedeće poslove od lokalnog značaja:

- Prostorno i urbanističko planiranje
- Uređenje naselja i stanovanje
- Komunalno gospodarstvo
- Primarnu zdravstvenu zaštitu
- Socijalnu skrb
- Odgoj i predškolsko obrazovanje
- Brigu o djeci
- Kulturu, tjelesnu kulturu, šport i tehničku kulturu
- Promet na svom području
- Protupožarnu i civilnu zaštitu
- Zaštitu potrošača, te
- ostale poslove sukladno posebnim zakonima

Prema ustrojstvu, načinu rada i ovlastima, tijela Općine Bibinje čine:

1. Općinsko vijeće
2. Izvršno tijelo Općine
3. Upravna tijela Općine

Općinsko Vijeće je predstavničko tijelo građana i tijelo Općine koje donosi opće i druge akte sukladno zakonu, te obavlja i druge poslove u skladu s ustavom, zakonom i Statutom. Vijeće se sastoji od 15 članova, čiji se izbori, trajanje mandata, te ostala prava i obveze utvrđuju Zakonom. Općinsko Vijeće u okviru samoupravnog djelokruga:

- Donosi Statut Općine Bibinje
- Donosi Poslovnik Općinskog vijeća Općine Bibinje
- Donosi opće akte i druge odluke kojima se uređuju pitanja iz samoupravnog djelokruga Općine
- Bira i razrješuje predsjednika i potpredsjednike Vijeća
- Osniva i bira članove radnih tijela te imenuje i razrješuje druge osobe određene zakonom i drugim propisima

- Uređuje ustrojstvo i djelokrug upravnih tijela Općine
- Osniva javne ustanove i druge pravne osobe za obavljanje gospodarskih, društvenih, komunalnih i drugih djelatnosti od interesa za Općinu
- Donosi proračun i odluku o izvršenju proračuna
- Donosi polugodišnji i godišnji izvještaj o izvršenju proračuna
- Donosi odluku o stjecanju i otuđenju pokretnina i nekretnina Općine čija ukupna vrijednost prelazi 0,5%, odnosno čija pojedinačna vrijednost veća od 1.000.000 (jedan milijun) kuna od iznosa prihoda bez primitaka ostvarenih u godini koja prethodi godini u kojoj se odlučuje o stjecanju i otuđivanju pokretnina i nekretnina
- Daje autentično tumačenje statuta i drugih akata koje donosi
- Nadzire ukupno materijalno i financijsko poslovanje Općine
 - Obavlja i druge poslove koji su zakonom ili drugim propisom stavljeni u nadležnost Vijeća

Način rada Vijeća uređuje se poslovníkom. Odluke Vijeća važeće su ukoliko u njihovom donošenju sudjeluje većina od ukupnog broja članova Vijeća. Većinom glasova svih članova Vijeća donose se odluke vezane uz Statut, poslovník, proračun i njegov godišnji obračun, odluku o izboru i razrješenju predsjednika i potpredsjednika Vijeća, kao i odluke o njihovu nepovjerenju, odnosno razrješenju. Iz svojih redova članova Općinsko Vijeće bira predsjednika i dva potpredsjednika. Predsjednik Vijeća predstavlja Vijeće, predsjedava njenom sjednicom i ima ostala prava i obveze utvrđene poslovníkom. Nadalje, predsjednik Vijeća saziva i sjednice po potrebi, najmanje jednu u tri mjeseca. Vijeće je osnivač stalnih i povremenih odbora i radnih tijela za raspravljanje pitanja i pripremu odluka iz svog djelokruga. Djelokrug i način rada, sastav i broj članova radnih tijela uređuju se odlukom o osnivanju tijela, odnosno Poslovníkom.

Stalna radna tijela osnovana od strane Općinskog Vijeća su:

- Mandatno-imunitetno povjerenstvo
- Odbor za izbor i imenovanje
- Odbor za Statut i Poslovník

Izvršno tijelo u Općini je načelnik, koji zastupa Općinu u obavljanju izvršnih poslova:

- Pripreme prijedloga općih akata
- Izvršavanja ili osiguravanja izvršavanja općih akata Vijeća
- Utvrđivanja prijedloga proračuna Općine i prijedloga Odluke o izvršenju proračuna
- Upravljanja nekretninama i pokretninama i imovinskim pravima u vlasništvu Općine u skladu sa zakonom, Statutom, i općim aktima Općine
- Upravljanja prihodima i rashodima Općine
- Usmjeravanja djelovanja i nadzora rada upravnih tijela i službi Općine u obavljanju poslova iz samoupravnog djelokruga Općine
- Donošenja Pravilnika u unutarnjem redu za upravna tijela Općine
- Odlučivanja o stjecanju i otuđivanju nekretnina i pokretnina Općine čija čija ukupna vrijednost prelazi 0,5%, odnosno čija pojedinačna vrijednost veća od 1.000.000 (jedan milijun) kuna od iznosa prihoda bez primitaka ostvarenih u godini koja prethodi godini u kojoj se odlučuje o stjecanju i otuđivanju pokretnina i nekretnina
- Davanja mišljenja o prijedlozima koje podnose drugi ovlašteni predlagatelji
- Provođenja odluke Vijeća i odgovaranja za njihovo provođenje
- Obavljanja i drugih poslova određenih zakonom, Statutom i drugim propisom.

Načelnik donosi odluke iz svojih nadležnosti, te utvrđuje prijedloge odluka za Vijeće na prijedlog upravnih tijela, ustanova i ostalih ovlaštenih predlagača ili na vlastitu inicijativu. Kao izvršno tijelo, načelnik ima pravo obustaviti od primjene opći akt Vijeća ako utvrdi da je njime povrijeđen zakon. Također, upravna tijela dužna su obavijestiti načelnika u slučaju da u provođenju akata Vijeća uoče nezakonitosti.

Za potrebe obavljanja poslova iz samoupravnog odjela Općine Bibinje ustrojavaju se *upravni odjeli*, službe i druga općinska tijela, čiji se ustrojstvo, način rada i djelokrug ustrojavaju posebnom odlukom. Upravni odjeli i službe i drugi ovlašteni predlagači pripremaju prijedloge i nacрте prijedloga odluka i drugih akata koje donosi načelnik i vijeće, podnose izvješća o radu i obavljaju druge propisane poslove. Zaključno, upravni odjeli i službe neposredno izvršavaju i nadziru provođenje općih akata Vijeća, o čemu izvješćuju načelnika. Pročelnici, imenovani temeljem javnog natječaja od strane načelnika, upravljaju radom jedinstvenog upravnog odjela.

2.7. Imovina i financiranje Općine Bibinje

Imovina Općine Bibinje sastoji se od svih pokretnih i nepokretnih stvari koje pripadaju Općini, kao i od prava koja joj pripadaju. Proračun Općine Bibinje sadrži plan prihoda i primitaka, te rashoda i izdataka. Istekom godine za koju je proračun donesen, Općinsko Vijeće Općine Bibinje donosi Godišnji izvještaj o izvršenju proračuna za prethodnu godinu.

Tablica 16: Proračun Općine Bibinje kroz godine

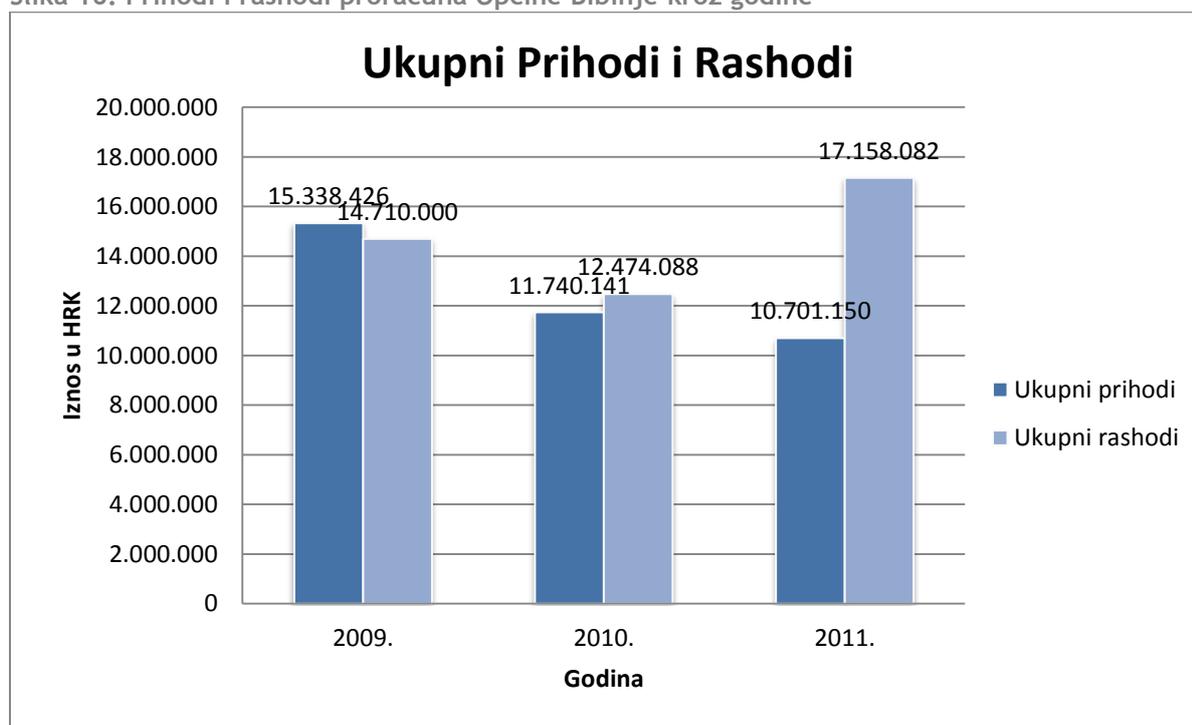
KONTO	Naziv stavke	Ostvareno 2009.	Ostvareno 2010.	Ostvareno 2011.
6	Prihodi poslovanja	8.274.563	6.336.675	6.284.423
61	Prihodi od poreza	3.607.990	3.822.442	3.525.285
63	Pomoći iz inozemstva (darovnice) i od subjekata unutar opće države	1.857.533	210.900	667.850
64	Prihodi od imovine	658.306	649.442	603.523
65	Prihodi od administrativnih pristojbi i po posebnim propisima	2.086.634	1.556.778	1.421.750
66	Ostali prihodi	64.100	97.113	48.701
68	Kazne, upravne mjere i ostali prihodi	0	0	17.314
7	Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	7.063.863	5.403.466	4.416.727
71	Prihodi od prodaje neproizvedene imovine	7.063.863	5.403.466	4.416.727
	UKUPNI PRIHODI	15.338.426	11.740.141	10.701.150
3	Rashodi poslovanja	8.959.880	8.624.474	7.539.742
31	Rashodi za zaposlene	1.128.073	1.122.339	1.212.040
32	Materijalni rashodi	5.931.097	4.826.890	4.963.722
34	Financijski rashodi	22.164	13.026	13.738
37	Naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade	791.206	633.420	749.811
38	Ostali rashodi	1.087.340	2.028.799	600.431
4	Rashodi za nabavu nefinancijske imovine	5.750.120	3.849.614	9.618.340
42	Rashodi za nabavu proizvedene dugotrajne imovine	1.925.868	3.751.747	9.479.030
45	Rashodi za dodatna ulaganja na nefinancijskoj imovini	3.824.252	97.867	139.310
	UKUPNI RASHODI	14.710.000	12.474.088	17.158.082

Izvor: Godišnje izvješće o proračunu Općine Bibinje

Prema Godišnjem izvještaju o izvršenju proračuna za **2009. godinu**, ukupni ostvareni prihodi za spomenutu godinu iznose 15.338.426 kuna. Iznos premašuje onaj ukupno planiranih prihoda za 2009. godinu za 1,3%. Ukupno ostvareni rashodi Općine Bibinje za spomenutu godinu iznose 14.710.000 kn. Usporedno s planiranim iznosom, ostvareno je ukupno 99,3% planiranih rashoda. Vrijednost investicija u dugotrajnu materijalnu imovinu iznosi, dakle, 5.750.120 kuna.

Od sveukupnog iznosa rashoda za nabavu proizvedene dugotrajne imovine najveći udio čine rashodi u programskoj aktivnosti: Izgradnja objekata i uređaja komunalne infrastrukture u iznosu od 5.349.227 kuna, a odnose se na rashode na nabavu proizvedene dugotrajne imovine u iznosu od 1.524.975 kune, te dodatna ulaganja na građevinskim objektima u iznosu 3.824.252 kuna. U rashodima za nabavu proizvedene dugotrajne imovine najznačajnije stavke su izgradnja energetskih i komunikacijskih vodova u iznosu 347.897 kuna, te sanacija obalnog pojasa Starog sela, u iznosu 674.516 kuna. Kod rashoda za dodatna ulaganja na nefinancijskoj imovini najznačajnija stavka je rekonstrukcija športskog centra Crljenica u iznosu od 3.612.950 kuna. U 2009. godini ostvaren je višak prihoda u iznosu od 628.426 kuna što je smanjilo manjak u proračunu iz prethodnih godina sa 1.455.992 na 827.566.

Slika 16: Prihodi i rashodi proračuna Općine Bibinje kroz godine

Izvor: Godišnji izvještaj o izvršenju proračuna

Prema Godišnjem izvještaju o izvršenju proračuna za **2010. godinu**, ukupni prihodi iznose 11.740.141 kuna i kao takvi predstavljaju 95,9% planiranog iznosa prihoda. U strukturi prihoda veći udio čine prihodi od poslovanja u iznosu 6.336.675 kuna, dok preostali iznos od 5.403.466 kuna čine prihodi od prodaje nefinancijske imovine, odnosno građevinskog zemljišta.

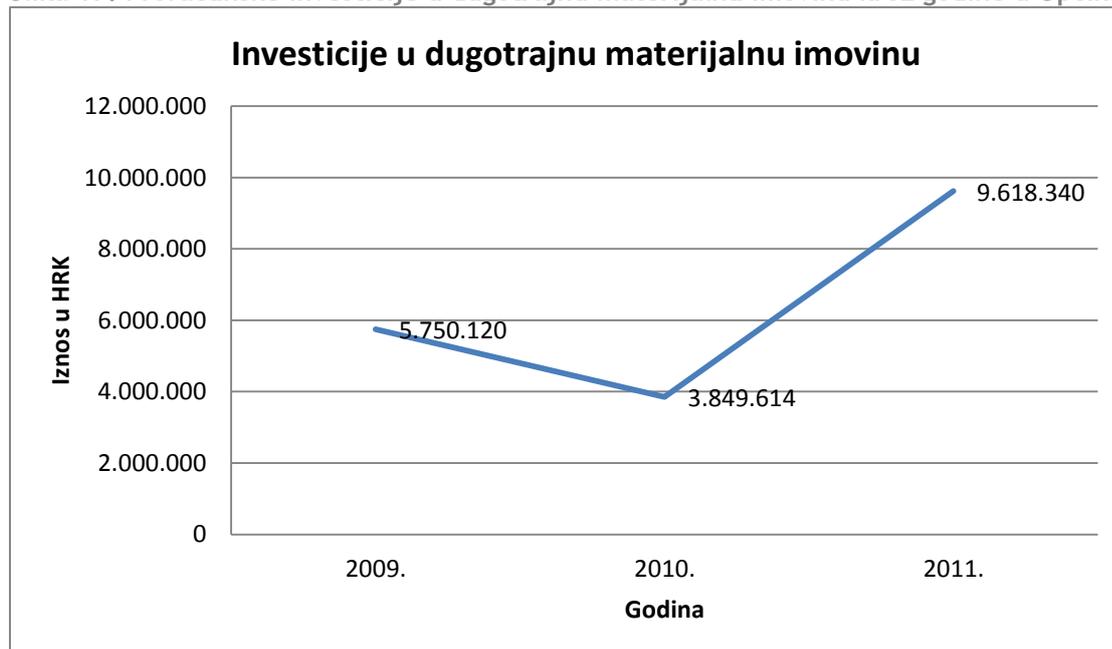
Ukupni rashodi za 2010. godinu iznose 12.474.088 kuna i čine 101,9% planiranog ukupnog iznosa rashoda za 2010. godinu. Veći udio u ukupnim rashodima čine rashodi poslovanja u iznosu 8.624.474 kuna, dok preostali iznos od 3.849.614 kuna čine rashodi za nabavu nefinancijske imovine. Najveći iznos investicija ostvaren je za kupnju građevinskih

zemljišta u poslovnoj zoni Lonići, u iznosu 2.779.615 kuna. Zaključno, manjak prihoda iz prethodnih godina u iznosu od 824.658 kuna je povećan na 1.571.515 kuna.

Prema Godišnjem izvještaju o izvršenju proračuna za **2011. godinu** ostvareni prihodi iznose 10.701.150 kuna. U odnosu na planirani iznos prihoda za spomenutu godinu u iznosu 16.854.813 kuna, ostvareno je 63,49% iznosa. Najveći ostvareni prihodi ostvareni su prodajom građevinskog zemljišta, i iznose 4.416.727 kuna.

Ostvareni ukupni rashodi iznose 17.158.082 kuna, i predstavljaju 101,80% planiranih ukupnih rashoda, u iznosu 16.854.813 kuna. Rashodi za nabavu nefinancijske imovine u iznosu 9.618.340 kuna čine rashodi za nabavu proizvedene dugotrajne imovine u iznosu od 9.479.030 kuna i Rashodi za dodatna ulaganja na nefinancijskoj imovini u iznosu od 139.310 kuna. Rashodi za nabavu proizvedene dugotrajne imovine iznose 9.479.030 kuna i predstavljaju 105,05% planiranog iznosa za spomenutu poslovnu godinu. Investicije u dugotrajnu imovinu predstavljaju ulaganja u građevinske objekte, koja su iznosila 9.156.957 kuna, od čega je ostvaren planirani iznos od 501.548 kuna za kupnju građevinskih zemljišta u poslovnoj zoni Lonići, te ceste, željeznice i ostale prometne objekte u koje je također uloženi 100% -tni iznos planiranih 344.397 kuna. Preostali iznos u strukturi investicija čine ostali građevinski objekti, za koje je općina Bibinje izdvojila 8.311.012 kuna, od čega na izgradnju javne rasvjete otpada 406.673 kuna, a ostatak se odnosi na ulaganja u poslovnu zonu Lonići u iznosu od 7.904.339 kuna. Manjak prihoda iz prethodnih godina u iznosu od 1.571.515 uvećan je na 8.028.563 kuna.

Slika 17: Proračunske investicije u dugotrajnu materijalnu imovinu kroz godine u Općini Bibinje

Izvor: Godišnji izvještaj o izvršenju proračuna

Javna nabava Općine Bibinje u prethodne tri godine

Postupak javne nabave u Republici Hrvatskoj uređen je Zakonom o javnoj nabavi (110/07). Ovim zakonom uređuju se postupci javne nabave svih vrijednosti, u kojima naručitelji i ponuditelji sklapaju ugovore o javnoj nabavi roba, ugovore o javnim uslugama i ugovore o javnim radovima. Također, Zakonom o javnoj nabavi uređuju se nadležnosti Ureda za javnu nabavu Vlade Republike Hrvatske i Državne komisije za kontrolu postupaka javne nabave, kao i pravna zaštita u svezi s postupcima javne nabave.

Ugovor o javnoj nabavi ugovor je s financijskim interesom, sklopljen u pisanom obliku između jednog ili više ponuditelja i jednog ili više naručitelja, čiji je predmet nabave izvođenje radova, isporuka robe ili pružanje usluga.

Tablica 17: Ukupna javna nabava Općine Bibinje za 2009. 2010. i 2011. godinu

Vrsta postupka Javne nabave	Roba		Usluge		Radovi	
	Br. sklopljenih ugovora	Vrijednost sklopljenih ugovora u HRK (bez PDV-a)	Br. sklopljenih ugovora	Vrijednost sklopljenih ugovora u HRK (bez PDV-a)	Br. sklopljenih ugovora	Vrijednost sklopljenih ugovora u HRK (bez PDV-a)
Otvoreni postupak	4	943.518,75	5	1.830.320,00	2	1.710.620,04
Pregovarački postupak bez prethodne objave			2	71.716,80	1	279.997,80
Sklapanje ugovora o javnim uslugama iz Dodatka IIB			2	340.000,00		
UKUPNO UGOVORA	16					
UKUPNA VRIJEDNOST U HRK		5.176.173,39				

Izvor: Elektronički oglasnik javne nabave

U prošloj, 2011. godini, na području Općine Bibinje sklopljeno je 5 ugovora o javnoj nabavi, ukupne vrijednosti 1.827.716,84 kuna. Četiri ugovora ukupne vrijednosti 1.782.336,84 kuna namijenjena su izgradnji komunalne infrastrukture (ugovori o javnim uslugama i javnim radovima), dok je jedan, u značajno manjem iznosu od 45.380,00 kuna, namijenjen javnoj nabavi roba.

U 2010. godini sklopljeno je ukupno 6 ugovora o javnoj nabavi, ukupne vrijednosti 2.014.770,75 kuna. Četiri ugovora o javnim uslugama ukupne su vrijednosti 1.704.000,00 kuna, dok su preostala dva sklopljena ugovora o javnoj nabavi roba u ukupnoj vrijednosti 310.770,75 kuna.

Na području Općine Bibinje u 2009. godini sklopljeno je ukupno 5 ugovora o javnoj nabavi, ukupne vrijednosti 1.333.685,80 kuna. Jedan ugovor sklopljen je iz područja javnih radova. Najveći broj ili ukupno tri sklopljena ugovora bila su iz područja javnih usluga. Njihova ukupna vrijednost iznosila je 322.320,00 kuna. Ipak, najveća vrijednost ugovora u iznosu 587.368,00 pripada ugovoru o javnoj nabavi iz područja nabave roba, točnije nabavci komunalne i urbane opreme.

III. SWOT analiza

SWOT (Strengths = snage; Weaknesses = slabosti; Opportunities = prilike; Threats = prijetnje) analiza daje ocjenu snaga i slabosti te prilika i prijetnji bitnih za razvoj svakog od ključnih društveno-gospodarskih područja općine.

Pri izradi SWOT analize koristili smo informacije prikupljene na radionicama održanim u općini gdje su predstavnici javnog, privatnog i civilnog sektora iznosili svoje viđenja stanja u pojedinim sektorima života općine. Uz informacije lokalnih dionika korišteni su i statistički podatci, te stručni i razvojni dokumenti. Dobivena je lista glavnih prednosti i slabosti te prigoda i prijetnji Općine Bibinje za svako od ključnih društveno-gospodarskih područja. Budući su radne skupine bile podijeljene u dvije grupe, na taj način je raspodijeljena i SWOT analiza. Tako imamo dvije teme za SWOT:

1. Gospodarski razvoj i infrastruktura
2. Razvoj društvenih djelatnosti

Obje teme iznimno su značajne za razvoj Bibinja. Detaljnom analizom jedne i druge teme dobili smo cjelovit uvid u stanje razvoja općine.

Tablica 18: SWOT analiza „Gospodarski razvoj i infrastruktura“

SNAGE	SLABOSTI
<p>INFRASTRUKTURA</p> <p>Prostorno planska dokumentacija postoji za područje cijele općine</p> <p>Pokrivenosti cestama općine je na zadovoljavajućoj razini</p> <p>Asfaltirani putovi u bibinjskom polju čime je omogućena bolja povezanost lokalnog stanovništva sa poljoprivrednim dobrom</p> <p>Sva dokumentacija za premještanje pruge do sada je napravljena</p> <p>Premještaj željeznice imalo bi iznimne pozitivne učinke na luku Gaženicu i na novu poslovnu zonu Lonići</p> <p>Pokrivenost električnom mrežom općine je na zadovoljavajućem nivou (Svi stanovnici imaju pristup priključku na električnu energiju)</p> <p>Planirana izgradnja nove stanice (110 kw) čime bi se u potpunosti zadovoljile dugoročne potrebe općine (i zone) za električnom energijom</p> <p>Pokrivenost vodoopskrbnom mrežom je na zadovoljavajućoj razini</p> <p>Telefon i brzi Internet dostupan je u cijeloj općini</p> <p>Plasman poljoprivrednih proizvoda u sezoni</p> <p>GOSPODARSTVO</p> <p>Izgradnja poslovne zone je pred realizacijom, što će rezultirati dodatnim prihodima, novim zapošljivanjem, te rastom gospodarskih aktivnosti</p> <p>Poljoprivredni potencijal općine</p> <p>Iznimno atraktivna plaža duljine 5 km, koja je snažan potencijal i komparativna prednost u odnosu na druga mjesta</p> <p>Uhodana turistička ponuda te postojanje iskusnog ugostiteljskog kadra</p>	<p>INFRASTRUKTURA</p> <p>Manje prometnice u centru su otežane za prometovanje, te su prijetnja sigurnosti pješaka</p> <p>Željeznica je previše blizu naselju pa buka i podrhtavanje smanjuju kvalitetu životnog okruženja</p> <p>Pruga na postojećem mjestu previše ograničava prometnu povezanost i zauzima relativno veliki „vitalni“ prostor općine</p> <p>Velik broj nesreća povezan je sa željezničkim prijelazom</p> <p>Stare i dotrajale vodoopskrbne cijevi potencijalna su prijetnja zdravlju ljudi ali i generator velikih gubitaka vode</p> <p>Nekoordiniranje infrastrukturnih radova (npr. Vodovod i kanalizacija) dovodi do nepotrebnih troškova</p> <p>Neriješen kanalizacijski sustav za dio općine (septičke jame prijetnja su zdravlju ljudi)</p> <p>Postojanje divljih odlagališta na području općine</p> <p>Nekontrolirano i nelegalno zbrinjavanje krupnog otpada</p> <p>GOSPODARSTVO</p> <p>Relativno mali broj poduzetnika (u usporedbi s nekim drugim općinama) ima registrirano poslovanje na području općine</p> <p>Negativna poduzetnička klima u RH, prisutna je i na području općine (to se posebno očituje kroz nelikvidnost, ne plaćanje poreza i otežanu naplatu potraživanja)</p> <p>Izrazita sezonalnost turističke ponude</p> <p>Nedovoljno razvijena turistička ponuda (ne postojanje tematskih staza, jednolična gastro ponuda, nedovoljno sadržaja koji bi potakli goste na višu potrošnju)</p>
PRILIKE	PRIJETNJE
<p>INFRASTRUKTURA</p> <p>Ulaganja u obnovljive izvore energije</p> <p>Planirana plinifikacija područja</p> <p>Korištenje sredstava iz raspoloživih EU izvora</p> <p>GOSPODARSTVO</p> <p>Pozitivni utjecaji luke Gaženica i općenito gospodarskog širenja Zadra</p>	<p>INFRASTRUKTURA</p> <p>Novo političko okruženje moglo dovesti do promjene prioriteta u projektima izgradnje željeznica (na nacionalnom nivou)</p> <p>Rastuće potrebe za energijom nove poslovne zone koja je sada u početku</p> <p>Visoka cijena električne energije koja</p>

Produljenje turističke sezone

Ekološka poljoprivredna proizvodnja te proizvodnja autohtonih proizvoda visoke kvalitete

Snažnije povezivanje poljoprivrede i turizma

Izvor: ZADRA

kontinuirano raste

GOSPODARSTVO

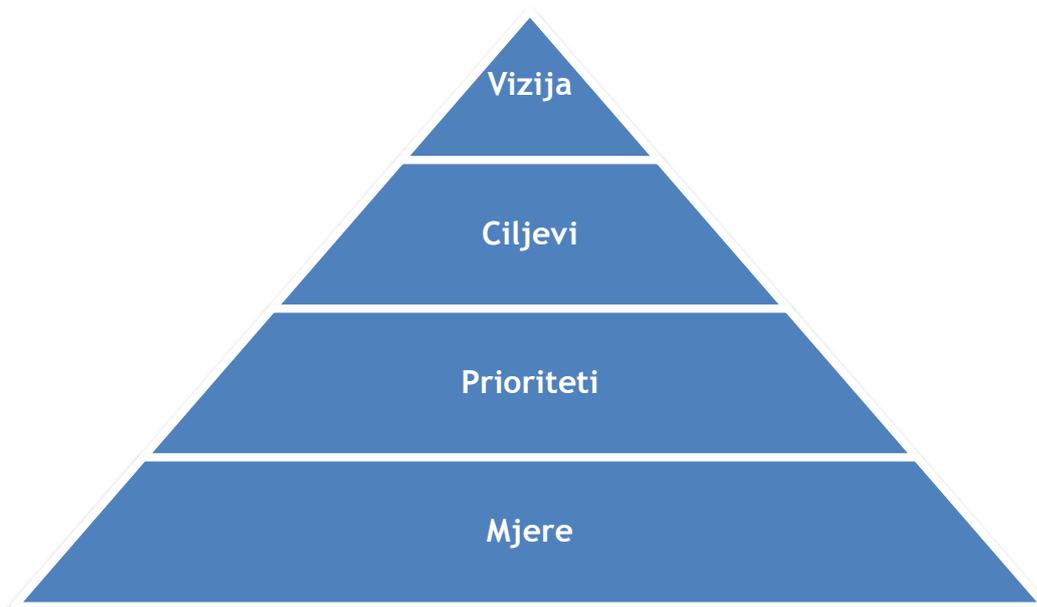
Negativna poduzetnička klima u RH, nestimulativno okruženje, ograničavajući zakoni i previsoka cijena kredita za poduzetnike

Tablica 19: SWOT analiza „Razvoj društvenih djelatnosti“

SNAGE	SLABOSTI
Veliki udio mlade populacije u ukupnom stanovništvu (pozitivan prirodni prirast)	Niski postotak radno aktivnog stanovništva u ukupnom broju stanovnika
Najgušće naseljena općina u županiji	Mali broj stanovnika sa višim i visokim obrazovanjem (niži prosjek od prosjeka županije i države)
Postojeća pokrivenost „predškolskom“ i školskom infrastrukturom je zadovoljavajuća	Nedostatak ljudi za vođenje udruga
Postojeća osnovna društvena i športska infrastruktura je zadovoljavajuća (dvorana i otvorena igrališta)	Nedostatak kvalificiranog i osposobljenog osoblja u udrugama (posebno treneri)
Dobra suradnja športskih udruga sa školama	Nedovoljno programa koji su usmjereni na rad sa obiteljima
Blizina Zadra omogućuje lakšu povezanost sa školskim sustavom grada ali i suradnju između različitih organizacija općine i grada	Nedovoljno transparentan rad udruga (često zbog nepoznavanja zakonske regulative)
Izrazita aktivnost stanovništva Bibinja preko različitih udruga (ima ih preko 20 aktivnih)	Nedovoljna financijska sredstva za udruge (posebno je to izraženo kod sportskih udruga)
Postojanje velikog broja priznatih i nacionalno prepoznatih manifestacija	Nedostatka tematskih igrališta za najmlađe uzraste
Dobro razumijevanje struktura za društvene aktivnosti (općinske, županijske ...)	Nedostatak jednog zajedničkog „društvenog“ prostora
Humanost, kompaktnost, zajedništvo i izražena nacionalna svijest stanovništva Bibinja	Nedovoljna koordiniranost postojećih manifestacija, događanja i ostalih društvenih aktivnosti
Prepoznatljivost (svjetska) Bibinja u športskim dosezima (šah i odbojka)	Slaba komunikacija sa drugim udrugama i institucijama (razmjene, prekogranične suradnje, itd.)
Postojanje brojnih lokalnih manifestacija i događanja (klape, procesije, ljetne fešte...)	Većina udruga ovisi o djelovanju nekoliko istaknutih pojedinaca, a bez prave inicijative većine
Dobra međusobna suradnja udruga, općine i Crkve	
Zdravstvena zaštita i socijalna skrb dostupna svim stanovnicima općine	
PRILIKE	PRIJETNJE
Premještanje nekih srednjih škola u Zadru na područje Bibinja	Brzo rastući broj djece u školskim klupama uskoro će uzrokovati problem manjka kapaciteta
Blagodati prostora (smještaj i more)	Generalno u RH društvu postoji slaba navika odlaska na društvene događaje
Potražnja u svijetu za originalnim, autohtonim manifestacijama koja promoviraju različite kulture	Brzina, stres i negativni utjecaji zapada
Planirana izgradnja škole za rad u jednoj smjeni i izgradnja školskog paviljona	Globalizacija i gubljenje identiteta manjih mjesta

Izvor: ZADRA

IV. Strategija razvoja Općine Bibinje

4.1. Vizija

Bibinje - Mjesto očuvane tradicije, povijesne baštine i istaknutih ljudskih vrijednosti temeljenih na zajedništvu, kulturi i poštivanju prema Bogu, čovjeku i Domovini.

Bibinje su razvijena, sigurna i otvorena općina koja kontinuirano teži stvaranju kvalitetnijih životnih uvjeta za svoje stanovništvo sa posebnim naglaskom u brizi za mlade.

Temeljni pokretači napretka su malo i srednje poduzetništvo, prepoznatljivost Bibinja kao kvalitetne turističke destinacije, te proizvodnja visokokvalitetnih domaćih poljoprivrednih proizvoda.

Stanovništvo Bibinja ponosi se svojim odnosom prema Bogu, čovjeku i Domovini. Domoljublje, vjera u Boga i zajedništvo te homogenost stanovništva utkani su u identitet Bibinja i kao takvi moraju biti očuvani, valorizirani i sadržani u viziji budućnosti općine. Posebno je to važno u današnjim uvjetima materijalizma, komercijalizacije i globalizacije koji prijete gubljenjem identiteta manjih mjesta.

Dovesti okruženje u kojem živimo na razinu privlačnog, društveno ugodnog mjesta za život i rad i do sada je bio glavni zadatak bibinjske lokalne uprave. To mora biti motiv i za budućnost kako bi se postiglo kontinuirano stvaranje boljih životnih uvjeta u Bibinjama. Prije svega kroz modernizaciju javnog upravljanja i nova razvojna ulaganja u osnovnu i društvenu infrastrukturu s ciljem podizanja javne infrastrukture i usluga na viši nivo te usklađivanje istih sa potrebama suvremenog čovjeka. Pored toga, nikako ne treba

zaboraviti mlade koji su najveći potencijal općine. Poznato je kako su Bibinje općina sa najvećim natalitetom i sa puno djece i mladih. To su karakteristike „sretnih“ zajednica i ugodnih mjesta za življenje. Oduvijek je identitet Bibinja krasila briga za mlade kojima je omogućena društvena uključenost putem različitih društvenih udruga. U tom smjeru, temelj buduće vizije svakako mora biti izgrađen na novim naraštajima društveno integriranih Bibinjaca.

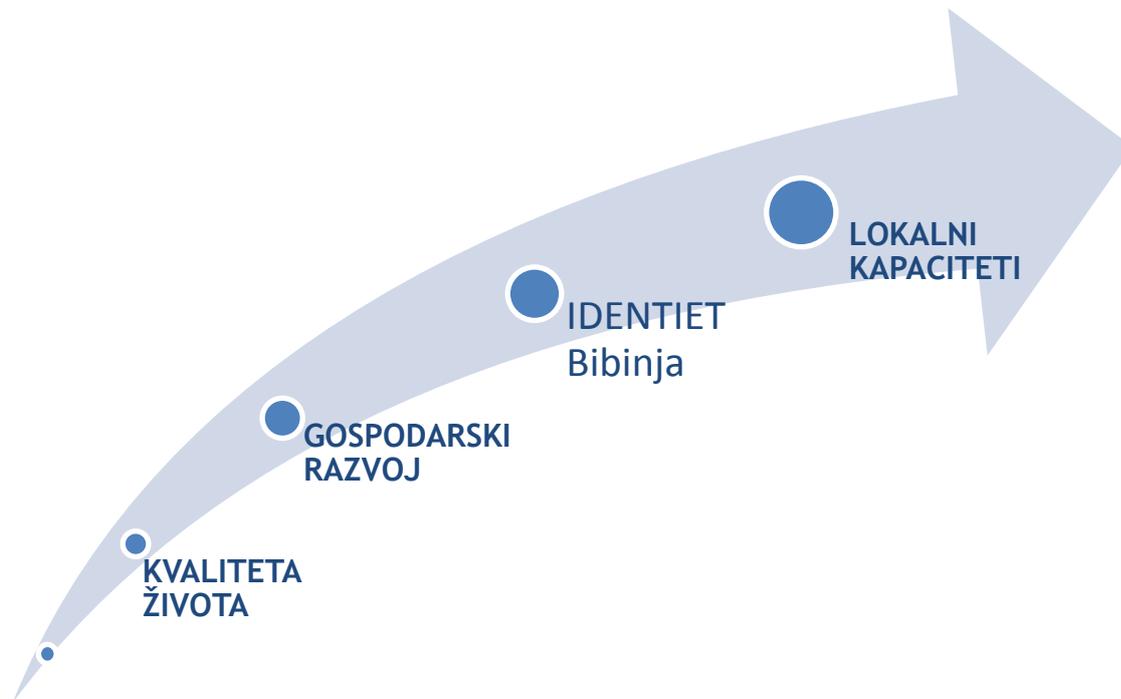
Novi gospodarski ciklus te snažnija poduzetnička aktivnost na prostoru općine temelji se na skoroj realizaciji projekta poslovne zone koja će biti novi gospodarski zamašnjak za općinu. Budući novi investitori (mala i srednja poduzeća iz zone) biti će temelj gospodarskog života i u tom smislu će u potpunosti izmijeniti postojeću gospodarsku sliku općine. Stoga je u ovom trenutku neophodno prilagoditi gospodarsku strategiju općine i pripremiti lokalnu radnu snagu novim potrebama poslovne zone. Na projekt poslovne zone usko se nadovezuje projekt grada Zadra - luke Gaženica za koji se također treba pripremiti i povezati potrebe zone sa potencijalima Gaženice.

Osim ovih iznimno važnih kapitalnih projekata za lokalno gospodarstvo općine bitan je daljnji razvoj turizma. Postojeća razvijena turistička ponuda i prepoznatljivosti Bibinja kao ljetne turističke destinacija potencijal su za kreiranje nove specijalizirane turističke ponude, orijentirane ka produljenju sezone. Turizam općine iznimno je bitan i za poljoprivredni potencijal Bibinja, prije svega bibnjskog polja koje može poslužiti kao lokalni resurs zdrave, domaće (i ekološke) hrane kojim bi se u isto vrijeme zadovoljile potrebe stanovništva i turista. U ovako strukturiranom gospodarstvu općine, poljoprivreda i turizam trebaju poslužiti kao dodatni izvor prihoda lokalnom stanovništvu.

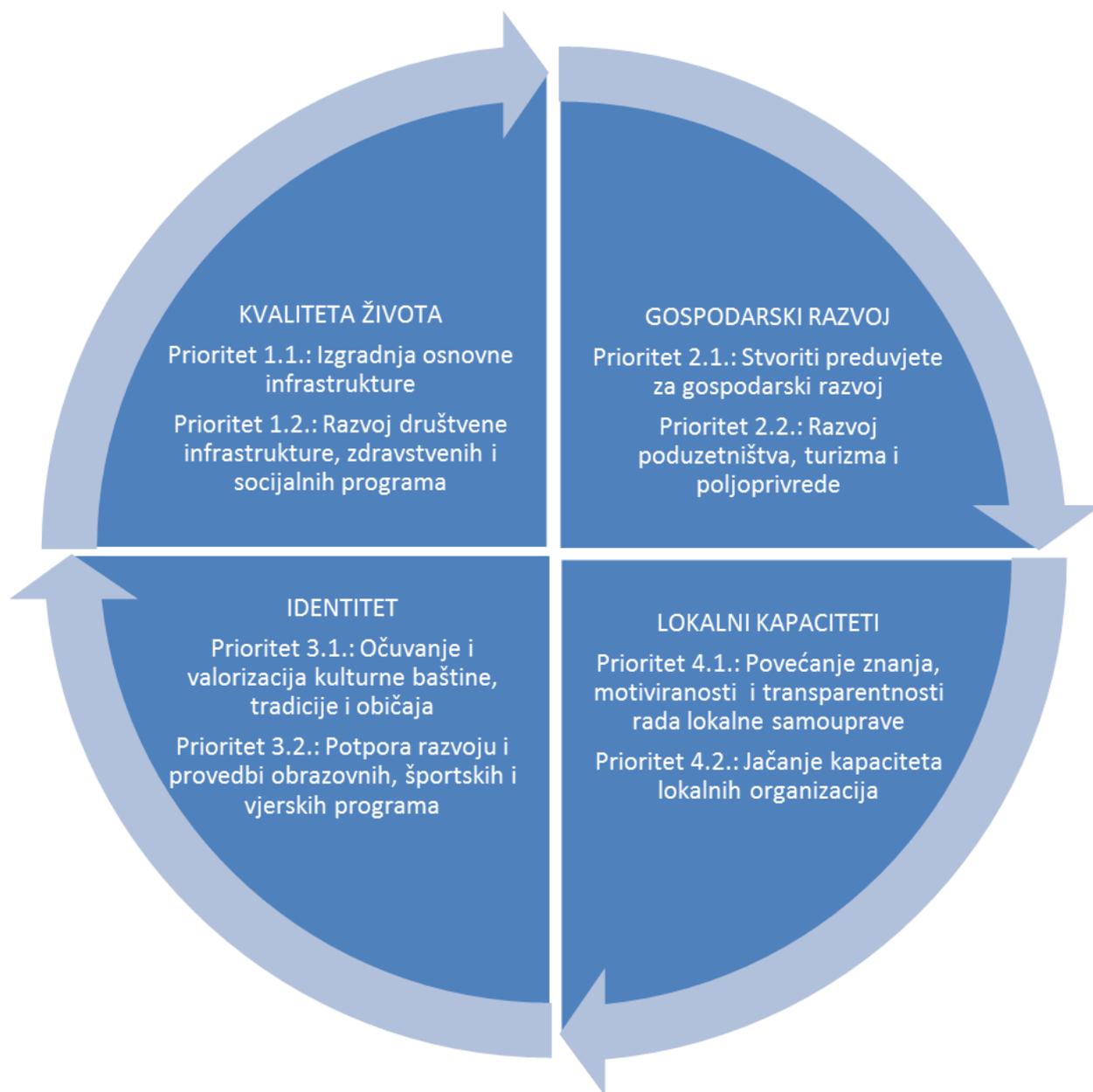
Gospodarska vizija sačinjena od ovih elemenata predviđa budućnost Bibinja kao jedene od najrazvijenije općine Zadarske županije.

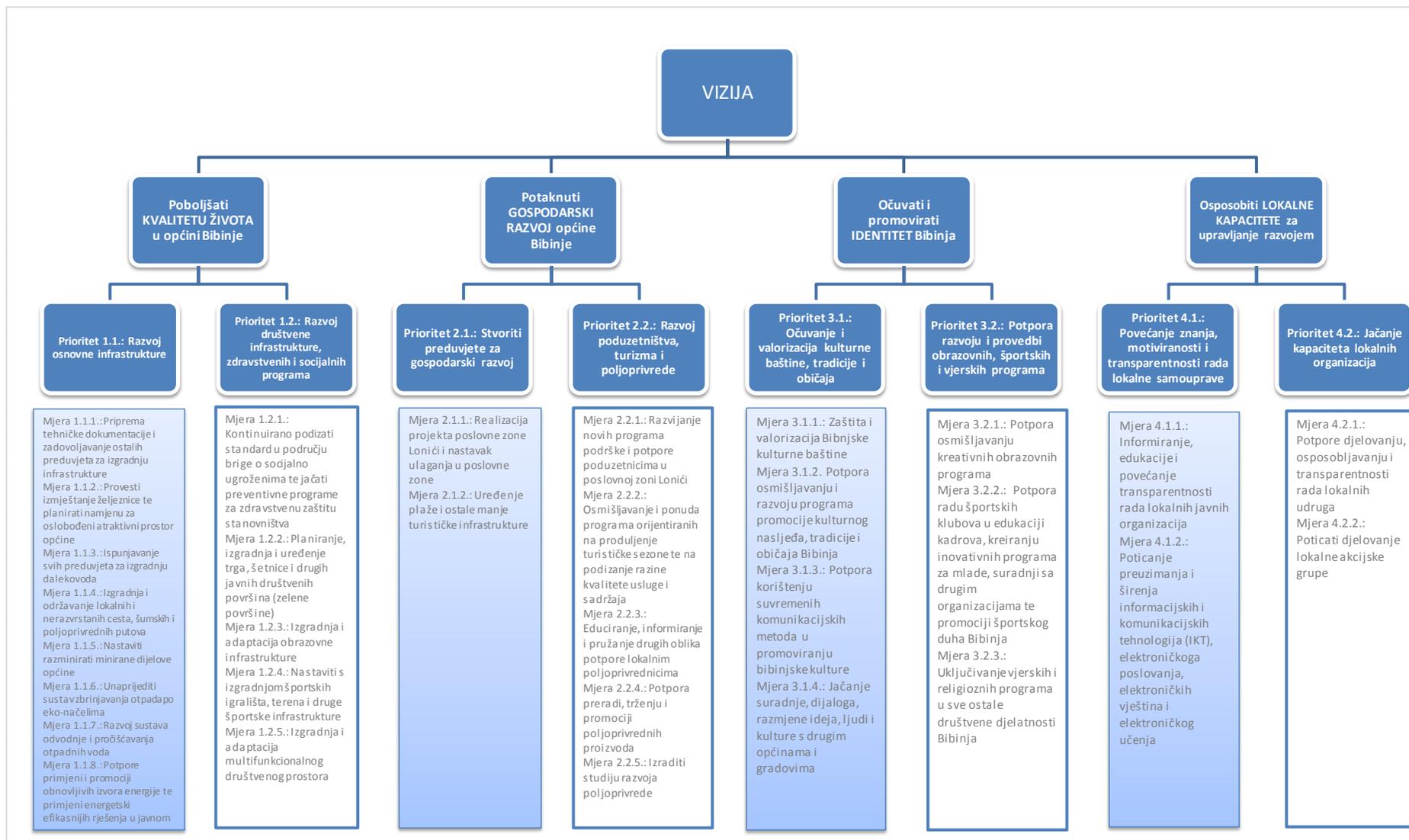
4.2. Ciljevi, prioriteti i mjere razvoja

Strategija razvoja općine Bibinje kojom se planira ostvariti navedena vizija za sljedeći programski ciklus od 5 godina dana je sljedećim ciljevima i prioritetima.

1. Poboljšati KVALITETU ŽIVOTA u općini Bibinje
2. Potaknuti GOSPODARSKI RAZVOJ općine Bibinje
3. Očuvati i promovirati IDENTITET Bibinja
4. Osposobiti LOKALNE KAPACITETE za upravljanje razvojem

Cilj 1: Poboľjšati KVALITETU ŽIVOTA u Općini Bibinje

Javna infrastruktura je temelj razvitka svakog mjesta, grada ili općine. Izgrađena infrastruktura je preduvjet za razvoj općine, kako gospodarski tako i socijalno jer stvara ugodnije mjesto za život. S ekonomskog aspekta infrastruktura je krvotok koji opsluđuje sistem gospodarskog organizma, omogućavajući njegovo funkcioniranje i razvitak. U općini Bibinje utvrđena su dva prioritetna područja za razvoj infrastrukture: razvoj osnovne infrastrukture i razvoj društvene infrastrukture i pratećih programa.

Prioritet 1.1.: Razvoj osnovne infrastrukture

Osnovna infrastruktura spada u temeljnu (komunalnu) infrastrukturu svakog naselja. U nju se ubrajaju ceste, javne površine, vodovod i kanalizacija, telekomunikacija, željeznice, energetska i druga infrastruktura koja služi svim građanima i poduzetnicima općine koji se njome svakodnevno sluđe. Analiza je za Općinu Bibinje pokazala kako je većina općine generalno dobro infrastrukturno pokrivena, no isto tako utvrđena je primarna potreba rješavanja problema otpadnih voda, premještanja željeznice, zatim usklađivanje sa županijskim planom plinifikacije, te brojni drugi projekti koji će svojom realizacijom podignuti razinu kvalitete javne usluge i samim time kvalitete života općine. Najvažniji projekti općine u sljedećem programskom razdoblju za područje infrastrukture sadržani su sljedećim mjerama:

Mjera 1.1.1.: Priprema tehničke dokumentacije i zadovoljavanje ostalih preduvjeta za izgradnju infrastrukture

Mjera 1.1.2.: Provesti premještanje željeznice te planirati namjenu za oslobođeni atraktivni prostor općine

Mjera 1.1.3.: Ispunjavanje svih preduvjeta za izgradnju dalekovoda

Mjera 1.1.4.: Izgradnja i održavanje lokalnih i nerazvrstanih cesta, šumskih i poljoprivrednih putova

Mjera 1.1.5.: Nastaviti razminirati minirane dijelove općine

Mjera 1.1.6.: Unaprijediti sustav zbrinjavanja otpada po eko-načelima

Mjera 1.1.7.: Razvoj sustava odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda

Mjera 1.1.8.: Potpore primjeni i promociji obnovljivih izvora energije te primjeni energetske efikasnijih rješenja u javnom sektoru

Prioritet 1.2.: Razvoj društvene infrastrukture, zdravstvenih i socijalnih programa

Društvena infrastruktura temelj je društvenog razvoja svake općine. Na radionicama za izradu strategije posebno je istaknuta potreba za planiranjem i uređenjem javnih društvenih površina i to „zelenog“ karaktera, a koji će omogućiti nesmetani protok i okupljanje ljudi. Posebno nedostaju javne površine prilagođene najmlađim uzrastima koje bi tematski i sadržajno odgovarale djeci i roditeljima. Vežano uz djelovanje brojnih udruga i društvenih organizacija utvrđen je nedostatak adekvatnog prostora za organiziranje različitih manifestacija iz područja društvenog i kulturnog djelovanja. U tom smjeru prepoznati su javni općinski prostori koji bi svojim uređenjem mogli poslužiti upravo udrugama ali i samoj općinskoj upravi u organizaciji društvenih događanja. Za te potrebe prihvaćene su projektne ideje o izgradnji/adaptaciji školskog paviljona (cjelodnevni boravak) te prenamjeni javnog općinskog prostora u multifunkcionalni centar, a koji bi na jednom mjestu mogao objediniti društveni život Bibinja, preko raznih udruga, organizacija iz kulture i turizma. Ovakvi projekti javne društvene infrastrukture osigurati će bibinjcima

prijeko potrebni javni društveni prostor ali i omogućiti kreiranje kvalitetnije turističke ponude. Objekti društvene infrastrukture zahtijevaju visoke troškove rekonstrukcije, adaptacije i održavanja, što je često veliko opterećenje za općinski proračun. Rješenje treba tražiti u različitim nacionalnim i EU izvorima financiranja, koji često podupiru upravo ovakve projekte, ali isto tako treba planirati one projekte društvene infrastrukture koji će biti održivi.

Premda su zdravstvena i socijalna zaštita regulirani sa nacionalnog nivoa, na lokalnom nivou se mogu pokretati inicijative i programi koji će nadomjestiti nedostatke zdravstvenog i socijalnog sustava te doprinijeti povećanju kvalitete života, posebno onim skupinama koje su najranjivije (stariji, nemoćni, osobe s posebnim potrebama...). Za ovaj prioritet su predviđene sljedeće poticajne mjere:

Mjera 1.2.1.: Kontinuirano podizati standard u području brige o socijalno ugroženima te jačati preventivne programe za zdravstvenu zaštitu stanovništva

Mjera 1.2.2.: Planiranje, izgradnja i uređenje trga, šetnice i drugih javnih društvenih površina (zelene površine)

Mjera 1.2.3.: Izgradnja i adaptacija obrazovne infrastrukture

Mjera 1.2.4.: Nastaviti s izgradnjom športskih igrališta, terena i druge športske infrastrukture

Mjera 1.2.5.: Izgradnja i adaptacija multifunkcionalnog društvenog prostora

Cilj 2: Potaknuti GOSPODARSKI RAZVOJ Općine Bibinje

Temeljni gospodarski razvojni pravci općine prepoznati su u razvoju malog i srednjeg poduzetništva, turizma i poljoprivrede. Važnu ulogu u razvoju gospodarstva ima uloga grada Zadra koji će razvojem svojih projekata (luka Gaženica, gospodarska zona Crno, itd.) bitno utjecati na gospodarsko profiliranje Općine Bibinje. Gospodarski najvažniji i trenutno aktualni projekt općine je izgradnja i stavljanje u funkciju poslovne zone Lonići koja će privući nova poduzeća u općinu i time u potpunosti izmijeniti postojeću gospodarsku sliku općine. Osim zone tu su i projekti koji trebaju doprinijeti jačanju turističke ponude i razvoju poljoprivredne proizvodnje.

Prioritet 2.1.: Stvoriti preduvjete za gospodarski razvoj

Lokalne sredine koje uspiju pokrenuti ili značajno unaprijediti gospodarsku aktivnost povlače za sobom mnoštvo pozitivnih efekata, od beneficija koje imaju susjedni krajevi, pa do podizanja kvalitete života područja, višeg priljeva proračunskih sredstava koja se potom investiraju u općinu, te podizanja ukupnog standarda lokalnog stanovništva. Preduvjeti gospodarskog razvoja trebaju omogućiti nesmetani razvoj poduzetništva, privlačenje novih investicija te novo zapošljavanje. Trenutno gospodarski najvažniji projekt općine je izgradnja i stavljanje u funkciju poslovne zone Lonići koja će privući nova poduzeća u općinu i time u potpunosti izmijeniti postojeću gospodarsku sliku općine. Prema tome, u ovom trenutku je prioritet dovršiti izgradnju zone i pripremiti lokalne kapacitete za rad nove poslovne zone. To će se ostvariti realizacijom sljedećih mjera:

Mjera 2.1.1.: Realizacija projekta poslovne zone Lonići i nastavak ulaganja u poslovne zone

Mjera 2.1.2.: Uređenje plaže i ostale manje turističke infrastrukture

Prioritet 2.2.: Razvoj poduzetništva, turizma i poljoprivrede

Podrška poduzetničkim programima, educiranje poduzetnika te izdvajanja za direktne potpore malim i srednjim poduzetnicima sa područja općine doprinijeti će kreiranju poticajnog poduzetničkog okruženja općine, što u ovom razdoblju ekonomske krize može izdvojiti Bibinje kao područje privlačno za poduzetnike i nove investicije. Osim mjera za poduzetništvo (koje će u dobrom djelu ovisiti o razvoju poslovne zone), treba razmišljati o usmjeravanju i preoblikovanju poljoprivrede i turizma kao gospodarskih grana koje će generirati dodatni izvor prihoda za stanovništvo općine. U tu svrhu kreirane su sljedeće mjere:

Mjera 2.2.1.: Razvijanje novih programa podrške i potpore poduzetnicima u poslovnoj zoni Lonići

Mjera 2.2.2.: Osmišljavanje i ponuda programa orijentiranih na produljenje turističke sezone te na podizanje razine kvalitete usluge i sadržaja

Mjera 2.2.3.: Educiranje, informiranje i pružanje drugih oblika potpore lokalnim poljoprivrednicima

Mjera 2.2.4.: Potpora preradi, trženju i promociji poljoprivrednih proizvoda

Mjera 2.2.5.: Izraditi studiju razvoja poljoprivrede

Cilj 3: Očuvati i promovirati IDENTITET Bibinja

Osjećaj pripadnosti mjestu, vjeri i domovini te prihvaćanje i isticanje te pripadnosti način su života i djelovanja stanovnika Bibinja, te dio prepoznatljivog identiteta Bibinja. Identitet mjesta manifestira se na različite načine: putem pjesme, običaja, tradicije, sportskih aktivnosti, raznih kulturnih i društvenih događanja te u svakodnevnom životu Bibinjaca. Rijetko koje mjesto karakterizira homogenost stanovništva kao što je to slučaj u Bibinjama, što potvrđuje veliki broj kulturnih i društvenih manifestacija, te preko dvadeset različitih udruga za promicanje vrijednosti Bibinja. U smislu razvoja općine, to su svakako elementi koji moraju biti ugrađeni u sve segmente društvenog razvoja općine. To će učiniti Bibinje prepoznatljivim, no u isto vrijeme to je temelj na kojem treba graditi i gospodarski razvoj Bibinja, posebno kroz razvoj turizma.

Prioritet 3.1.: Očuvanje i valorizacija kulturne baštine, tradicije i običaja

Očuvanje kulturne baštine nameće se kao svakodnevna potreba i dužnost prema onome što smo naslijedili i prema čemu se identificiramo. Na taj način obnavljamo vlastite vrijednosti ali i stvaramo dobre temelje za korištenje kulturne baštine u turističke svrhu. Analiza stanja pokazala je visoku angažiranost lokalnih aktera u promoviranju i očuvanju kulturnih vrijednosti Bibinja. U budućnosti taj potencijal treba moći iskoristiti kroz promoviranje općine, a posebno u svrhu razvoja turističke ponude. Spajanjem kulture i turizma istodobno omogućujemo podizanje kvalitete i raznovrsnosti turističke ponude, te osiguravamo prijeko potrebna financijska sredstva za razvoj kulture. Takvu sinergiju općina želi postići sljedećim mjerama:

Mjera 3.1.1.: Zaštita i valorizacija Bibinjske kulturne baštine

Mjera 3.1.2. Potpora osmišljavanju i razvoju programa promocije kulturnog nasljeđa, tradicije i običaja Bibinja

Mjera 3.1.3.: Potpora korištenju suvremenih komunikacijskih metoda u promoviranju bibinjske kulture

Mjera 3.1.4.: Jačanje suradnje, dijaloga, razmjene ideja, ljudi i kulture s drugim općinama i gradovima

Prioritet 3.2.: Potpora razvoju i provedbi obrazovnih, športskih i vjerskih programa

Analiza stanja identificirala je problem niske razine visoko obrazovanog stanovništva u broju stanovnika općine. Obrazovni programi od najmlađih uzrasta moraju odgovoriti na taj izazov uz suradnju i pomoć općine ali i ostalih važnih institucija (Ministarstvo, Zadarska županija, itd.). Već započeti projekti i programi najavljuju snažnu inicijativu općine u tom smjeru (projekt školskog paviljona i cjelodnevnog boravka, i drugi bitni projekti), što će doprinijeti poboljšanju uvjeta za učenike, profesore i športske djelatnike. Sljedeći set mjera pomoći će u realizaciji ovog prioriteta:

Mjera 3.2.1.: Potpora osmišljavanju kreativnih obrazovnih programa

Mjera 3.2.2.: Potpora radu športskih klubova u edukaciji kadrova, kreiranju inovativnih programa za mlade, suradnji sa drugim organizacijama te promociji športskog duha Bibinja

Mjera 3.2.3.: Uključivanje vjerskih i religioznih programa u sve ostale društvene djelatnosti Bibinja

Cilj 4: Osposobiti LOKALNE KAPACITETE za upravljanje razvojem

Prioritet 4.1.: Povećanje efikasnosti, znanja, motiviranosti i transparentnosti rada lokalne samouprave

Specifična znanja kao što su zakoni, regulative, razne procedure, EU fondovi, itd. zahtijevaju motiviranost zaposlenika općine i stručni pristup u upravljanju radom općine. Razinu znanja i motiviranosti zaposlenika općine moguće je razvijati kroz razna predavanja, savjetovanja, radionice, tečajeve, seminare i studijska putovanja. Premda često takav pristup djeluje apstraktno, nedovoljno konkretno i iziskuje troškove, dokazano je kako je ulaganje u ljude investicija sa najvećim povratom na uloženo. Bitno je zadržati razinu informiranosti, znanja i motiviranosti zaposlenika općine na nivou na kojem će moći efikasnije obavljati poslove od značaja za općinu. Isto tako općina mora raditi na komunikaciji s onima zbog kojih postoji i kojima pruža svoje usluge, a to je lokalno stanovništvo i poduzetnici, koji moraju biti upućeni u rad i djelovanje općine te njene planove, kako bi dostigli potrebnu razinu transparentnosti. U postizanju navedenog danas se široko primjenjuju nove informacijske tehnologije koje unaprjeđuju komunikaciju te podižu razinu efikasnosti javnog servisa. U okviru ovog prioriteta predviđene su sljedeće mjere:

Mjera 4.1.1.: Informiranje, edukacije i povećanje transparentnosti rada lokalnih javnih organizacija

Mjera 4.1.2.: Poticanje preuzimanja i širenja informacijskih i komunikacijskih tehnologija (IKT), elektroničkoga poslovanja, elektroničkih vještina i elektroničkog učenja

Prioritet 4.2.: Jačanje kapaciteta lokalnih organizacija

Udruge su važan čimbenik društvenog razvoja svake zajednice. Dobro organizirane udruge uvelike olakšavaju posao javnom sektoru, jer svojim djelovanjem pokrivaju područja koja su od javnog interesa, te na taj način općina kroz potpore udrugama na jednostavniji način rješava probleme od javnog značaja. U Bibinjama djeluje preko dvadeset različitih udruga (ponajviše u kulturi i športu), što je u SWOT analizi istaknuto kao razvojna snaga općine. Kako bi iskoristili tu snagu i još efikasnije promovirali rad udruga potrebno im je omogućiti educiranje u područjima koja zastupaju, ali i u područjima koja su bitna za upravljanje udrugama. Također, zbog velikog broja udruga na relativno malom prostoru moguće je smanjiti operativne troškove vođenja udruga objedinjavanjem onih usluga koje su zajedničke svim udrugama u njihovom funkcioniranju (npr. usluge računovodstva, prijevoza, najma, itd.).

Važnost lokalne akcijske grupe u promoviranju ruralnog razvoja objašnjena je ranije u analizi stanja. Nedvojbeno je kako je zajedničko i organizirano djelovanje više susjednih općina te pripadajućih udruga i privatnog sektora od interesa i za razvoj Općine Bibinje, te takvu inicijativu vrijedi podržati. U tom smjeru općina treba u narednom razdoblju identificirati projekte i aktivnosti koje će moći realizirati preko LAG-a, te poduprijeti funkcioniranje i promoviranje LAG-a. Mjere kojima će se realizirati ovaj prioritet su:

Mjera 4.2.1.: Potpore djelovanju, osposobljavanju i transparentnosti rada lokalnih udruga

Mjera 4.2.2.: Poticati djelovanje lokalne akcijske grupe

4.3. Razvojne mjere

STRATEŠKI CILJ	1. Poboljšati kvalitetu života u Općini Bibinje
PRIORITET	Prioritet 1.1.: Razvoj osnovne infrastrukture
MJERA	<i>Mjera 1.1.1.: Priprema tehničke dokumentacije i zadovoljavanje ostalih preuvjeta za izgradnju infrastrukture</i>
CILJ	Povećati stupanj pripremljenosti projektne dokumentacije za izvedbu infrastrukturnih projekata
AKTIVNOSTI	Kroz ovu mjeru će se financirati priprema tehničke dokumentacije za više različitih infrastrukturnih projekata koji su prioritetni u sljedećem programskom razdoblju, kao što su: nova katastarska izmjera, pothodnik kod Režana, prostorno planska dokumentacija za plinifikaciju Bibinja, planovi nižeg reda (UPU, DPU) itd. Priprema uključuje rješavanje imovinsko pravnih odnosa, prostorno planske dokumentacije te tehničke dokumentacije za izvedbu projekata. Priprema projektne dokumentacije preduvjet je za financiranje projekata, a posebno kao preduvjet za financiranje iz raznih nacionalnih i EU sredstava
NOSITELJI	Općina Bibinje
KORISNICI	Općinski odjeli, potencijalni investitori i podizvođači
INDIKATORI	<ul style="list-style-type: none"> • povećan broj projekata spremnih za implementaciju • br. pripremljenih projekata za EU fondove

STRATEŠKI CILJ	1. Poboljšati kvalitetu života u Općini Bibinje
PRIORITET	Prioritet 1.1.: Razvoj osnovne infrastrukture
MJERA	<i>Mjera 1.1.2.: Provesti premještanje željeznice te planirati namjenu za oslobođeni atraktivni prostor općine</i>
CILJ	Premjestiti postojeću željezničku prugu na novu lokaciju u PZ „Lonići“; Napraviti plan za novi oslobođeni prostor (od pruge) u centru Bibinja
AKTIVNOSTI	<p>Dobar dio pripremnih radnji za izvršenje ove mjere je već urađen (tehnička dokumentacija, dozvole, itd.). Sada je na nadležnom Ministarstvu da u suradnji sa općinom i HŽ-om što prije implementira ovaj projekt. Radi se o tehnički i financijski zahtjevnom projektu koji će svojom realizacijom imati direktni pozitivni utjecaj na lokalno stanovništvo. Općina treba nastaviti provoditi komunikaciju s Ministarstvom kako bi realizacija projekta ostala visoki prioritet za skoriju realizaciju. Isto tako, projekt treba gledati u kontekstu izgradnje PZ „Lonići“ koja će ovim projektom omogućiti direktni pristup poduzetnicima zone jeftinom željezničkom prijevozu.</p> <p>Realizacijom premještanja ostati će atraktivni slobodni prostor u centru općine koji se treba planirati za sadržaje od javnog interesa.</p>
NOSITELJI	Općina Bibinje, Zadarska županija, Ministarstvo pomorstva prometa i infrastrukture, Hrvatske željeznice
KORISNICI	Lokalno stanovništvo, lokana poduzeća, turisti
INDIKATORI	<ul style="list-style-type: none"> • br. izgrađenih/obnovljenih km pruge • br. izgrađenih metara tunela

STRATEŠKI CILJ	1. Poboljšati kvalitetu života u Općini Bibinje
PRIORITET	Prioritet 1.1.: Razvoj osnovne infrastrukture
MJERA	<i>Mjera 1.1.3.: Ispunjavanje svih preduvjeta za izgradnju dalekovoda</i>
CILJ	Izgraditi dalekovod kojim će se dugoročno zadovoljiti potrebe općine za električnom energijom
AKTIVNOSTI	Rastuće potrebe za električnom energijom nove poslovne zone biti će zadovoljene izgradnjom nove trafostanice snage 110 kW. Aktivnost uključuje pripremu sve potrebne dokumentacije i lokacije za izgradnju trafostanice i pripadajuće infrastrukture. Dinamika izgradnje ovisit će o planovima i organizaciji HEP-a, koji je nositelj projekta
NOSITELJI	HEP, Općina Bibinje
KORISNICI	Poduzetnici iz zone, lokalno stanovništvo
INDIKATORI	<ul style="list-style-type: none"> • količina potrošnje (u kW) električne energije PZ „Lonići“ • porast broja priključaka na električnu mrežu općine

STRATEŠKI CILJ	1. Poboljšati kvalitetu života u Općini Bibinje
PRIORITET	Prioritet 1.1.: Razvoj osnovne infrastrukture
MJERA	<i>Mjera 1.1.4.: Izgradnja i održavanje lokalnih i nerazvrstanih cesta, šumskih i poljoprivrednih putova</i>
CILJ	Dodatno urediti, asfaltirati i izgraditi lokalne i nerazvrstane ceste, te šumske i poljoprivredne putove
AKTIVNOSTI	Izgradnja i uređenje lokalnih i nerazvrstanih cesta spada u razvojni standard zajednice koji doprinosi boljoj povezanosti, dostupnosti, sigurnosti ali i u slučaju šumskih putova zaštiti od požara. Aktivnost uključuje projekte izgradnje javne rasvjete sa pločnikom, asfaltiranje cesta, produženje autobusne linije, uređenje autobusnih stanica, itd. Važno je usmjeriti pažnju na natječaje EU pred pristupnog fonda IPARD koji sufinancira ovakve projekte.
NOSITELJI	Općina Bibinje, Hrvatske šume, Hrvatske ceste
KORISNICI	Lokalno stanovništvo i turisti
INDIKATORI	<ul style="list-style-type: none"> • km uređenih i novo napravljenih cesta i putova • km napravljenih novih putova • iznos iskorištenih EU sredstava

STRATEŠKI CILJ	1. Poboljšati kvalitetu života u Općini Bibinje
PRIORITET	Prioritet 1.1.: Razvoj osnovne infrastrukture
MJERA	<i>Mjera 1.1.5.: Nastaviti razminirati minirane dijelove općine</i>
CILJ	Razminirati prostor općine do kraja programskog razdoblja PUR-a
AKTIVNOSTI	Na području Općine Bibinje minski sumnjiva područja su predio uz cestu od Babinduba do zračne luke, dio područja brdo Križ, te područje Gromice. Razminiranje ovih dijelova predstavlja prioritet daljnjeg razvoja općine jer su minirana područja jedan od ograničavajućih faktora razvoja, prvenstveno poljoprivrede i turizma. Kontinuiranim nastavkom razminiranja stvaraju se preduvjeta za socijalni i ekonomski razvoj područja.

NOSITELJI	Hrvatski centar za razminiranje, Općina Bibinje
KORISNICI	Lokalno stanovništvo, turisti, poljoprivrednici, gospodarstvenici, idr.
INDIKATORI	<ul style="list-style-type: none"> • km² razminiranog područja

STRATEŠKI CILJ 1. Poboljšati kvalitetu života u Općini Bibinje

PRIORITET Prioritet 1.1.: Razvoj osnovne infrastrukture

MJERA *Mjera 1.1.6.: Unaprijediti sustav zbrinjavanja otpada po eko-načelima*

CILJ Regulirati divlja odlagališta te unaprijediti sustav prikupljanja i zbrinjavanja otpada na području općine

AKTIVNOSTI Nedostatak sustava gospodarenja otpadom na području općine Bibinje posebno se očituje u postojanju divljih odlagališta otpada, a koja predstavljaju ekološku prijetnju te ugrožava kvalitetu života lokalnog stanovništva. Provedba mjere obuhvaća sanaciju divljih odlagališta te informiranje javnosti o sakupljanju sekundarnih sirovina i selektiranju otpada, a sve u smjeru ostvarivanja krovnih strateških dokumenata: Strategije gospodarenja otpadom Republike Hrvatske, Plana gospodarenja otpadom Republike Hrvatske, županijskog (regionalnog) plana gospodarenja otpadom, te gradskog, odnosno općinskog plana gospodarenja otpadom.

NOSITELJI Općina Bibinje, Zadarska županija

KORISNICI Lokalno stanovništvo

INDIKATORI

- br. uklonjenih odlagališta otpada
- br. manifestacija održanih s ciljem podizanja svijesti o očuvanju okoliša

STRATEŠKI CILJ 1. Poboljšati kvalitetu života u Općini Bibinje

PRIORITET Prioritet 1.1.: Razvoj osnovne infrastrukture

MJERA *Mjera 1.1.7.: Razvoj sustava odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda*

CILJ Izgraditi i/ili rekonstruirati sustav kanalizacije i/ili sustav za pročišćavanje otpadnih voda na području općine

AKTIVNOSTI Za rješavanje pitanje odvodnje za područje općine predviđen je kapitalni projekt izgradnje sustava odvodnje kroz tri faze, od kojih je prva faza već u implementaciji. U druge dvije faze se planira „unutrašnji“ dio općine čime bi se riješio problem odvodnje za kompletnu općinu. Također, mjera uključuje projekte ulaganja u sustave za pročišćavanje otpadnih voda.

NOSITELJI Općina Bibinje

KORISNICI Lokalno stanovništvo

INDIKATORI

- km izgrađene kanalizacijske mreže
- pokrivenost općine kanalizacijskom mrežom

STRATEŠKI CILJ 1. Poboljšati kvalitetu života u Općini Bibinje

PRIORITET Prioritet 1.1.: Razvoj osnovne infrastrukture

MJERA *Mjera 1.1.8.: Potpore primjeni i promociji obnovljivih izvora energije te primjeni energetske efikasnijih rješenja u javnom sektoru*

CILJ Promovirati energetske efikasnost i korištenje obnovljivih izvora energije u

kućanstvima, industriji te javnom sektoru općine

AKTIVNOSTI	Sve više cijene električne energije, te negativni utjecaji na okoliš uvelike su pridonijeli sve većoj upotrebi energetski efikasnijih (EE) rješenja te obnovljivih izvora energije (OIE) u RH i svijetu. Projekti koji promoviraju te vrijednosti označeni su kao jedan od glavnih strateških prioritet razvoja EU. Također, značajna sredstva su dostupna za implementaciju takvih projekata iz nacionalnih i EU izvora financiranja što je prilika za realizaciju općinskih projekata u programskom razdoblju PUR-a. Kako bi se ova mjera efikasno realizirala potrebno je poticati educiranje stanovništva o koristima i načinima eksploatacije prije svega solarne energije, kako bi u budućnosti sami bili inicijatori promjena. Poticati će se i informiranje lokalnog stanovništva i poslovnih subjekata o važnosti energetske učinkovitosti.
NOSITELJI	Općina Bibinje, HEP, Fond za zaštitu okoliša i energetska efikasnost, Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva RH
KORISNICI	Lokalno stanovništvo, gospodarstvo općine i javni sektor općine
INDIKATORI	<ul style="list-style-type: none"> • smanjena potrošnja električne energije (u kW) javnog sektora • povećana proizvodnja iz obnovljivih izvora energije • br. implementiranih EE i OIE projekata na području općine • br. edukacija/manifestacija organiziranih s ciljem promocije EE i OIE

STRATEŠKI CILJ 1. Poboljšati kvalitetu života u Općini Bibinje

PRIORITET	Prioritet 1.2.: Razvoj društvene infrastrukture, zdravstvenih i socijalnih programa
MJERA	<i>Mjera 1.2.1.: Kontinuirano podizati standard u području brige o socijalno ugroženima te jačati preventivne programe za zdravstvenu zaštitu stanovništva</i>
CILJ	Viša razina zdravstvenih i socijalnih usluga za sve stanovnike općine
AKTIVNOSTI	Premda su zdravstvena zaštita i socijalna skrb regulirani sa nacionalne razine, JLS i općine svojim djelovanjem kroz različite programe i aktivnosti mogu utjecati na poboljšanje sustava zdravstva i socijalne skrbi, a time i kvalitete života stanovnika općine. Također u ovom segmentu je bitan i rad udruga iz područja brige o ugroženim skupinama čije djelovanje općina treba podupirati i preko kojih se može podignuti nivo zdravstvenih i socijalnih usluga općine. Programi koje općina može implementirati su: organiziranje skrbi za starije i nemoćne, pomoć i njega u kući (osobama treće životne dobi i osobama s posebnim potrebama), potpora različitim preventivnim programima/ radionicama/ tribinama, itd.
NOSITELJI	Općina Bibinje, udruge i razne organizacije iz područja zdravstva i socijale
KORISNICI	Lokalno stanovništvo (osobe starije životne dobi, osobe s posebnim potrebama, različite ugrožene skupine, itd.)
INDIKATORI	<ul style="list-style-type: none"> • br. korisnika zdravstvenih i socijalnih programa s područja općine • br. projekata/programa socijalne uključenosti

STRATEŠKI CILJ 1. Poboljšati kvalitetu života u Općini Bibinje

PRIORITET	Prioritet 1.2.: Razvoj društvene infrastrukture, zdravstvenih i socijalnih programa
MJERA	<i>Mjera 1.2.2.: Planiranje, izgradnja i uređenje trga, šetnice i drugih javnih društvenih površina (zelene površine)</i>

CILJ	Izgraditi i urediti javne društvene površine koje će povećati kvalitetu javnog okupljanja, šetnje i ostalih društvenih događanja za lokalno stanovništvo i turiste općine
AKTIVNOSTI	Na tematskim radionicama istaknuto je kako u općini nedostaju kvalitetne javne površine za okupljanje i šetnju lokanog stanovništva, a posebno infrastrukture prilagođene najmlađim uzrastima. Plan je realizacijom ove mjere u sljedećih nekoliko godina realizirati projekte poput: izgradnje parka u blizini srednje škole, tematskih igrališta za najmlađe uzraste, uređenje Trga Josipa Bana Jelačića, izgradnja dječjeg igrališta, izgradnja biciklističkih i trim staza, uređenje tijeka i šetnice bibinjskog potoka, te šetnice Staro selo - Punta.
NOSITELJI	Općina Bibinje, Ministarstvo kulture (konzervatorski odjel)
KORISNICI	Lokalno stanovništvo, turisti
INDIKATORI	<ul style="list-style-type: none"> • br. uređenih javnih lokacija/projekata • km izgrađenih biciklističkih staza • km uređenih šetnica

STRATEŠKI CILJ 1. Poboljšati kvalitetu života u Općini Bibinje

PRIORITET Prioritet 1.2.: Razvoj društvene infrastrukture, zdravstvenih i socijalnih programa

MJERA *Mjera 1.2.3.: Izgradnja i adaptacija obrazovne infrastrukture*

CILJ Podignuti kvalitetu usluge postojećeg obrazovnog sustava općine

AKTIVNOSTI Jedan od vrlo bitnih razvojnih faktora općine je pozitivan natalitet. Općina Bibinje je mjesto sa puno mladih i djece, što će u skoroj budućnosti zahtijevati nove prostore i učionice zbog čega je razvoj obrazovne infrastrukture iznimno bitan. Drugi razlog zbog kojeg je ulaganje u obrazovni sustav općine iznimno bitno je nizak udio visokoobrazovanog stanovništva (niži od prosjeka županije i države), što je svakako problem na kojem treba raditi.

Ovom mjerom se treba osigurati nadogradnja škole sa tri učionice čime će biti omogućen rad u jednoj smjeni, zatim izgradnja školskog paviljona koji će omogućiti cjelodnevni boravak mladih, te napraviti sve pripremne radnje za izgradnju nove srednje škole u općini. Također, ova mjera uključuje sve druge projekte koji se tiču ulaganja u obrazovnu infrastrukturu i predškolski odgoj, kao što su rekonstrukcije, uređenja i adaptacije škola i postojećih dječjih vrtića.

NOSITELJI Općina Bibinje, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, Zadarska županija

KORISNICI Djeca i mladi Općine Bibinje, lokalno stanovništvo

INDIKATORI

- rast br. djece od 1 do 4 i 5 do 8 razreda u općini
- rast br. djece u vrtićima na području općine
- br. korisnika novog paviljona

STRATEŠKI CILJ 1. Poboljšati kvalitetu života u Općini Bibinje

PRIORITET Prioritet 1.2.: Razvoj društvene infrastrukture, zdravstvenih i socijalnih programa

MJERA *Mjera 1.2.4.: Nastaviti s izgradnjom sportskih igrališta, terena i druge sportske infrastrukture*

CILJ Omogućiti razvoj športa i rekreacije te zdravog načina življenja stanovnicima općine

AKTIVNOSTI	Do sada je općina dobro skrbrila o športu što se očituje u velikom broju športskih klubova i djece koja treniraju u njima. S tom praksom treba nastaviti u budućnosti i planirati projekte kojima će se razina športskih i rekreacijskih aktivnosti podignuti na viši nivo. To su projekti tipa: obnova i izgradnja igrališta „NK Bibinje“, izgradnja igrališta u Režanima, dovršetak izgradnje sportskog centra „Crljenica“, izgradnja profesionalnog bočališta, izgradnja otvorenog bazena, itd.
NOSITELJI	Općina Bibinje
KORISNICI	Lokalno stanovništvo, rekreativci, športski klubovi i njihovi članovi
INDIKATORI	<ul style="list-style-type: none"> • br. projekata izgrađene/ uređene športske infrastrukture • br. korisnika športskih terena

STRATEŠKI CILJ	1. Poboljšati kvalitetu života u Općini Bibinje
PRIORITET	Prioritet 1.2.: Razvoj društvene infrastrukture, zdravstvenih i socijalnih programa
MJERA	<i>Mjera 1.2.5.: Izgradnja i adaptacija multifunkcionalnog društvenog prostora</i>
CILJ	Izgraditi centar koji će omogućiti okupljanje različitih profila ljudi/udruga s težnjom kreativnog izražavanja i promoviranja Bibinja
AKTIVNOSTI	Na radionicama je istaknuto kako Bibinjama nedostaje zatvoreni multifunkcionalni prostor koji bi omogućio okupljanje na jednom mjestu brojnih udruga i aktera bibinjskog kulturnog i društvenog života. Takav prostor bi omogućio organiziranje prigodnih manifestacija, primanje gostiju, održavanje radionica, a ujedno bi služio kao mjesto u kojem bi razni gosti i turisti mogli upoznati Bibinje. Za realizaciju ovog projekta predložen je jedan od postojećih prostora u centru Bibinja. Uz infrastrukturno ulaganje također je potrebno osmisliti koncept i aktivnosti jednom uspostavljenog centra. Potencijalni izvori sredstava koje je moguće ostvariti za ovakve projekte su EU fondovi.
NOSITELJI	Općina Bibinje
KORISNICI	Udruge, umjetnici, razni gosti i turisti
INDIKATORI	<ul style="list-style-type: none"> • površina i sadržaj uređenog društvenog prostora • broj udruga/organizacija koje su smještene u novim prostorima • broj gostiju/korisnika novog prostora

STRATEŠKI CILJ	2. Potaknuti gospodarski razvoj Općine Bibinje
PRIORITET	Prioritet 2.1.: Stvoriti preduvjete za gospodarski razvoj
MJERA	<i>Mjera 2.1.1.: Realizacija projekta poslovne zone Lonići i nastavak ulaganja u poslovne zone</i>
CILJ	Pripremiti infrastrukturu zone s ciljem privlačenja poduzetnika u zonu i stvaranja preduvjeta za snažniji razvoj poduzetništva općine Bibinje
AKTIVNOSTI	Poduzetničke zone unutar Općine Bibinje imaju izražen gospodarski potencijal, koji, kako bi bio u potpunosti funkcionalan, mora zadovoljiti infrastrukturne kriterije opremljenosti: izgrađenu energetska infrastrukturu, komunalnu infrastrukturu, prometnu infrastrukturu i telefonske priključke. Ovom mjerom predviđeno je daljnje ulaganje u izgradnju infrastrukture poduzetničke zone Lonići, proširenje iste (Lonići 2), te pripremu dokumentacije i ostalih radnji za izgradnju zone Gromica. Do sada su napravljeni vrlo značajni koraci u realizaciji ove mjere rješavanjem prostorno planske i projektne dokumentacije te dijela

	infrastrukture. Sljedeći koraci su nastavak tih aktivnosti i završetak izgradnje infrastrukture zone.
NOSITELJI	Općina Bibinje
KORISNICI	Poduzetnici iz zone
INDIKATORI	<ul style="list-style-type: none"> • pokrivenost zone infrastrukturom (u ha) • br. poduzeća u zoni • struktura poduzetništva u zoni • br. zaposlenih u poduzećima u zoni

STRATEŠKI CILJ	2. Potaknuti gospodarski razvoj Općine Bibinje
PRIORITET	Prioritet 2.1.: Stvoriti preduvjete za gospodarski razvoj
MJERA	<i>Mjera 2.1.2.: Uređenje plaže i ostale manje turističke infrastrukture</i>
CILJ	Urediti plažu i ostalu manju turističku infrastrukturu u svrhu pružanja kvalitetne turističke usluge
AKTIVNOSTI	<p>Istaknuti turistički potencijal općine je duga plaža u samome mjestu čije uređenje je vrlo bitan faktor kvalitete turističke usluge. Jedan od ciljeva ove mjere je dobivanje međunarodno priznatog ekološkog standarda „Plave zastave“ koja je sinonim za očuvan, siguran i ugodan okoliš namijenjen odmoru, zabavi i rekreaciji, dobro razrađen sustav gospodarenja obalnim područjem i održivi razvoj u turizmu. Nositi Plavu zastavu za plažu i marinu znači vrhunsku turističku promidžbu, koja se temelji na visokoj kakvoći usluge, čistoći mora i obale te opremljenosti i uređenosti plaža i marina, što je svakako cilj i Općine Bibinje</p> <p>Uz uređenje plaže ova mjera predviđa ulaganja u manju turističku infrastrukturu, poput interpretacijskih tabli, uređenje tematskih putova i vidikovaca, klupi, uređenja prostorija za turističko informiranje (turistički info centar), itd.</p>
NOSITELJI	Općina Bibinje, TZ Bibinje
KORISNICI	Lokalno stanovništvo, turisti
INDIKATORI	<ul style="list-style-type: none"> • km uređene plaže • br. postavljenih interpretacijskih tabli • postavljena Plava zastava

STRATEŠKI CILJ	2. Potaknuti gospodarski razvoj Općine Bibinje
PRIORITET	Prioritet 2.2.: Razvoj poduzetništva, turizma i poljoprivrede
MJERA	<i>Mjera 2.2.1.: Razvijanje novih programa podrške i potpore poduzetnicima u poslovnoj zoni Lonići</i>
CILJ	Stvoriti poticajno poduzetničko okruženje koje će privući poduzeća u općinu i osigurati konkurentsku prednost postojećim poduzećima
AKTIVNOSTI	<p>Nova poslovna zona Lonići imati će snažan utjecaj na gospodarstvo općine. Nova poduzeća u zoni otvoriti će nove mogućnosti zapošljavanja za lokalno stanovništvo, ali i nove poslovne mogućnosti za razne manje firme s područja općine. Iz tog razloga općina treba promišljati o strukturi poduzeća u zoni (specijalizacija), radnoj snazi koja će biti potrebna poduzećima u zoni i drugim efektima koje će zona imati na općinu. Također, morati će se pružiti adekvatna pomoć potencijalnim investitorima, te poduzećima koja se planiraju nastaniti u zoni. Sve zajedno zahtjeva od općinske uprave dodatni angažman i organizaciju zaposlenika općine.</p> <p>Ovom mjerom općina uz pomoć drugih institucija, poput Zadarske županije,</p>

	ZADRA-e, HGK i nadležnih Ministarstva planira projekte i programe od interesa za poduzeća u zoni i potencijalnu radnu snagu, kao što su: specijalizirane edukacije, programi informiranja potencijalnih investitora, privlačenje sredstava EU fondova i različitih potpora/subvencija za ovu namjenu, marketing zone, programi specijalizacije zona, itd.
NOSITELJI	Općina Bibinje, ZADRA, Zadarska županija, HGK, Ministarstvo poduzetništva i obrta, Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova EU
KORISNICI	Poduzeća iz zone, zaposleni
INDIKATORI	<ul style="list-style-type: none"> • br. projekata/programa edukacija • br. materijala pripremljenih u svrhu informiranja o zoni • br. informiranih potencijalnih investitora • br. ostvarenih potpora poduzeća iz zone

STRATEŠKI CILJ	2. Potaknuti gospodarski razvoj Općine Bibinje
PRIORITET	Prioritet 2.2.: Razvoj poduzetništva, turizma i poljoprivrede
MJERA	<i>Mjera 2.2.2.: Osmišljavanje i ponuda programa orijentiranih na produljenje turističke sezone te na podizanje razine kvalitete usluge i sadržaja</i>
CILJ	Produljiti turističku sezonu i kvalitetu postojeće ponude
AKTIVNOSTI	Osim postojećih turističkih potencijala koje općina koristi, a koji imaju karakteristike sezonskog turizma, potrebno je usmjeriti djelovanje općine i institucija u turizmu i kulturi prema jačanju postojećih i kreiranju novih sadržaja za produljenje turističke sezone i kvalitete usluge. Turistička ponuda mora biti povezana sa kulturom, tradicijom i običajima Bibinja, kako bi se razvio specifičan i prepoznatljiv turistički proizvod. To su projekti tipa: osmišljavanje kulturno-turističke rute, uvođenje dječjeg ljetnog vlaka, različite manifestacije temeljena na autohtonostima kraja, novi turistički aranžmani (u pod/pred sezoni), izrada bibinjskog suvenira, uključivanje kulturne baštine u turizam, itd. Također, ovdje spadaju projekti koji su orijentirani na podizanje razine kvalitete turističke ponude, kao što su: organizacija tečajeva za ugostitelje, edukacije za turističko osoblje, razni programi izobrazbe, itd.
NOSITELJI	Općina Bibinje, TZ Bibinje, Udruge u kulturi, Ministarstvo turizma
KORISNICI	Turisti
INDIKATORI	<ul style="list-style-type: none"> • br. dolazaka i br. noćenja • br. dolazaka i br. noćenja u pred/pod sezoni • br. novih programa/tur. proizvoda

STRATEŠKI CILJ	2. Potaknuti gospodarski razvoj Općine Bibinje
PRIORITET	Prioritet 2.2.: Razvoj poduzetništva, turizma i poljoprivrede
MJERA	<i>Mjera 2.2.3.: Educiranje, informiranje i pružanje drugih oblika potpore lokalnim poljoprivrednicima</i>
CILJ	Povećati poljoprivrednu aktivnost u općini, veći broj poljoprivrednih proizvođača i veće površine autohtonih (ekoloških) kultura
AKTIVNOSTI	Analizom je utvrđeno kako su mogućnosti poljoprivrede daleko veće od do sada korištenih. Dugogodišnje nekorištenje poljoprivrednog zemljišta preduvjet je za razvoj ekološke poljoprivrede, koja je za sada nedovoljno zastupljena iako bi mogla biti puno više, posebno u maslinarstvu. Kako bi iskoristili potencijal bibinjskog polja te podigli poljoprivrednu

	proizvodnju općine na viši nivo kroz ovu mjeru planirano su potpore organizaciji tematskih predavanja i edukacija za poljoprivrednike, bolji pristup informacijama o potporama i IPARD fondu, te drugi oblici potpora kao što su subvencije ili sufinanciranje sadnica, itd.
NOSITELJI	Općina Bibinje, Zadarska županija, HPK, ZADRA d.o.o.
KORISNICI	Poljoprivrednici iz općine
INDIKATORI	<ul style="list-style-type: none"> • porast površina domaćih kultura • br. registriranih ekoloških proizvođača • br. korisnika potpora • br. polaznika edukacija

STRATEŠKI CILJ	2. Potaknuti gospodarski razvoj Općine Bibinje
PRIORITET	Prioritet 2.2.: Razvoj poduzetništva, turizma i poljoprivrede
MJERA	Mjera 2.2.4.: Potpora preradi, trženju i promociji poljoprivrednih proizvoda
CILJ	Povećanje vrijednosti prodaje i prepoznatljivosti poljoprivredno prehrambenih proizvoda
AKTIVNOSTI	Zahvaljujući svome turističkom karakteru, dobrom položaju i blizini Zadra, postoje povoljne mogućnosti za plasman poljoprivrednih proizvoda kroz turizam, stoga je za poljoprivredu općine važno pomoći proizvođačima u preradi, trženju i plasmanu poljoprivrednih proizvoda. Ova mjera uključuje potpore izgradnji prerađivačkih objekata (npr. potencijalnoj lokalnoj zadruzi), dizajn i izrada promotivnih materijala, oglašavanje, organizacija prodajnog mjesta, organizacija promotivnih događanja sa ciljem promocije poljoprivrednih proizvoda (sajmova, itd.)
NOSITELJI	Općina Bibinje, HPK, poljoprivredne zadruge/udruge
KORISNICI	poljoprivredni proizvođači
INDIKATORI	<ul style="list-style-type: none"> • br. održanih manifestacija • br. novih proizvoda/prerađevina • br. inovativnih načina prodaje

STRATEŠKI CILJ	2. Potaknuti gospodarski razvoj Općine Bibinje
PRIORITET	Prioritet 2.2.: Razvoj poduzetništva, turizma i poljoprivrede
MJERA	Mjera 2.2.5.: Izraditi studiju razvoja poljoprivrede
CILJ	Odrediti strategiju razvoja poljoprivrede općine
AKTIVNOSTI	Ova mjera uključuje samo aktivnost izrade studije razvoja poljoprivrede. No taj dokument je jako bitan jer treba dati pregled operativno izvedivih ciljeva i mjera za razvoj poljoprivrede općine. Dokument će pomoći u prepoznavanju mogućnosti poljoprivrednog razvoja općine.
NOSITELJI	Općina Bibinje
KORISNICI	Općinska uprava, poljoprivrednici
INDIKATORI	<ul style="list-style-type: none"> • izrađena studija

STRATEŠKI CILJ	3. Očuvati i promovirati identitet Bibinja
PRIORITET	Prioritet 3.1.: Očuvanje i valorizacija kulturne baštine, tradicije i običaja
MJERA	<i>Mjera 3.1.1.: Zaštita i valorizacija Bibinjske kulturne baštine</i>
CILJ	Unaprijediti sustav održivog korištenja kulturne baštine u svrhu kreiranja identiteta općine
AKTIVNOSTI	U okviru ove mjere prioritetni projekti obnove i uređenja kulturne baštine Bibinja su: obnova Bigećeve kuće, obnova etnografske zbirke, uređenje muzeja (pomorska zbirka), uređenje arheološkog nalazišta Petrina, uređenje starih bunara, itd. Svaki od ovih projekata posebna su priča i interpretacija kulture i povijesti Bibinja. Da bi se očuvali potrebno ih je zaštititi, valorizirati i promovirati i to kroz aktivnosti tipa izrade stručnih podloga, dokumentacije i programa za zaštitu, obnovu i vrednovanje kulturne baštine, programi i projekti povezivanja sa znanstvenim i stručnim institucijama te međunarodnim institucijama zainteresiranim za suradnju (inter i intra sektorska suradnja), idr.
NOSITELJI	Općina Bibinje, kulturne ustanove i institucije, obrazovno-znanstvene institucije, kulturno-umjetnička društva, udruge, Zadarska županija
KORISNICI	Lokalno stanovništvo, udruge, turisti i razni gosti
INDIKATORI	<ul style="list-style-type: none"> • br. izrađenih dokumenata o nematerijalnoj i materijalnoj kulturnoj baštini • br. obnovljenih spomenika i ostale materijalne baštine; • br. valoriziranih objekata/projekata; • br. projekata i aktivnosti međuzupanijske i međuregionalne suradnje u području održivog korištenja kulturne baštine.

STRATEŠKI CILJ	3. Očuvati i promovirati identitet Bibinja
PRIORITET	Prioritet 3.1.: Očuvanje i valorizacija kulturne baštine, tradicije i običaja
MJERA	<i>Mjera 3.1.2. Potpora osmišljavanju i razvoju programa promocije kulturnog nasljeđa, tradicije i običaja Bibinja</i>
CILJ	Osmisliti nove programe te podignuti na višu raznu postojeće programe koji promoviraju kulturno nasljeđe, tradiciju i običaje Bibinja
AKTIVNOSTI	Mjerom će se stvoriti uvjeti te osmisliti i potaknuti programi koji promoviraju tradiciju, običaje i identitet Bibinja. Mjera će omogućiti upoznavanje kulture Bibinja za goste i turiste Bibinja. Postojeće programe i manifestacije koje promoviraju Bibinje potrebno je bolje koordinirati (međusobno usklađivanje planova udruga u komplementarnim aktivnostima), a neke istaknutije podignuti na viši nivo kako bi Bibinje dobilo nacionalno ili međunarodno prepoznatu manifestaciju. Provedba mjere će se osigurati kroz osmišljavanje kulturnih događanja, revitalizaciju tradicionalnih običaja, suradnjom sa raznim institucijama u kulturi te uključivanjem bibinjske mladeži u kulturne programe. Predloženi novi projekti (uz postojeće programe/manifestacije) kojim će ova mjera upotpuniti bibinjski kulturni život su: Križni put od Jadranske magistrale do križa, obnoviti običaj biranja Bana, izdati bibinjski rječnik, oživjeti stare procesije, izraditi koncept projekta otvorenog i zatvorenog muzeja Domovinskog rata, itd.
NOSITELJI	Općina Bibinje, kulturne ustanove i institucije, obrazovno-znanstvene institucije, kulturno-umjetnička društva, udruge, Zadarska županija
KORISNICI	Lokalno stanovništvo, udruge, turisti i razni gosti
INDIKATORI	<ul style="list-style-type: none"> • br. realiziranih novih programa • br. održanih događanja koja promoviraju cilj ove mjere

- br. korisnika rezultata mjere

STRATEŠKI CILJ	3. Očuvati i promovirati identitet Bibinja
PRIORITET	Prioritet 3.1.: Očuvanje i valorizacija kulturne baštine, tradicije i običaja
MJERA	<i>Mjera 3.1.3.: Potpora korištenju suvremenih komunikacijskih metoda u promoviranju bibinjske kulture</i>
CILJ	Povećati upotrebu suvremenih komunikacijskih metoda, te audio i vizualnih sadržaja u promociji bibinjske kulture
AKTIVNOSTI	Primjena novih komunikacijskih te audio i vizualnih tehnologija učiniti će kulturnu baštinu atraktivnijom i dostupnijom korisnicima izvan Bibinja. Takva promocija kulturne baštine je efikasan i efektan način prezentacije kulturne baštine prema okolini, a ujedno je i prihvatljiva za financiranje iz raznih nacionalnih i EU izvora financiranje (posebno programi zajednice). Ova mjera uključuje potporu projektima osmišljavanja, produkcije i objave audio vizualnih sadržaja putem Interneta, radija, TV-a te raznih drugih komunikacijskih kanala (Youtube, Facebook, razne specijalizirane stranice, itd.)
NOSITELJI	Općina Bibinje, lokalne udruge i pojedinci
KORISNICI	Šira javnost, potencijalni turisti
INDIKATORI	<ul style="list-style-type: none"> • br. kreiranih i emitiranih emisija/isječaka • br. objavljenih audio-vizualnih sadržaja

STRATEŠKI CILJ	3. Očuvati i promovirati identitet Bibinja
PRIORITET	Prioritet 3.1.: Očuvanje i valorizacija kulturne baštine, tradicije i običaja
MJERA	<i>Mjera 3.1.4.: Jačanje suradnje, dijaloga, razmjene ideja, ljudi i kulture s drugim općinama i gradovima</i>
CILJ	Uspostaviti suradnju i poboljšati veze sa drugim općinama/gradovima iz RH i EU
AKTIVNOSTI	U cilju otvaranja i jačanja suradnje općine i općinskih institucija sa gradovima i općinama iz RH i EU ova mjera podupire programe suradnje (među općinske i prekogranične suradnje), razmjene ljudi i ideja, te potpisivanje sporazuma (povelja) o suradnji gradova/općina, itd. U duhu ove mjere za Općinu Bibinje posebno je bitno da ojača suradnju svojih institucija sa institucijama u Zadru, te drugim gradovima u RH, ali i da se uključi u programe prekogranične suradnje. Inicijalne planirane aktivnosti u okviru ove mjere su: potpisivanje sporazuma o suradnji sa Općinom Polača za poticanje razvijanja domoljublja, kulture i športa, te ostvarivanje međunarodne suradnje sa općinama susjednih država.
NOSITELJI	Općina Bibinje, institucije sa područja općine, lokalne udruge
KORISNICI	lokalno stanovništvo, članovi udruga i klubova, zaposlenici općine i institucija, poduzetnici
INDIKATORI	<ul style="list-style-type: none"> • br. sklopljenih suradnja • br. projekata razmjene • br. korisnika programa razmjene

STRATEŠKI CILJ	3. Očuvati i promovirati identitet Bibinja
PRIORITET	Prioritet 3.2.: Potpora razvoju i provedbi obrazovnih, športskih i vjerskih programa

MJERA	<i>Mjera 3.2.1.: Potpora osmišljavanju kreativnih obrazovnih programa</i>
CILJ	Stvoriti uvjete u kojima je obrazovanje dostupno svima, a obrazovni programi prilagođeni i privlačni različitim obrazovnim uzrastima/skupinama
AKTIVNOSTI	Cilj ove mjere je da nadomjesti nedostatke obrazovnog sustava, te da upotpuni i da svrhu novim projektima izgradnje školskog paviljona, novih učionica i druge obrazovne infrastrukture koji se planiraju realizirati u općini. Programi trebaju biti usmjereni prema djeci svih uzrasta, ali i prema starijima (cjeloživotno obrazovanje), te ljudima sa posebnim potrebama. Također, mjera uključuje programe edukacija za odgojno i nastavno osoblje. Osmišljeni programi trebaju težiti da budu zanimljivi i privlačni kako bi privukli što veći broj sudionika. Osim kreativnih programa, mjera također uključuje i projekt osnivanja knjižnice.
NOSITELJI	Općina Bibinje, škola, lokalne udruge, Zadarska županija i druge obrazovne institucije
KORISNICI	Djeca različitih uzrasta, starije stanovništvo, djeca s posebnim potrebama, odgojno i obrazovno osoblje
INDIKATORI	<ul style="list-style-type: none"> • br. programa • br. korisnika programa

STRATEŠKI CILJ	3. Očuvati i promovirati identitet Bibinja
PRIORITET	Prioritet 3.2.: Potpora razvoju i provedbi obrazovnih, športskih i vjerskih programa
MJERA	<i>Mjera 3.2.2.: Potpora radu športskih klubova u edukaciji kadrova, kreiranju inovativnih programa za mlade, suradnji sa drugim organizacijama te promociji športskog duha Bibinja</i>
CILJ	Popularizacija športa i povećanje broja aktivnih športaša, rekreativaca i veterana, te promocija športa kao odgoja i životnog stila
AKTIVNOSTI	Već je istaknuto kako su Bibinje mjesto sa vrlo aktivnim udrugama, te kako su te udruge većinom iz područja športa i kulture. Kako bi se ta pozitivna praksa nastavila potrebno je raditi na izgradnji okruženja za rad i djelovanje športskih klubova. Mjera će se ostvariti kroz rad na povećanju udjela djece u športskim klubovima, edukacijom kadrova (treneri), potporama programima suradnje športskih klubova, povezivanjem turizma i športa (športske manifestacije okupljaju mlade koji često dolaze iz drugih gradova i država, te se tako formira i turistička ponuda), potporama programima suradnje športskih klubova sa obrazovnim institucijama, zatim programima potpore svih dobnih skupina za bavljenje športom te poticanjem osnivanja i rada mažoretkinja, idr.
NOSITELJI	Općina Bibinje, športski klubovi, udruge
KORISNICI	Članovi športskih klubova, športski treneri, mladi
INDIKATORI	<ul style="list-style-type: none"> • br. održanih edukacija • br. projekata suradnje • br. sudionika športskih manifestacija • br. djece u športskim klubovima

STRATEŠKI CILJ	3. Očuvati i promovirati identitet Bibinja
PRIORITET	Prioritet 3.2.: Potpora razvoju i provedbi obrazovnih, športskih i vjerskih programa
MJERA	<i>Mjera 3.2.3.: Uključivanje vjerskih i religioznih programa u sve ostale</i>

društvene djelatnosti Bibinja

CILJ	Osigurati uključenost vjerskih i religioznih programa u društvenim djelatnostima Bibinja
AKTIVNOSTI	Na radionicama za izradu PUR-a lokalni akteri su istaknuli kako religija i religijski programi trebaju biti uključeni u društvena zbivanja i život Bibinja što je u skladu sa tradicijom i povijesti mjesta. Ovom mjerom će se očuvati te vrijednosti kroz zastupljenost predstavnika Crkve, vjerskih programa i duhovnosti u svim sferama društvenog života Bibinja.
NOSITELJI	Općina Bibinje, Crkva/Župa
KORISNICI	Lokalno stanovništvo
INDIKATORI	<ul style="list-style-type: none"> • br. programa „vjerskog“ karaktera • br. korisnika vjerskih događanja

STRATEŠKI CILJ 4. Osposobiti lokalne kapacitete za upravljanje razvojem

PRIORITET	Prioritet 4.1.: Povećanje efikasnosti, znanja, motiviranosti i transparentnosti rada lokalne samouprave
MJERA	<i>Mjera 4.1.1.: Informiranje, edukacije i povećanje transparentnosti rada lokalnih javnih organizacija</i>
CILJ	Povećati efikasnost i transparentnost rada javnog sektora općine
AKTIVNOSTI	Kroz ovu mjeru će se financirati sudjelovanje na predavanjima, savjetovanjima, tečajevima i seminarima iz područja lokalnog upravljanja, njihova organizacija te posjete stručnim i znanstvenim institucijama, oglednim primjerima, udruženjima i institucijama u zemljama EU-a, a vezano uz lokalni razvoj. Isto tako, mjera uključuje povećanje transparentnosti rada lokalne samouprave kroz aktivnosti uključivanja javnosti u izradu programa i proračuna općine te pokretanje tromjesečnog informativnog časopisa općine.
NOSITELJI	Općina Bibinje, institucije s područja općine
KORISNICI	Zaposlenici općine, škole, TZ-a, muzeja i drugih institucija općine
INDIKATORI	<ul style="list-style-type: none"> • br. edukacija/studijskih putovanja • br. polaznika različitih edukacija /studijskih putovanja • br. izdanih informativnih časopisa

STRATEŠKI CILJ 4. Osposobiti lokalne kapacitete za upravljanje razvojem

PRIORITET	Prioritet 4.1.: Povećanje efikasnosti, znanja, motiviranosti i transparentnosti rada lokalne samouprave
MJERA	<i>Mjera 4.1.2.: Poticanje preuzimanja i širenja informacijskih i komunikacijskih tehnologija (IKT), elektroničkoga poslovanja, elektroničkih vještina i elektroničkog učenja</i>
CILJ	Informiranje i osposobljavanje dionika lokalnog razvoja za korištenje novih informacijskih i komunikacijskih tehnologija
AKTIVNOSTI	Kroz ovu mjeru će se financirati sudjelovanje na predavanjima, radionicama i tečajevima kojima su predmet nove informacijske i komunikacijske tehnologije (IKT). Također mjera uključuje informatizaciju rada javne uprave, korištenje novih tehnologija radi podizanja efikasnosti rada lokalnih organizacija, itd.
NOSITELJI	Općina Bibinje, Zadarska županija, ZADRA, HGK, HOK

KORISNICI	Poduzetnici, zaposlenici javne uprave, članovi udruga, itd.
INDIKATORI	<ul style="list-style-type: none"> • br. predavanja, radionica i tečajeva IKT • br. osoba koje su pohađale IKT • br. korisnika Interneta
STRATEŠKI CILJ	4. Osposobiti lokalne kapacitete za upravljanje razvojem
PRIORITET	Prioritet 4.2.: Jačanje kapaciteta lokalnih organizacija
MJERA	<i>Mjera 4.2.1.: Potpore djelovanju, osposobljavanju i transparentnosti rada lokalnih udruga</i>
CILJ	Osposobiti lokalne organizacija za uspješnije i efikasnije upravljanje udrugama te planiranje i provedbu razvojnih projekata, primjenu novih tehnologija, nove zahtjeve tržišta i ispunjenje zakonskih propisa
AKTIVNOSTI	<p>Veliki broj aktivnih udruga na području općine ima slične potrebe za usavršavanjem svojih članova, posebno u djelu upravljanja (menadžment) udrugama, knjigovodstva udruga, marketinga, projektnog menadžmenta te zakonsko pravnog okvira za rad udruga. U sklopu ove mjere udrugama se treba pružiti financijska i druga potpora u educiranju vlastitih članova.</p> <p>Budući u općini djeluje veći broj udruga na malom prostoru neke troškove je moguće objediniti (računovodstvo, zajedničko prijevozno sredstvo za klubove, itd.) s ciljem snižavanja ukupnih troškova. U tom smjeru u sklopu ove mjere predlaže se uspostava jedinstvenog servisa za udruge, tj. mjesta na kojem bi udruge mogle dobiti pravni savjet o načinu funkcioniranja udruga, informacije o EU fondovima, radionice o upravljanju udrugama, računovodstvene savjete, zajednički prijevoz za sve udruge, itd.</p>
NOSITELJI	Općina Bibinje, istaknute udruge
KORISNICI	Udruge i njeni članovi
INDIKATORI	<ul style="list-style-type: none"> • br. održanih edukacija/treninga/radionica • br. realiziranih projekata iz sredstava EU

STRATEŠKI CILJ	4. Osposobiti lokalne kapacitete za upravljanje razvojem
PRIORITET	Prioritet 4.2.: Jačanje kapaciteta lokalnih organizacija
MJERA	<i>Mjera 4.2.2.: Poticati djelovanje lokalne akcijske grupe</i>
CILJ	Poduprijeti funkcioniranje LAG-a, aktivnosti LAG-a i realizaciju strategije LAG-a
AKTIVNOSTI	Općina Bibinje uključena je u Lokalnu akcijsku grupu „LAG Laura“ koja obuhvaća benkovačko šire područje, područje grada Biograda te dio otoka Pašmana. Članovi LAG-a su općine i gradovi te predstavnici privatnog i civilnog sektora, a svrha LAG-a je zajednički razvoj područja na kojem djeluje. Zadaća općine Bibinje i ostalih institucija i udruga sa područja općine je da u sklopu ove mjere promovira rad LAG-a i pomaže u implementaciji LAG projekata, te da kandidira vlastite projekte s područja općine LAG-u, i pomogne u realizaciji strategije LAG-a.
NOSITELJI	Općina Bibinje, predstavnici udruga i privatnog sektora s područja općine
KORISNICI	Lokalno stanovništvo, javni, privatni i civilni sektor LAG područja
INDIKATORI	<ul style="list-style-type: none"> • br. LAG projekata • br. projekata Općine Bibinje kandidiranih LAG-u

4.4. Provedba i praćenje PUR-a

Provedbu programa ukupnog razvoja provoditi će u većinskome dijelu Općina Bibinje prema formiranim mjerama. Mjerama su definirani nositelji pojedinih aktivnosti i ostale komponente bitne za provedbu programa. U procesu izrade PUR-a formirala su se tijela i radne skupine koji su doprinijeli kreiranju ciljeva, prioriteta i mjera razvoja. Ta tijela trebaju imati glavnu ulogu i u provedbi programa. Načelnik je zadužen za donošenje odluka koje općinsko vijeće usvaja, dok je za koordinaciju provedbe programa zadužen radni tim, koji u fazi provedbe postaje *implementacijsko tijelo za provedbu programa*.

Ovisno o vrsti posla, *Implementacijsko tijelo* raspoređuje aktivnosti prema dužnostima zaposlenika općine. Vrlo je važno osigurati što veći krug dionika koji sudjeluju u implementaciji PUR-a jer se na taj način stvara osjećaj vlasništva i osigurava podrška u provedbi projekata od strane šireg kruga dionika. To su prije svega ljudi sa radnih skupina, te predstavnici različitih institucija, organizacija i gospodarskog sektora.

Provedbu projekata treba shvatiti odgovorno kako bi se projektima pristupilo na vrijeme, i planiranom dinamikom. Za dinamiku provedbe važno je voditi računa o sljedećem:

- Apsorpcijski kapaciteti - za izvršavanje složenijih projekata koji se vremenski preklapaju potrebno je angažirati dovoljno ljudi sa potrebnim znanjima o pojedinom području, koji su sposobni provesti poslove u zadanom vremenu.
- Koordinacija projekata - bitno je odrediti odjele ili osobe koje će biti zadužene za efikasno provođenje projekata, tj. za odlučivanje, motiviranje, komunikaciju, upravljanje i organizaciju.
- Monitoring - cilj monitoringa je provjeriti uspješnost provedbe projekata, pri čemu je potrebno osigurati sustav kvalitetnog prikupljanja informacija.

Institucionalna analiza pokazala je da je uprava Općine Bibinje dorašla izvršavanju i provedbi projekata, premda je iskazana potreba za daljnjom specijalizacijom i obukom osoblja za provedbu složenijih projekata, posebice projekata financiranih iz sredstava EU, koji zahtijevaju posebnu proceduru.

Akcijski plan provedbe

Strateški cilj	Prioritet	Mjera/projekt	Nositelj	Rok	Očekivani troškovi	Izgleдни izvori financiranja
Strateški cilj 1. Poboљjšati kvalitetu života u Općini Bibinje	Prioritet 1.1. Razvoj osnovne infrastrukture	Mjera 1.1.1. Priprema tehničke dokumentacije i zadovolјavanje ostalih preduvjeta za izgradnju infrastrukture	Općina Bibinje	2018.	3.520.000,00	Općina Bibinje, Ministarstvo gospodarstva, Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova EU
		Mjera 1.1.2. Provesti premještanje željeznice te planirati namjenu za oslobođeni atraktivni prostor općine	Općina Bibinje, Zadarska županija, Ministarstvo pomorstva prometa i infrastrukture, Hrvatske željeznice	2018.	489.300.000,00	Ministarstvo pomorstva prometa i infrastrukture, Hrvatske željeznice
		Mjera 1.1.3. Ispunjavanje svih preduvjeta za izgradnju dalekovoda	HEP, Općina Bibinje	2013./2014.	5.122.518,00	Općina Bibinje, HEP
		Mjera 1.1.4. Izgradnja i održavanje lokalnih i nerazvrstanih cesta, šumskih i poljoprivrednih putova	Općina Bibinje, Hrvatske šume, Hrvatske ceste	2018.	2.850.000,00	IPARD, Općina Bibinje, Hrvatske šume, Zadarska županija
		Mjera 1.1.5. Nastaviti razminirati minirane dijelove općine	Hrvatski centar za razminiranje, Općina Bibinje	2018.	8.255.630,00	Hrvatski centar za razminiranje, Općina Bibinje
		Mjera 1.1.6. Unaprijediti sustav zbrinjavanja otpada po eko-načelima	Općina Bibinje, Zadarska županija	2018.	150.000,00	Općina Bibinje, Zadarska županija, Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva
		Mjera 1.1.7. Razvoj sustava odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda	Općina Bibinje	2016.	90.000.000,00	Općina Bibinje, WB, Hrv. Vode, Min. Polj., Odvodnja Bibinje-Sukošan d.o.o., IPARD
		Mjera 1.1.8. Potpore primjeni i promociji obnovljivih izvora energije te primjeni energetske efikasnijih rješenja u javnom sektoru	Općina Bibinje, HEP, Fond za zaštitu okoliša i energetske efikasnost, Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva RH	2018.	50.000,00	IPARD, IPA II, IPA IIIc, Fond za zaštitu okoliša i energetske efikasnost, Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva RH

Strateški cilj	Prioritet	Mjera/projekt	Nositelj	Rok	Očekivani troškovi	Izgledni izvori financiranja
Strateški cilj 1. Poboljšati kvalitetu života u Općini Bibinje	Prioritet 1.2. Razvoj društvene infrastrukture, zdravstvenih i socijalnih programa	Mjera 1.2.1. Kontinuirano podizati standard u području brige o socijalno ugroženima te jačati preventivne programe za zdravstvenu zaštitu stanovništva	Općina Bibinje, udruge i razne organizacije iz područja zdravstva i socijale	2018.	250.000,00	Ministarstvo socijalne politike i mladih, IPA IV, Općina Bibinje
		Mjera 1.2.2. Planiranje, izgradnja i uređenje trga, šetnice i drugih javnih društvenih površina (zelene površine)	Općina Bibinje, Ministarstvo kulture (konzervatorski odjel)	2018.	4.730.000,00	Općina Bibinje, Ministarstvo kulture, IPA II
		Mjera 1.2.3. Izgradnja i adaptacija obrazovne infrastrukture	Općina Bibinje, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, Zadarska županija	2015.	265.000,00	Općina Bibinje, Zadarska županija, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa
		Mjera 1.2.4. Nastaviti s izgradnjom športskih igrališta, terena i druge športske infrastrukture	Općina Bibinje	2015.	700.000,00	Općina Bibinje, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa
		Mjera 1.2.5. Izgradnja i adaptacija multifunkcionalnog društvenog prostora	Općina Bibinje	2018.	1.450.000,00	IPA IIIc, IPA II, Općina Bibinje

Strateški cilj	Prioritet	Mjera/projekt	Nositelj	Rok	Očekivani troškovi	Izgledni izvori financiranja
Strateški cilj 2. Potaknuti gospodarski razvoj Općine Bibinje	Prioritet 2.1. Stvoriti preduvjete za gospodarski razvoj	Mjera 2.1.1. Realizacija projekta poslovne zone Lonići i nastavak ulaganja u poslovne zone	Općina Bibinje	2017.	54.500.000,00	IPA IIIc, Ministarstvo gospodarstva, Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova EU, IPA IIIc, Općina Bibinje
		Mjera 2.1.2. Uređenje plaže i ostale manje turističke infrastrukture	Općina Bibinje, TZ Bibinje	2018.	250.000,00	IPA II, Općina Bibinje, Ministarstvo turizma

Strateški cilj	Prioritet	Mjera/projekt	Nositelj	Rok	Očekivani troškovi	Izgledni izvori financiranja
Strateški cilj 2. Potaknuti gospodarski razvoj Općine Bibinje	Prioritet 2.2. Razvoj poduzetništva, turizma i poljoprivrede	Mjera 2.2.1. Razvijanje novih programa podrške i potpore poduzetnicima u poslovnoj zoni Lonići	Općina Bibinje, ZADRA, Zadarska županija, HGK, Ministarstvo poduzetništva i obrta, Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova EU	2018.	100.000,00	Ministarstvo poduzetništva i obrta, Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova EU, Općina Bibinje
		Mjera 2.2.2. Osmišljavanje i ponuda programa orijentiranih na produljenje turističke sezone te na podizanje razine kvalitete usluge i sadržaja	Općina Bibinje, TZ Bibinje, Udruge u kulturi, Ministarstvo turizma	2018.	620.000,00	Hrvatska obrtnička komora, Hrvatska gospodarska komora, Turistička zajednica, Ministarstvo turizma, IPA II, IPA IIIc, Zadarska županija
		Mjera 2.2.3. Educiranje, informiranje i pružanje drugih oblika potpore lokalnim poljoprivrednicima	Općina Bibinje, Zadarska županija, HPK, ZADRA d.o.o.	2018.	410.000,00	Općina Bibinje, Zadarska županija, Ministarstvo poljoprivrede
		Mjera 2.2.4. Potpora preradi, trženju i promociji poljoprivrednih proizvoda	Općina Bibinje, HPK, poljoprivredne zadruge/udruge	2018.	25.000,00	Ministarstvo poljoprivrede, Općina Bibinje, poljoprivredne udruge, IPA II, IPARD
		Mjera 2.2.5. Izraditi studiju razvoja poljoprivrede	Općina Bibinje	2013.	200.000,00	Općina Bibinje

Strateški cilj	Prioritet	Mjera/projekt	Nositelj	Rok	Očekivani troškovi	Izgladni izvori financiranja
Strateški cilj 3. Očuvati i promovirati identitet Bibinja	Prioritet 3.1. Očuvanje i valorizacija kulturne baštine, tradicije i običaja	Mjera 3.1.1. Zaštita i valorizacija Bibinjske kulturne baštine	Općina Bibinje, kulturne ustanove i institucije, obrazovno-znanstvene institucije, kulturno-umjetnička društva, udruge, Zadarska županija	2015.	665.000,00	Općina Bibinje, Ministarstvo kulture
		Mjera 3.1.2. Potpora osmišljavanju i razvoju programa promocije kulturnog nasljeđa, tradicije i običaja Bibinja	Općina Bibinje, kulturne ustanove i institucije, obrazovno-znanstvene institucije, kulturno-umjetnička društva, udruge, Zadarska županija	2017.	260.000,00	Općina Bibinje, Ministarstvo kulture, Ministarstvo turizma, Turistička zajednica, Zadarska županija
		Mjera 3.1.3. Potpora korištenju suvremenih komunikacijskih metoda u promoviranju bibinjske kulture	Općina Bibinje, lokalne udruge i pojedinci	2018.	50.000,00	Ministarstvo turizma, Ministarstvo kulture, Općina Bibinje
		Mjera 3.1.4. Jačanje suradnje, dijaloga, razmjene ideja, ljudi i kulture s drugim općinama i gradovima	Općina Bibinje, institucije sa područja općine, lokalne udruge	2018.	50.000,00	Općina Bibinje, Partnerske općine/gradovi, Programi zajednice, IPA II

Strateški cilj	Prioritet	Mjera/projekt	Nositelj	Rok	Očekivani troškovi	Izgledni izvori financiranja
Strateški cilj 3. Očuvati i promovirati identitet Bibinja	Prioritet 3.2. Potpora razvoju i provedbi obrazovnih, sportskih i vjerskih programa	Mjera 3.2.1. Potpora osmišljavanju kreativnih obrazovnih programa	Općina Bibinje, škola, lokalne udruge, Zadarska županija i druge obrazovne institucije	2015.	30.000,00	Udruge, IPA IV, Zadarska županija, Općina Bibinje, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, IPA II
		Mjera 3.2.2. Potpora radu sportskih klubova u edukaciji kadrova, kreiranju inovativnih programa za mlade, suradnji sa drugim organizacijama te promociji sportskog duha Bibinja	Općina Bibinje, sportski klubovi, udruge	2018.	350.000,00	Općina Bibinje, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, udruge, IPA II
		Mjera 3.2.3. Uključivanje vjerskih i religioznih programa u sve ostale društvene djelatnosti Bibinja	Općina Bibinje, Crkva	2018.	25.000,00	Općina Bibinje, Nadbiskupija

Strateški cilj	Prioritet	Mjera/projekt	Nositelj	Rok	Očekivani troškovi	Izgledni izvori financiranja
Strateški cilj 4. Osposobiti lokalne kapacitete za upravljanje razvojem	Prioritet 4.1. Povećanje efikasnosti, znanja, motiviranosti i transparentnosti rada lokalne samouprave	Mjera 4.1.1. Informiranje, edukacije i povećanje transparentnosti rada lokalnih javnih organizacija	Općina Bibinje, institucije s područja općine	2018.	150.000,00	Općina Bibinje, razne nevladine organizacije, IPA II
		Mjera 4.1.2. Poticanje preuzimanja i širenja informacijskih i komunikacijskih tehnologija (IKT), elektroničkoga poslovanja, elektroničkih vještina i elektroničkog učenja	Općina Bibinje, Zadarska županija, ZADRA, HGK, HOK	2018.	120.000,00	IPA II, IPA IV, Programi zajednice, Zadarska županija, Općina Bibinje, Ministarstvo poduzetništva, Ministarstvo poljoprivrede

Strateški cilj	Prioritet	Mjera/projekt	Nositelj	Rok	Očekivani troškovi	Izgleđni izvori financiranja
Strateški cilj 4. Osposobiti lokalne kapacitete za upravljanje razvojem	Prioritet 4.2. Jačanje kapaciteta lokalnih organizacija	Mjera 4.2.1. Potpore djelovanju, osposobljavanju i transparentnosti rada lokalnih udruga	Općina Bibinje, istaknute udruge	2018.	250.000,00	Ministarstvo poljoprivrede, Ministarstvo kulture, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, Općina Bibinje, razne druge institucije i organizacije koje pružaju usluge edukacija
		Mjera 4.2.2. Poticati djelovanje lokalne akcijske grupe	Općina Bibinje, predstavnici udruga i privatnog sektora s područja općine	2018.	50.000,00	Općina Bibinje, Ministarstvo poljoprivrede, IPA II, IPA IIIc, IPA IV

Financijski okvir

Jedna od najvažnijih pretpostavki za provedbu PUR-a Bibinje je njegov financijski okvir. Financijski okvir je izrađen za pet godina počevši od 2013. godine. Temelji se na projektnim prijedlozima prikupljenim uz pomoć radnog tima općine za izradu PUR-a. Projekti razvrstani prema mjerama odražavaju realan plan općine u financiranju svojih projekata u sljedećem programskom razdoblju. Ukupna planirana financijska sredstva za provedbu PUR-a iznose 664.748.148,00 HRK što je prilično visok iznos, posebice ako ga usporedimo sa proračunom općine. Međutim, valja naglasiti kako su u financijsku konstrukciju uključeni i ostali izvori financiranja, prije svega sredstva nacionalnih i EU sredstava. Tako da će finalno ostvarenje ovih mjera uvelike ovisiti o apsorpcijskim kapacitetima općine i sposobnosti njenog vodstva da generira planirane investicije.

Ukupno je prikupljeno približno 70 projekata i projektnih prijedloga što je respektabilan broj projekata za općinu veličine Bibinja. U nastavku je dat pregled alokacije sredstava po godinama i razvojnim mjerama, kao i grafički prikaz alokacije sredstava po mjerama.

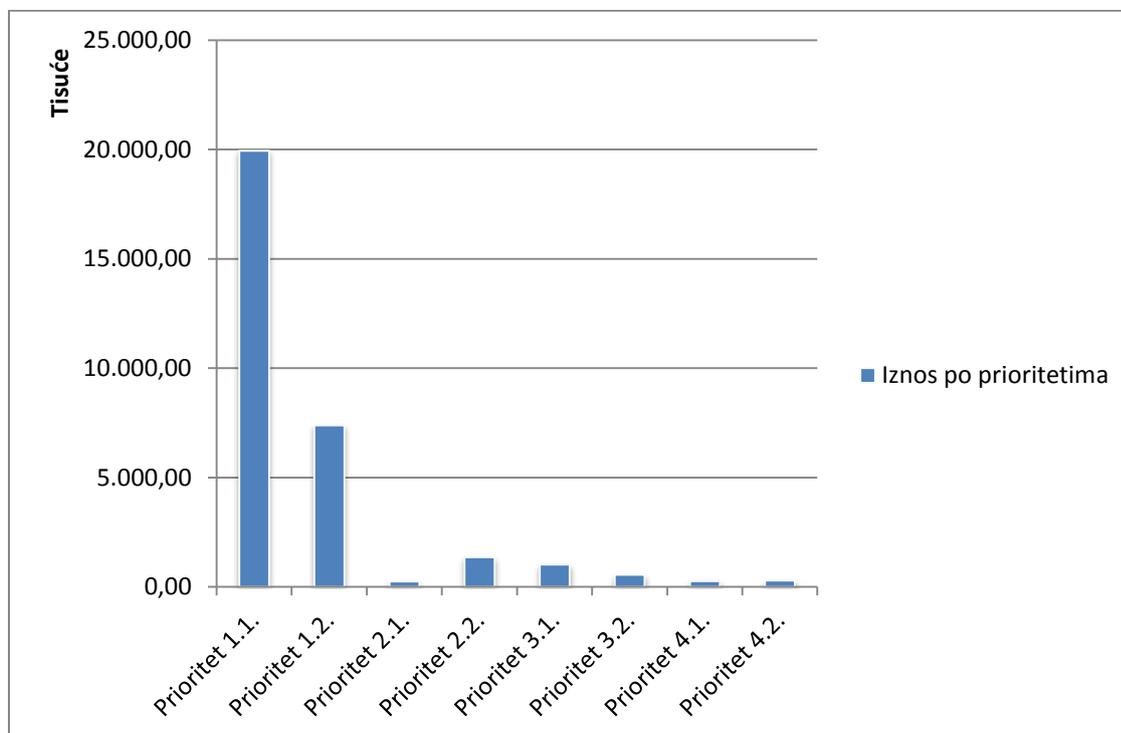
Razumljivo, najviše sredstava alocirano je za infrastrukturne mjere prvog cilja koje se većinom odnose na velike infrastrukturne zahvate, posebno *Mjera 1.1.2.: Provesti premještanje željeznice te planirati namjenu za oslobođeni atraktivni prostor općine*, vrijednosti 489.300.000 HRK i *Mjera 1.1.7.: Razvoj odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda*, koja se procjenjuje na 90.000.000 HRK. Samo ove dvije mjere čine više od 80% svih sredstava financijskog okvira. Uz njih treća financijski najveća mjera je *Mjera 2.1.1.: Realizacija projekta poslovne zone Lonići i nastavak ulaganja u poslovne zone*, koja čini oko 50.000.000 HRK. Prema tome, ove tri mjere čine okosnicu financijske konstrukcije sa više od 90% ukupnog financijskog plana PUR-a i kao takve su iznimno bitne za stanovništvo Bibinja i strateško ostvarenje ovoga Programa.

Međutim, PUR treba gledati i kroz druge mjere koje su jednako bitne za razvoj općine, a koje bez navedene tri kapitalne mjere **čine oko 75.000.000 HRK**. Upravo taj iznos je realna financijska slika PUR-a jer će te mjere u većem dijelu biti u nadležnosti općinske uprave. Iako financijski slabije, te mjere koje se odnose na drugi, treći i četvrti cilj su jednako važne jer se njihovim ostvarenjem realizira strateški plan PUR-a te se direktno rješavaju neki od primarnih razvojnih problema općine. Posebno su važne mjere koje jačaju kapacitete općine jer su to ulaganja koja trebaju generirati nove velike kapitalne projekte i sve one intervencije u prostoru općine koje će život u Bibinjama učiniti kvalitetnijim.

Cilj 4: Osposobiti LOKALNE KAPACITETE za upravljanje razvojem	Prioritet 3.2.: Potpora razvoju i provedbi obrazovnih, sportskih i vjerskih programa	Mjera 3.1.4.: Jačanje suradnje, dijaloga, razmjene ideja, ljudi i kulture s drugim općinama i gradovima	10.000,00	10.000,00	10.000,00	10.000,00	10.000,00	50.000,00	
		Mjera 3.2.1.: Potpora osmišljavanju kreativnih obrazovnih programa	10.000,00	0,00	10.000,00	0,00	10.000,00	30.000,00	
		Mjera 3.2.2.: Potpora radu sportskih klubova u edukaciji kadrova, kreiranju inovativnih programa za mlade, suradnji sa drugim organizacijama te promociji sportskog duha Bibinja	70.000,00	70.000,00	70.000,00	70.000,00	70.000,00	350.000,00	
		Mjera 3.2.3.: Uključivanje vjerskih i religioznih programa u sve ostale društvene djelatnosti Bibinja	5.000,00	5.000,00	5.000,00	5.000,00	5.000,00	25.000,00	
	Prioritet 4.1.: Povećanje znanja, motiviranosti i transparentnosti rada lokalne uprave	Mjera 4.1.1.: Informiranje, edukacije i povećanje transparentnosti rada lokalnih javnih organizacija	10.000,00	35.000,00	35.000,00	35.000,00	35.000,00	150.000,00	
		Mjera 4.1.2.: Poticanje preuzimanja i širenja informacijskih i komunikacijskih tehnologija (IKT), elektroničkoga poslovanja, elektroničkih vještina i elektroničkog učenja	0,00	30.000,00	30.000,00	30.000,00	30.000,00	120.000,00	
	Prioritet 4.2.: Jačanje kapaciteta lokalnih organizacija	Mjera 4.2.1.: Potpore djelovanju, osposobljavanju i transparentnosti rada lokalnih udruga	50.000,00	50.000,00	50.000,00	50.000,00	50.000,00	250.000,00	
		Mjera 4.2.2.: Poticati djelovanje lokalne akcijske grupe	10.000,00	10.000,00	10.000,00	10.000,00	10.000,00	50.000,00	
	UKUPNO			33.985.644,00	47.923.126,00	210.133.126,00	203.148.126,00	169.038.126,00	664.748.148,00

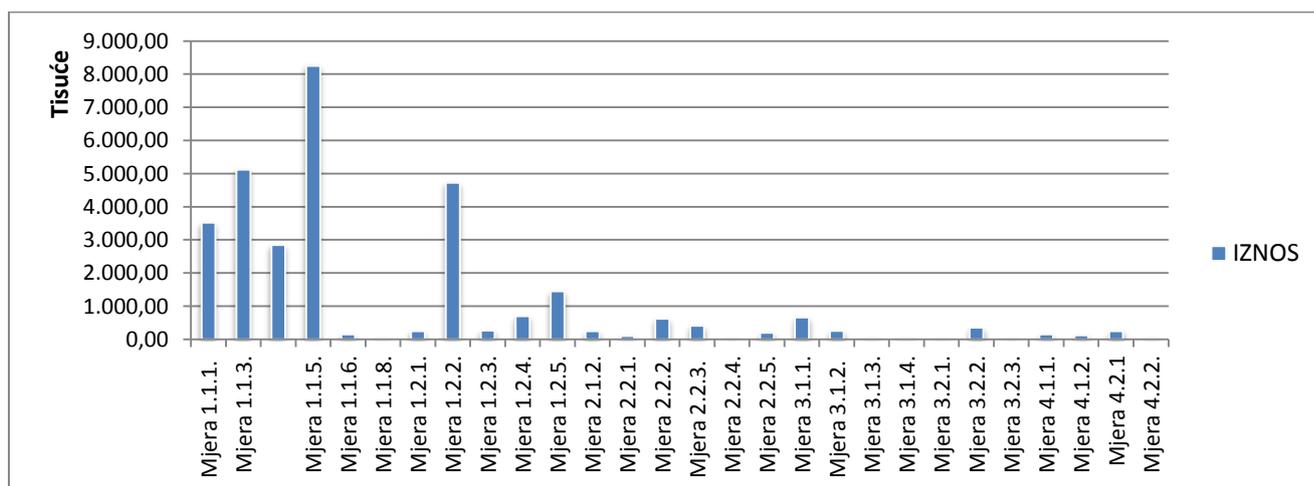
Na grafovima nisu uključene financijski najveće mjere (željeznica, odvodnja i poslovna zona) radi lakše preglednosti. Te mjere iznosom uvelike nadmašuju ostale mjere i tako čine distribuciju sredstava po mjerama/prioritetima neravnomjernima.

Slika 18: Alokacija sredstava prema prioritetima PUR-a

Izvor: podaci Općine Bibinje i drugih izvora, obrada: autor

Slika 19: Alokacija sredstava po mjerama PUR-a

Izvor: podaci Općine Bibinje i drugih izvora, obrada: autor

V. Zaključak

PUR Općine Bibinje namijenjen je svim stanovnicima i svim ključnim subjektima života općine i s njim povezanim djelatnostima, te svim subjektima koji izravno sudjeluju ili su povezani sa razvojem Općine Bibinje. PUR je rezultat rada temeljenog na partnerstvu između ključnih dionika javnog, privatnog i civilnog sektora općine, te predstavlja njihov konsenzus oko razvojnog smjera općine u narednom programskom razdoblju i skoroj budućnosti Bibinja. Rezultati predstavljeni u PUR-u su nastali kao rezultat partnerstva te stalne i otvorene interakcije između radnih skupina i partnera.

Tijekom izrade PUR-a postignuto je dublje razumijevanje uloge i značenja ovog dokumenta te je podignuta razina svijesti o razvojnim potrebama i ograničenjima s kojim je općina suočena. Pred općinskim vodstvom sada je izazov da sve zacrtane ciljeve razvoja zajednički ostvare, te da u dugom roku vizija razvoja općine postane realnost. Stoga nije na odmet još jednom ponoviti viziju koja glasi:

„Bibinje - Mjesto očuvane tradicije, povijesne baštine i istaknutih ljudskih vrijednosti temeljenih na zajedništvu, kulturi i poštivanju prema Bogu, čovjeku i Domovini.“

„Bibinje su razvijena, sigurna i otvorena općina koja kontinuirano teži stvaranju kvalitetnijih životnih uvjeta za svoje stanovništvo sa posebnim naglaskom u brizi za mlade.“

„Temeljni pokretači napretka su malo i srednje poduzetništvo, prepoznatljivost Bibinja kao kvalitetne turističke destinacije, te proizvodnja visokokvalitetnih domaćih poljoprivrednih proizvoda.“

Vizija razvoja mora biti konstantno na umu svih onih koji sudjeluju u razvoju i izgradnji budućnosti Bibinja. S vizijom na umu zaključujemo ovaj dokument uz nadu da će se ambicije ove strategije ostvariti u željenoj mjeri i na korist svih stanovnika općine.

POPIS TABLICA

Tablica 1: Promjene broja stanovnika u Općini Bibinje 1991.-2011. godine	6
Tablica 2: Narodnosna struktura stanovništva Zadarske županije i Općine Bibinje.....	6
Tablica 3: Stanovništvo općine Bibinje po glavnim dobnim skupinama	7
Tablica 4: Gustoća stanovništva RH, Zadarske županije i Općine Bibinje	7
Tablica 5: Broj zaposlenih u izabranim općinama/gradovima i prema broju poslovnih subjekata	14
Tablica 6: Prosječne plaće zaposlenih prema općinama/gradovima (zaposleni u poslovnim subjektima)	14
Tablica 7: Registrirana nezaposlenost po godinama	16
Tablica 8: Robna razmjena RH s inozemstvom, po županijama, gradovima i općinama (Izvoz).....	16
Tablica 9: Robna razmjena RH s inozemstvom, po županijama, gradovima i općinama (Uvoz)	16
Tablica 10: Investicije u dugotrajnu materijalnu imovinu za područje Općine Bibinje	17
Tablica 11: Dolasci i noćenja po godinama u Općini Bibinje	21
Tablica 12: Dolasci i noćenja prema mjesecima u 2011. godini.....	23
Tablica 13: Uporaba zemljišta prema evidenciji ARKOD sustava	26
Tablica 14: Kulture po površinama	26
Tablica 15: Popis dobara - područja i pojedinačnih građevina s određenim ili predloženim stupnjem zaštite	30
Tablica 16: Proračun Općine Bibinje kroz godine	42
Tablica 17: Ukupna javna nabava Općine Bibinje za 2009. 2010. i 2011. godinu	45
Tablica 18: SWOT analiza „Gospodarski razvoj i infrastruktura“	47
Tablica 19: SWOT analiza „Razvoj društvenih djelatnosti“	48
Tablica 20: Financijski okvir za programsko razdoblje PUR-a	81

POPIS SLIKA

Slika 1: Položaj Općine Bibinje u Zadarskoj županiji.....	4
Slika 2: Minski sumnjivi prostor Općine Bibinje	5
Slika 3: Struktura zaposlenih prema NKD područjima	15
Slika 4: Poslovna zona Lonići - pogled iz zraka.....	19
Slika 5: Dolasci i noćenja u Općini Bibinje po godinama	21
Slika 6: Marina Dalmacija	22
Slika 7: Dolasci i noćenja prema mjesecima u 2011. godini	23
Slika 8: Plaža u Bibinjama ljeti.....	24
Slika 9: Površine namijenjene isključivo za poljoprivrednu proizvodnju	25
Slika 10: Osnovna škola Stjepan Radić, Bibinje	29
Slika 11: Ulica u staroj jezgri Bibinja	31
Slika 12: Predmeti iz etnografske zbirke	31
Slika 13: Procesija u Bibinjama na feštu SV. Roka	32
Slika 14: Klapska pjesma	33
Slika 15: Ljetna manifestacija u Bibinjama (Susret klapa).....	34
Slika 16: Prihodi i rashodi proračuna Općine Bibinje kroz godine.....	43
Slika 17: Proračunske investicije u dugotrajnu materijalnu imovinu kroz godine u Općini Bibinje ...	44
Slika 18: Alokacija sredstava prema prioritetima PUR-a	84
Slika 19: Alokacija sredstava po mjerama PUR-a	84

